

POSELSTVÍ OD PROTINOŽCŮ

MARLO MORGANOVÁ

1995

www.andele-nebe.cz
www.vesmirni-lide.cz

Marlo Morganová POSELSTVÍ OD PROTINOŽCŮ

Z anglického originálu **Mutant Message Down Under.**

Román *Poselství od protinožců* vypráví příběh americké lékařky, specializující se na přírodní léčitelství, které se naskytla příležitost poznat život jednoho australského domorodého kmene - domorodci jí totiž nabídli, aby se s nimi zúčastnila jejich putování po Austrálii. Čtenář společně s mladou lékařkou postupně objevuje svět, ve kterém platí zcela jiné zákonitosti: domorodci žijí v naprostém souladu s drsnou přírodou, mají mimořádně vyvinutý orientační smysl a jsou schopni přežít i v těch nejnehostinnějších podmínkách. Marlo Morganová dochází k poznání, že způsob života i duchovní svět australských praobyvatel, jakkoli se může na první pohled zdát primitivní, je ve skutečnosti mnohem hlubší a autentičtější než naše moderní civilizace.

Marlo Morganová, narozená ve Spojených státech amerických, se podílela jako lékařka na velkolepém mezinárodním sociálním programu na pomoc australským domorodcům. V roce 1991 vtělila své zážitky a zkušenosti ze života mezi domorodci do literární podoby a vydala ve vlastním nakladatelství knihu *Poselství od protinožců*. Dílo v krátké době získalo světový věhlas a vyvolalo zájem mezi samotnými hrdiny vyprávění. Během tří let byla knížka přeložena do téměř dvou desítek jazyků a v současné době se připravuje filmové zpracování.

Člověk sám neutkal předivo života a je v něm pouhým vláknem.

Ať s tímto předivem naloží jakkoli, naloží tak sám se sebou.

AMERICKÝ NÁČELNÍK SEATTLE

Jediný způsob, jak obstát ve zkoušce, je zkoušku podstoupit. Jinak to nejde.

NÁČELNÍK MAJESTÁTNÍ ČERNÁ LABUŤ

Teprve až pokácíte poslední strom, až otrávíte poslední řeku, až ulovíte poslední rybu, přijdete na to, že se peníze nedají jíst.

PROROKTÍVÍ INDIÁNSKÉHO KMENE CREE

Narodila jsem se s prázdnýma rukama. Zemřu s prázdnýma rukama.

Život jsem poznala v jeho plnosti s prázdnýma rukama.

MARLO MORGANOVÁ

Tuto knihu věnuji své matce, svým dětem Carri a Stevovi, svému zeťovi Gregovi, svým vnukům Seanu Janningovi a Michaelu Leemu, a zejména svému tatínkovi.

(*)

PODĚKOVÁNÍ

Tuto knihu bych nebyla napsala, nebýt dvou důležitých osob, které si mě vzaly pod ochranu a trpělivě mě povzbuzovaly, abych vzlétla co nejvýš. Mé srdečné díky proto patří Jeannette Grimmové a Carri Garrisonové, dvěma duším, které se mnou sdílely každý okamžik této literární pouti.

Děkuji také autorovi Stephenu Mitchellovi za jeho schopnost dělit se o vše s ostatními a za to, že mě povzbudil k psaní: Jestliže jsem ve všech případech nepřeložila jejich slova, bylo vždy mým úmyslem přeložit, co měli na mysli.

Své díky bych chtěla vyjádřit také těmto osobám: Og Mandinovi, dr. Wayne Dyerovi a dr. Elisabeth Kibbler-Rossově, jako uznávaným autorům, lektorům a opravdovým lidem.

Mé díky též patří mladému Marshallu Ballovi za to, že věnoval svůj život povolání učitele.

Nakonec bych chtěla poděkovat své tetě Nole, dr. Edwardu J. Stegmanovi, Georgii Lewisové, Peg Smithové, Dorothee Wolcottové, Jenny Deckerové, Jane Hawkinsové, Sandfordu Deanovi, Nancy Hoflundové, Hanley Thomasovi, ctihodné Marilyn Reigerové, ctihodnému Richardu Reigerovi, Waltu Bodinovi, Jacku Smallovi, Jeffu Smallovi a Wayne Bakerovi v Arrow Printing, Stephanii Gunningové a Susan Moldowové v nakladatelství Harper Collins, Robyn Bemové, Candice Fuhrmanové a zvláště Stevu Morganovi, prezidentu společnosti MM Co.

(0)

AUTORČINA PŘEDMLUVA

K této knize mě inspirovaly skutečné zážitky, ale napsala jsem ji až později. Jak sami uvidíte, neměla jsem v té době po ruce zápisník. Předkládám ji čtenářům jako román, abych uchránila malý kmen australských domorodců, o nichž vypráví, od právních komplikací. Určité podrobnosti jsem vynechala, abych vyhověla přátelům, kteří si nepřejí být identifikováni, a abych neprozradila naše tajné posvátné místo.

Uvádím však v knize důležité historické informace, a tím vám ušetřím cestu do knihovny. Mohu vám také ušetřit cestu do Austrálie. Podmínky, v jakých žijí dnešní australští domorodci, je možné vidět v jakémkoli americkém velkoměstě. Stejně jako tam, i zde jsou lidé tmavé pleti nuceni žít v určité části města. Více než polovina z nich nemá zaměstnání, a ti, kdo pracují, vykonávají pouze manuální práce. Stejně jako původní obyvatelé Ameriky i australští domorodci byli donuceni žít na vyhrazené půdě, byli připraveni o vlastní kulturu a měli po generace zakázáno provádět své obřady.

Čeho vás ale ušetřit nemohu, je *poselství od protinožců* ! V Americe, Africe i Austrálii se lidé snaží zlepšit mezirasové vztahy, zatímco kdesi ve vyprahlém srdci australské pouště se stále ještě ozývá pomalý, pravidelný, pradávný tlukot srdce - žije zde skupina neobyčejných lidí, kteří se nezabývají rasismem, ale ostatními lidskými bytostmi a životním prostředím. Kdo

uslyší tento tlukot srdce, pochopí, co to ,znamená být člověkem a v čem spočívá podstata lidského bytí.

Tato kniha vznikla jako mírumilovné dílo, které jsem vydala na vlastní náklad a které později vyvolalo spory. Při čtení budete moci dojít k několika různým závěrům. Mohlo by vás například napadnout, že muž, kterého označuji za svého tlumočníka, se v posledních letech neřídil úředními předpisy a neplnil své občanské povinnosti, ať už jde o sčítání lidu, placení daní, volby, užívání půdy, povolení k dolování anebo ohlašování narození a úmrtí. Mohli by také říci, že napomáhal svým soukmenovcům a spoluobčanům neplnit jejich občanské povinnosti. Byla jsem vyzvána, abych tohoto muže vydala veřejnosti a abych vedla výpravu do pouště po stejné cestě, po níž jsme putovali. Odmítla jsem! Je proto možné dojít k názoru, že moje provinění spočívá buď v tom, že jsem těmto lidem napomáhala vyhýbat se zákonu, anebo že lžu a tito lidé vůbec neexistují, protože jsem je nikomu neukázala.

Moje odpověď zní takto: nemluvím za australské domorodce obecně. Mluvím pouze za jeden malý pouštní kmen lidí, kterým se říká Divocí nebo Dávní Lidé. Než jsem se vrátila do Spojených států před lednem 1994, znovu jsem je navštívila a oni mi opět požehnali a vyslovili svůj souhlas s tím, jak se zhošťuji svého úkolu.

Tobě, čtenáři, chci říci toto: zdá se, že někteří lidé se rádi nechají bavit. Jestliže jsi jedním z nich, přečti si knihu, pobav se a odejdi, stejně jako bys odešel po jakémkoli dobrém představení. Bude-li pro tebe tento příběh pouhou fikcí, nebudeš zklamán a přijdeš si na své.

Pokud ale patříš k těm, kdo budou schopni mé poselství uslyšet, ozve se ti jasně a zřetelně. Pocítíš ho ve svém nitru, srdci i hlavě, pronikne ti až do morku kostí. Konec konců, mohl jsi být vybrán pro tuto cestu ty sám, a věř mi, že jsem si často přála, aby tomu tak bylo.

Všichni si občas musíme prožít nějakou divokou zkušenost, která nám pomůže dospět, a já jsem si ji doslova prožila v divočině. Ale zachovala jsem se tak, jak by ses určitě na mém místě zachoval i ty.

Doufám, že se lidé, o nichž vyprávím, dotknou tvého srdce. Vyprávím o nich sice ve svém jazyce, ale jejich pravda je pravda beze slov.

Navrhuji ti, abys toto poselství okusil, vychutnal na něm to, co ti bude vyhovovat, a vyplivl zbytek. Tak to nakonec na světě chodí.

Také jsem podle tradice obyvatel pouště přijala jméno, které odráží můj nový talent.

Srdečně

Putující Jazyk

Tato kniha je fiktivní dílo inspirované mými zážitky v Austrálii.. Můj příběh se mohl odehrávat v Africe, v jižní Americe nebo kdekoli jinde, kde existuje civilizace v pravém smyslu slova. Je na čtenáři, aby si z něj vybral své vlastní poselství.
M. M.

VÁŽENÝ HOST

Něco mě možná mělo varovat, ale nepocítila jsem nic zvláštního. Události však již byly v chodu a dravci čekali v dálce na svou oběť. Zavazadla, která jsem teprve před hodinou vybalila, se měla druhý den označit jako nevyzvednutá a uložit na několik měsíců do úschovy. Měla jsem se stát další Američankou, která beze stopy zmizí v cizí zemi.

Bylo horké říjnové ráno. Stála jsem na příjezdové cestě luxusního australského hotelu a vyhlížela neznámého posla. Nejen že jsem nepocítila ani stín předtuchy, ale moje srdce doslova zpívalo. Cítila jsem se báječně, plná očekávání, úspěšná, dobře připravená. V duchu jsem si říkala:

„Dnes je můj den.“

Na točitou příjezdovou cestu vjel otevřený džíp. Pamatuji si, jak pneumatiky zasyčely na rozpálené dlažbě. Od živého plotu s jasně rudými květy vystříkla sprška vody a dopadla na zrezivělý kov. Džíp se zastavil a řidič, asi třicetiletý domorodec, pohlédl mým směrem. "Pojd", pokynul mi tmavou rukou. Hledal světlovlasou Američanku. Já jsem zase očekávala průvodce, který mě měl dovést na schůzku s domorodým kmenem. Pod nesouhlasným pohledem modrookého australského vrátného v uniformě jsme se beze slova dohodli.

Ještě než jsem se neobratně vyškrábala do terénního vozu v lodičkách s vysokými podpatky, bylo mi jasné, že jsem příliš nastrojená. Mladý řidič po mé pravici měl na sobě šortky, obnošené bílé tričko a tenisky obuté naboso. Když mi moji hostitelé řekli, že pro mě zařídí odvoz, představovala jsem si, že přijedou nějakým normálním autem, třeba Holdenem, pýchou australského automobilového průmyslu. Nikdy by mě ve snu nenapadlo, že mě vyzvednou v otevřeném vozidle. Přesto jsem byla ráda, že jsem se nastrojila, horší by bylo, kdyby se ukázalo, že nejsem dost svátečně oblečená na schůzku a banket, pořádané na mou počest domorodým kmenem u příležitosti předání ceny, kterou mi jeho členové udělili.

Představila jsem se mladíkovi, ale ten jen přikývl, jako by s naprostou jistotou věděl, kdo jsem. Projeli jsme kolem zamračeného vrátného a vyrazili do ulic přímořského města, kolem řad domků s verandami, obchůdků se smíšeným zbožím a betonových parků bez trávy. Když jsme projížděli po obvodu kruhové křižovatky, kde se setkávalo šestero cest, musela jsem se přidržet kliky u dveří. Pustili jsme se novým směrem a já pocítila slunce v zádech. Začalo mi být v mém novém broskvovém kostýmku a barevně sladěné hedvábné blůze nepříjemně teplo. Očekávala jsem, že budova, kam míříme, bude na druhém konci města, ale mýlila jsem se. Vyjeli jsme na novou dálnici vedoucí podél moře. Setkání se patrně mělo konat za městem, dál od hotelu než jsem očekávala. Svlékla jsem si kabátek a pomyslela si, že bylo ode mne hloupé na nic se předem nezeptat.

Od chvíle, kdy mi domorodci poprvé zatelefonovali, mě neopustila zvědavost, i když mě jejich pozvání nijak nepřekvapilo. Za mou práci se mi už dostalo mnoha veřejných uznání a projekt, na němž jsem pracovala v té době, se setkal s neobyčejným úspěchem. Tentokrát šlo o práci s dospělými míšenci žijícími v městském prostředí, kteří projevovali sebevražedné sklony. Postupně se mi v nich podařilo vyvolat pocit, že mají přece jen nějaký životní cíl, a zapojit je do pracovního projektu, který jim přinesl finanční úspěch. Toho si dříve nebo později někdo musel všimnout. Překvapilo mě jen, že kmen, který mě k sobě povolal, žil dva tisíce mil daleko odtud v poušti, na opačném konci tohoto světadílu. Až na různé poznámky, které jsem občas zaslechla, jsem toho o domorodých kmenech věděla málo. Nevěděla jsem, jestli jde o národ, který drží pohromadě, anebo jestli jsou mezi nimi značné rozdíly včetně jazykových, tak jako je tomu u amerických Indiánů. Nejvíce ze všeho jsem ale byla zvědavá na

to, co jsem od nich měla dostat - nejspíš další vyřezávanou dřevěnou pamětní desku, kterou pošlu do úschovy v Kansas City, anebo možná jen kytici. To snad ne, ve čtyřicetistupňovém vedru! Jak bych si květiny s sebou odvezla v letadle ? Řidič se dostavil přesně v poledne, jak jsme se dohodli. Věděla jsem proto, že se patrně chystají mě pozvat na oběd. Co asi taková kmenová rada podává k obědu ? Doufala jsem, že to nebude typické australské jídlo uvařené profesionální firmou. Třeba připraví neformální bufet a já budu moci poprvé v životě ochutnat domorodé pokrmy. V duchu jsem se těšila na stůl obtížený jídly rozmanitých barev.

Buď jak buď, byla jsem si jistá, že mě čeká úžasný, neopakovatelný zážitek, a těšila jsem se na nezapomenutelný den. V nové kabelce jsem měla 35 milimetrovou kameru a malý magnetofon. Nikdo se nezmínil o mikrofonech a osvětlení, ani o tom, že bych měla přednést projev, ale já jsem se přesto připravila. Schopnost předvídat je jedna z mých největších předností. Bylo mi přece jen už padesát a prožila jsem v životě dost trapných chvil a zklamání na to, abych se na podobné události dobře připravila a moji přátelé často chválili mou předvídavost. V duchu jsem slyšela, jak říkají: "Ta má vždycky po ruce plán pro všechny případy."

V opačném směru projel konvoj dálkových nákladních vozů s několika dlouhými přívěsy. Vyřítily se na nás z tetelivého horka středem silnice a můj řidič na poslední chvíli strhl volant na stranu a vytrhl mě tak ze zamyšlení. Sjeli jsme z dálnice a pustili se po křivolaké prašné cestě v oblacích jemného rudého písku, který za námi vířil na míle daleko. Pak se vyježděné stopy někam ztratily a já jsem si uvědomila, že před sebou už nemáme žádnou cestu. Vůz se vyhýbal křoviskům a drncal po hrbolaté písčité poušti. Několikrát jsem se pokusila zapříst rozhovor, ale hluk motoru a praskání křovisek otírajících se o podvozek to znemožňovaly. Cesta byla tak nerovná, že jsem musela držet čelisti pevně sevřené, abych si nepřekousla jazyk. A řidič se sám očividně nechtěl pouštět do řeči.

Hlava mi poskakovala ze strany na stranu, jako by patřila hadrové panence. Bylo mi čím dál větší horko. Měla jsem pocit, že se mi punčocháče roztékají na nohou, ale bála jsem se zout si boty, aby nevypadly ven a nezmizely navždy v ploché krajině barvy mědi, která se kolem nás prostírala kam oko dohlédlo. Nevěřila jsem, že by řidič zastavil. Pokaždé, když se mi horkem zamžily sluneční brýle, otřela jsem si je okrajem kombiné. Při sebemenším pohybu se mi z podpaždí lily proudy potu. Cítila jsem, jak se mi na obličeji rozpouští líčidlo, a představovala jsem si, jak mi růžový pudr, kterým jsem si poprášila tváře, stéká v červených strůžkách po krku. Budou mi muset dopřát alespoň dvacet minut času, abych se mohla před slavnostním předáním ceny dát do pořádku. Budu na tom trvat ! Podívala jsem se na hodinky. Od chvíle, kdy jsme vjeli do pouště uplynuly dvě hodiny. V životě jsem nezažila takové horko a nepohodlí. Řidič mlčel a občas si něco pobrukoval. V tu chvíli mě napadlo, že se mi ani nepředstavil. Třeba jsem nebyla ve správném voze ! Ale to byl přece nesmysl. Nemohla jsem tak jako tak vystoupit a on vypadal, jako by si byl naprosto jistý tím, koho veze. Po čtyřech hodinách jízdy jsme zastavili u jakési chýše z vlnitého plechu. Venku seděly u malého ohýnku dvě ženy. Když jsme se přiblížili, obě povstaly a na tvářích se jim rozzářil srdečný úsměv na přivítanou. Byly středního věku, malých postav, poskrovnou oblečené a jedna z nich měla na hlavě pásku, zpod níž se draly neposlušné vlasy. Obě měly na pohled štíhlé, atletické postavy a kulaté, plné obličeje se třpytivými hnědými očima. Když jsem vystoupila z džípu, můj průvodce řekl: "Mimochodem, já jediný tu mluvím anglicky. Budu tvým tlumočnickem a tvým přítelem." No to se povedlo! pomyslila jsem si. Utratila jsem sedm set dolarů za letenky, hotelový pokoj a nové šaty, abych se mohla představit kmeni australských domorodců, a teď se dozvídám, že ani neumějí anglicky, natož aby se vyznali v tom, co se právě nosí. Nedalo se ale nic dělat, musela jsem se přizpůsobit svému okolí, i když jsem v hloubi duše věděla, že to není možné. Ženy při hovoru vydávaly zvláštní krátké zvuky, které nezněly jako celé věty, ale jako jednotlivá slova. Můj tlumočník se ke mně obrátil a vysvětlil mi, že než mi povolí zúčastnit se shromáždění, musím nejdřív projít očistou. Zprvu jsem

nepochopila, co tím chce říci. Pravda, byla jsem po dlouhé cestě celá uříčená a zaprášená, ale bylo mi jasné, že tohle neměl na mysli. Podal mi kus látky. Rozprostřela jsem ji a zjistila jsem, že to je jakýsi druh oděvu, který se ovíví kolem těla. Podle všeho jsem si měla svléci svoje šaty a obléci se do toho hadříku. "Cože ?" zeptala jsem se nevěřicně. "To myslíte vážně ?" Muž stroze zopakoval svůj pokyn. Rozhlédla jsem se kolem. Nebylo se tu kde převléknout. Co jsem měla dělat ? Přijela jsem z takové dálky a vytrpěla jsem si už tolik nepohodlí. Nemohla jsem teď odmítnout. Mladík se vzdálil. Ale co, pomyslela jsem si, bude mi příjemněji než v tom, co mám na sobě. Co nejdiskrétněji jsem si tedy svlékla své nové zašpiněné šaty, složila je na úhlednou hromádku a oblékla si domorodý oděv. Položila jsem svoje věci na nedaleký balvan, který ještě před chvilkou sloužil ženám jako sedátko. Připadala jsem si v tom hadru hloupě a litovala jsem peněz vyhozených za nové oblečení, jímž jsem tu chtěla udělat dojem. Mladík se znovu objevil, také převlečený. Stál přede mnou téměř nahý a bosý, stejně jako ženy u ohně, jen kolem beder měl omotaný kus látky jako plavky. Poručil mi, abych si svlékla všechno, co jsem měla na sobě: boty, punčocháče, spodní prádlo a veškeré šperky, dokonce jsem si měla vytáhnout i sponky z vlasů. Moje zvědavost se pozvolna vytrácela a na její místo začaly nastupovat obavy. Přesto jsem však udělala, co mi řekl.

Pamatuji se, že jsem napěchovala šperky do špičky jedné ze svých bot. Také jsem udělala něco, co dělají přirozeně všechny ženy, aniž je to někdo učil: schovala jsem svoje spodní prádlo doprostřed hromádky oblečení.

Někdo přidal na ohniště zelené větvičky a z doutnajících uhlíků vystoupil oblak hustého, šedého dýmu. Žena s páskou na hlavě vzala do ruky něco, co vypadalo jako křídlo z obrovitého černého jestřába, a rozevřela je jako vějíř. Začala jím přede mnou mávat od hlavy k nohám. Nevolky jsem se nadechla dusivého kouře. Žena pak ukázala prstem kolem dokola, jako by říkala "obrat' se," a opakovala rituál za mnou. Pak mi pokynula, abych oheň překročila a prošla kouřem.

Nakonec mi bylo řečeno, že jsem čistá, a že mám dovoleno vstoupit pod přístřešek z vlnitého plechu. Můj snědý průvodce se mnou vykročil ke vchodu a já jsem zahlédla tutéž ženu, jak sbírá mé věci a drží je nad ohněm. S úsměvem na mě pohlédla, a když se naše oči setkaly, pustila můj drahocenný majetek z rukou. Všechno, co jsem měla, zmizelo v plamenech !

Na okamžik se mi zastavilo srdce a zhluboka jsem se nadechla. Nevím, proč jsem nezačala křičet a protestovat, proč jsem se nepokusila své věci zachránit. Neudělala jsem to však. Výraz ženiny tváře ukazoval, že to nemínila ve zlém. Byl to spíš jakýsi projev zvláštní pozornosti vůči cizinci. Je prostě nevědomá, pomyslela jsem si: Nechápe, co, jsou to platební karty a důležité doklady. Byla jsem ráda že jsem svou letenku nechala v hotelu. Věděla jsem také, že tam mám jiné šaty a že až se konečně dostanu zpátky, projdu už nějak hotelovou halou v těchhle cárech. Pomyslela jsem si: No tak, Marlo, umíš se přece přizpůsobit. Tohle ti nestojí za žaludeční vředy. V duchu jsem si předsevzala, že později vyhrabu jeden ze svých, prstenů z popela: Doufala jsem, že než vyrazíme zpět do města, oheň vyhasne a popel vychladne.

Všechno však mělo být jinak. Až zpětně jsem si uvědomila, co pro mě symbolicky znamenalo zbavit se všech mých cenností a šperků, které jsem považovala za nezbytné. Měla jsem se teprve naučit, že pro tyhle lidi čas nemá nic společného s tím, co ukazují ručičky zlatých hodinek vykládaných diamanty, které měly navždy patřit zemi.

Mnohem později jsem pochopila, že zbavit se vazeb na předměty a oprostít se od určitých přesvědčení bylo prvním nezbytným krokem v mém vývoji směrem k bytí.

NEVLASTNÍ ROZHODNUTÍ

Vstoupili jsme otevřenou stranou do trojstěnného přístřešku bez dveří a oken, který byl jednoduše určen k tomu, aby poskytoval stín nebo byl útočištěm pro ovce. Uvnitř zvyšoval teplotu další oheň obložený kameny. Nic nenaznačovalo, že by přístřešek měl sloužit potřebám lidí. Nebyla tu podlaha, židle ani větrák, natož elektřina. Celá stavba byla vybudovaná z vlnitého plechu, který držely pohromadě vratké, zpuchřelé trámy.

Moje oči, vystavené po čtyři hodiny slunečnímu jasů, rychle přivykly přítmi, stínu a kouři. Kolem byla skupina dospělých domorodců, někteří z nich postávali, jiní seděli na pískové podlaze. Muži měli na hlavách barevné ozdobné pásky a kolem paží a kotníků měli připevněná ptačí péra. Všichni měli kolem beder uvázaný stejný kus látky jako můj řidič; on sám nebyl pomalovaný, ale ostatní měli na tvářích a po celé délce paží a nohou nanesené bílé tečky, proužky a složité geometrické obrazce. Paže jim zdobily kresby ještěřů a na nohou a na zádech měli namalované hady, klokany a ptáky.

Ženy nebyly tak slavnostně ozdobené. Téměř všechny byly stejně vysoké jako já, asi sto sedmdesát centimetrů. Většinou byly starší, ale jejich pleť měla barvu mléčné čokolády a vypadala hladce a zdravě. Nikdo tu neměl dlouhé vlasy, skoro všichni je měli kudrnaté a krátce ostříhané. Ti s delšími vlasy měli na hlavě křížem krážem uvázanou pásku. Jedna velmi stará bělovlasá žena sedící blízko vchodu měla kolem krku a kotníků ručně namalované girlandy květin. Kresba byla umělecky zpracovaná, s podrobně vyvedenými okvětními lístky a tyčinkami uprostřed každého květu. Všichni měli na sobě jeden nebo dva kusy látky, ovinuté kolem těla jako já. Nikde jsem neviděla kojence nebo starší děti, jen jednoho dospívajícího chlapce.

Můj pohled padl na nejslavnostněji oděnou osobu. Byl to muž s prošedivělými vlasy a přistřiženým vousem, jehož tvář vyzařovala sílu a důstojnost. Na hlavě měl oslnivou čelenku z pestrobarevného papouščího peří: Kolem paží a kotníků měl také ptačí péra, u pasu měl přivázaných několik předmětů a na hrudi mu visel ozdobný kotouč, dovedně vypracovaný z kamínků a semen. Některé z žen měly na krku pověšené podobné menší kotouče jako náhrdelníky.

Muž se na mě usmál a vztáhl ke mně ruce. Pohlédla jsem do jeho černých sametových očí a zaplavil mě pocit dokonalého míru a bezpečí. Připadalo mi, že má tu nejpřívětivější tvář, jakou jsem kdy spatřila.

Pohled na pomalované tváře mužů stojících vzadu s nabroušenými kopími v rukou ve mně však vyvolal rozporné pocity. Zmocňoval se mě vzrůstající strach. A přece se všichni tvářili neškodně a vládla tu nálada prosycená teplem a přátelstvím. Uvědomila jsem si svou vlastní hloupost. Tohle v ničem nepřipomínalo moje představy. Jak mě mohlo napadnout spojit si výhružnou atmosféru s lidmi, kteří vyhlíželi tak mírumilovně? Kdyby můj fotoaparát nebyly venku právě pohltily plameny, byla bych si mohla jednou nalepit do alba úžasnou fotografii anebo bych mohla nadšenému publiku, přátelům a rodině ukázat zajímavé diapozitivy. Vrátila jsem se v myšlenkách k ohni plápolajícímu venku a otřásla jsem se při pomýšlení na vše, co v něm zmizelo: můj mezinárodní řidičský průkaz, oranžové australské bankovky, stodolarová bankovka, kterou jsem po léta nosila uschovanou v tajné přihrádce své peněženky od dob, kdy jsem v mládí pracovala pro telefonní společnost, moje oblíbená měkká rtěnka, kterou v

téhle zemi nebylo možné koupit, moje diamantové hodinky a prsten, který jsem dostala od tetičky Noly k osmnáctým narozeninám - to všechno teď venku živilo plameny.

Tok mých úzkostných myšlenek přerušil můj, tlumočník, který mě představil kmeni. Sám se jmenoval Úta a vyslovil to s protáhlým "ú", které pak ukončil kratičkým "ta".

Přátelského muže s krásnýma očima domorodci označovali za kmenového staršího. Nebyl ve skupině nejstarší, ale jeho postavení se blížilo našemu pojmu náčelníka.

Tu začala jedna z žen tlouci do rytmu malými tyčinkami a brzy se k ní přidaly další. Muži začali bušit do písku dlouhými kopími a ostatní tleskali rukama. Celá skupina začala monotónně prozpěvovat. Posunky mě vyzvali, abych se posadila na zem: Zahajovali tak *coroboree* neboli domorodou slavnost. Jedna píseň střídala druhou. Někteří domorodci měli na nohou kotníkové náramky z velkých suchých lusků, kterých jsem si předtím nevšimla a z nichž se teď staly pulzující řehačky. V jednom okamžiku tancovala jediná osoba, vzápětí celá skupina tanečníků. Někdy tancovali muži sami, jindy se k nim přidaly ženy. Tancem pro mě znázorňovali svou historii.

Konečně se rytmus hudby zpomalil a pohyby tanečníků se zmírnily, až nakonec ustaly docela. Zbyl jen pravidelný rytmus, který se sladil s tlukotem mého srdce. Všichni přítomní ztichli a znehybněli. Dívali se na svého vůdce, který vstal a přistoupil ke mně. S úsměvem se přede mnou zastavil. Zaplavil mě nepopsatelný pocit sounáležitosti a intuitivního přátelství, jako bychom se znali odedávna. Bylo to nespíš tím, že jsem si v jeho přítomnosti připadala klidná a bezstarostná, jako by mě byl okamžitě přijal za svou.

Náčelník si odvázel od pasu dlouhou koženou trubici vyrobenou z kůže ptakopyska a zatřásl jí vzhůru k nebesům. Pak ji na jednom konci otevřel a rozhodil její obsah po zemi. Kolem mne se rozlétly kamínky, kosti, zuby, ptačí péra a kožená kolečka. Několik členů kmene pomohlo označit místa, kam předměty dopadly. Používali ke kreslení v písku prstů na nohou stejně zručně jako prstů na rukou. Pak vrátili předměty zpět do pouzdra. Náčelník něco pronesl a podal mi je. Připomnělo mi to trochu hazardní hry v Las Vegas, a tak jsem také zdvihla trubici do výše, zatřásla jí a opakovala hru po něm. Pak jsem otevřela konec trubice a vysypala její obsah s pocitem, že nemám žádný vliv na to, kam co dopadne. Dva muži se spustili na všechny čtyři a s pomocí chodidla třetího měřili, jak daleko padly mé předměty od náčelníkových. Několik lidí cosi proneslo, ale Úta se tentokrát nenabídl, že mi přeloží, co řekli.

To odpoledne jsem podstoupila ještě několik zkoušek. Zejména jedna na mě udělala dojem: podali mi jakýsi světlezelený plod, který měl slupku jako banán a tvarem připomínal hrušku, a vyzvali mě, abych ho podržela a požehnala mu. Co to mělo znamenat? Neměla jsem ponětí a tak jsem prostě v duchu řekla: Bože, požehnej tomuto pokrmu, a podala jsem ho zpět náčelníkovi, který nožem odřízl vršek a začal ovoce loupat. Slupka nevisela dolů jako u banánu, ale kroutila se. Všechny tváře se v tom okamžiku obrátily ke mně. Cítila jsem se pod pohledem tolika temných očí nepříjemně. Všichni zhluboka vydechli jedním hlasem, jako by si to byli předem nacvičili: "Ách !" To se opakovalo pokaždé, když náčelník popotáhl za slupku. Nevěděla jsem, jak si mám tohle "ách" vyložit, ale vycítila jsem, že se slupka normálně takhle nekrouť a že a už tahle zkouška znamená cokoli, vyšla jsem z ní dobře.

Potom ke mně přistoupila mladá žena s mísou plnou kamenů. Byl to pravděpodobně prohnutý kus lepenky spíš než skutečná mísa, ale kameny, byly navršené tak vysoko, že jsem neviděla, na čem leží: Úta se na mě vážně podívala a řekl: "Vyber si jeden kámen, ale vybírej moudře. Může ti to zachránit život."

Při těch slovech mi naskočila husí kůže, přestože mi bylo horko a byla jsem celá zpocená. Moje vnitřnosti reagovaly otázkou ve svém vlastním jazyce - se sevřeným žaludkem: Co to má znamenat, že mi to může zachránit život ?

Podívala jsem se na kameny. Byly si všechny podobné, na žádném z nich nebylo nic výjimečného. Byly to obyčejné šedočervené oblézky velikosti mince. Přála jsem si, aby jeden z nich zazářil anebo se nějak odlišil od ostatních: Ale kdepak. A tak jsem začala hrát divadlo. Hleděla jsem na ně upřeně, jako bych si je vážně prohlížela, a pak jsem vybrala jeden z vrchu hromádky a vítězně jsem ho pozdvihla. Všechny tváře kolem mě se souhlasně rozzářily a já se v duchu zaradovala: Vybrala jsem ten správný !

Co jsem s ním ale měla udělat ? Nemohla jsem ho upustit na zem, tím bych je urazila. Tenhle kámen pro mě nic neznamenal, byl důležitý jen pro ně. Neměla jsem kapsy, a tak jsem si ho zasunula do západky, na jediné místo, které mě napadlo. A okamžitě jsem na obsah téhle nejpřirozenější kapsy zapoměla.

Hned potom domorodci uhasili oheň, složili nástroje, posbírali svých několik věcí a vykročili do pouště. Řadili se do putovního útvaru a jejich hnědá, téměř nahá těla se leskla v jasném slunečním svitu. Zdálo se, že naše setkání skončilo. Nedostala jsem ani oběd, ani cenu ! Úta sice vykročil poslední, ale i on se začal vzdalovat. Když ušel několik metrů, otočil se ke mně a řekl: "Pojď. Odcházíme.

"Kam ?" zeptala jsem se. "Na cestu."

„Kam ?"

„Napříč Austrálií."

"Výborně ! A jak dlouho to bude trvat ?" "Přibližně tři proměny měsíce."

"Říkáš, že půjdete pěšky tři měsíce ?" "Ano, asi tři měsíce."

Zhluboka jsem si vzdychla. Pak jsem Útovi, který už byl daleko ode mě, oznámila: "To bude určitě báječná zábava, ale já s vámi jít nemůžu. Nemůžu prostě jen tak odejít. Mám své závazky, musím platit nájem, účty. Nejsem na něco takového připravená. Potřebovala bych to vědět předem, abych si mohla zařídit všechno potřebné. Pak bych se teprve mohla vydat na takovou cestu. Asi mi nerozumíš: nejsem australská občanka, jsem Američanka. Není možné, abych přijela do cizí země a jednoduše zmizela. Vaše úřady by se zlobily a úřady mojí země by po mně vyhlásily pátrání. Určitě by za mnou do pouště poslaly helikoptéry. Třeba se k vám budu moci přidat někdy jindy, když mi dáte předem vědět, ale dnes to nejde: Dnes s vámi prostě jít nemůžu. Nehodí se mi to."

Úta se usmál. "Všechno je v pořádku. Kdo potřebuje vědět, bude vědět. Moji lidé zaslechli tvoji prosbu o pomoc. Kdyby byl jediný člen kmene hlasoval proti tobě, nevydali bychom se na tuhle cestu. Vyzkoušeli jsme tě a byla jsi přijata. Nemohu ti vypovědět, jaká je to čest. Musíš to sama prožít. Je to to nejdůležitější, co ve svém životě podnikneš. Narodila ses, abys to udělala. Je to dílo Božské Jednoty, její poselství pro tebe. Víc ti nemohu říct. Teď mě následuj." Obrátil se a odcházel.

Stála jsem a hleděla na australskou poušť. Byla nezměrná, pustá, a přesto krásná a pokračovala do nekonečna jako baterie značky Energizer. Stál tu džíp s klíčkem v zapalování. Ale odkud jsme přijeli ? Celé hodiny jsme nejeli po cestě, jen jsme donekonečna zahýbali a odbočovali. Neměla jsem boty, vodu ani jídlo. V téhle době teplota v poušti

dosahuje až padesáti pěti stupňů. Těšilo mě samozřejmě, že všichni hlasovali, abych byla přijata, ale kdo se zeptal mě ? Vypadalo to, že rozhodnutí nezáviselo na mně.

Nechtěla jsem s nimi jít. Žádali po mně, abych se jim svěřila do rukou. Vždyť jsem je vůbec neznala a ani jsme se nemohli dohovorit. A co když přijdu o místo? Tak jako tak to už se mnou bylo špatné a nečekala mě penze od žádného zaměstnavatele. Bylo to šílenství! Ovšemže nemohu nikam jít !

V duchu jsem si řekla: Vsadím se, že to je představení o dvou dějstvích. Nejdřív si hrají tady v téhle kůlně, pak odejdou do pouště a hrají si dál. Určitě nejdou daleko, nemají s sebou přece žádné potraviny. Přinejhorším ode mě budou očekávat, že strávím noc venku. Ale ne, pomyslela jsem si, stačí, aby se na mě podívali, a musí jim být jasné, že nejsem zrovna stvořená k táboření pod širým nebem. Kdepak, já se cítím nejlépe v horké koupeli s bublinkami ! Na druhou stranu, pokračovala jsem, když budu chtít, zvládnu to! Prostě budu muset prosadit svou vůli, když už jsem zaplatila za jednu noc v hotelu. Řeknu jim, že mě budou muset zítra ráno odvézt zpátky do hotelu, abych mohla uvolnit pokoj. Nebudu přece platit za další noc, jen abych udělala radost těmhle směšným nevzdělaným lidičkám.

Pozorovala jsem, jak se skupina vzdaluje a zmenšuje. Neměla jsem ani čas, abych zvážila klady a zápory téhle situace podle mé vlastní metody nazvané "váhy". Čím déle jsem stála a přemýšlela, co dělat, tím víc se ostatní vzdalovali. Navždy mi utkvěla v paměti slova, která jsem si tehdy řekla: OK, Pane Bože, máš opravdu ohromný smysl pro humor, ale tomuhle vtipu nerozumím !"

Se smíšenými pocity strachu, údivu a otupělosti jsem se pustila za kmenem domorodců, kteří si říkají Opravdoví Lidé.

Nesvázali mě sice a neucpali mi ústa roubíkem, a přece jsem si připadala jako zajatec. Cítila jsem se jako oběť nuceného pochodu do neznáma.

(3)

PŘÍRODNÍ OBUV

Neušli jsme příliš daleko, když jsem ucítila v chodidlech prudkou bolest. Podívala jsem se dolů a uviděla jsem, že mi z kůže na nohou trčí ostré trny. Vytáhla jsem je, ale při každém kroku se mi do chodidel zabodávaly další. Zkusila jsem poskakovat kupředu po jedné noze, zatímco jsem si je vytahovala z druhé. Domorodci se v tu chvíli otočili a musela jsem asi vypadat komicky, protože se usmívali od ucha k uchu. Úta se zastavil a počkal na mě. Na okamžik to vypadalo, že se mnou cítí, ale pak řekl: "Zapomeň na bolest. Trny si vytáhneš, až se utáboříme. Nauč se snášet nepohodlí. Zaměř svou pozornost jinam. Později ti nohy ošetříme. Ted nemůžeš stejně nic dělat."

Jeho slova: "Zaměř svou pozornost jinam," byla pro mě nejdůležitější. V posledních patnácti letech, kdy jsem pracovala jako lékařka se zaměřením na akupunkturu, jsem ošetřovala stovky lidí, kteří trpěli bolestmi. Pacienti v posledním stadiu smrtelné choroby se musí často rozhodnout mezi akupunkturou anebo drogou, která je uvede do stavu bezvědomí. Navštěvovala jsem takové pacienty doma a často jsem použila stejných slov. Očekávala jsem, že budou schopni se jimi řídit, a teď ode mne někdo jiný očekával totéž. Bylo lehčí něco takového říci než udělat, ale nakonec se mi to podařilo.

Po nějaké době jsme se na chvíli zastavili ke krátkému odpočinku a já jsem zjistila, že se mezitím většina trnů zlámala. Ranky na nohou mi krvácely a ostny jsem měla zaražené hluboko pod kůží. Kráčeli jsme po trávě, kterou botanikové nazývají spinifex. Uchytí se v písku a díky svým dlouhým, stočeným stéblům, ostrým jako břitva, přežije i v místech, kde je málo vody. Říkat této rostlině tráva je ale trochu zavádějící. Nepřipomíná totiž vůbec travu. Nejenže má ostrá stébla, ale také ostny podobné kaktusovým trnům, které se mi teď zabodávaly do nohou a působily mi pálivý otok a zanícení. Naštěstí jsem zvyklá pobývat na čerstvém vzduchu, střídmě se opalovat a chodit bosa, ale přesto moje nohy nebyly připravené na takové utrpení. Bolest neustávala, a ačkoli jsem se snažila obracet pozornost jinam, měla jsem nohy zborcené krví všech odstínů od jasně rudé po tmavě hnědou. Při pohledu dolů jsem nebyla s to rozlišit odřený lak na nehtech od rudé barvy vlastní krve. Nakonec mi chodidla docela znečitlivěla.

Kráčeli jsme v naprostém tichu: Připadalo mi zvláštní, že nikdo nic neříká. Písek byl teplý, ale ne nesnesitelně rozpálený. Slunce sálalo, ale také se to dalo vydržet. Čas od času se nade mnou svět smíloval a ovál mě závanem chladnějšího vzduchu. Když jsem se zahleděla kupředu, zdálo se mi, že země a obloha splývají v jedno. Krajina vypadala na všechny strany stejně, jako akvarel, na němž se obloha vpíjí do písku. Moje vědecky zaměřená mysl měla potřebu zkrotit tuto prázdnotu pomocí kompasu. Daleko před námi vytvořila oblaka tečku nad osamělým stromem, takže vypadal jako měkké "i". Ozývalo se pouze křupání našich kroků na písku, jako by někdo pravidelně odtrhával a znovu spojoval suchý zip. Jednotvárné ticho občas přerušilo nějaké pouštní zvíře, které se pohnulo v blízkém křovisku. Náhle se z ničeho nic objevil obrovský hnědý sokol, zakroužil nad námi a snesl se až skoro nad mou hlavu. Vypadalo to, jako by si ověřoval můj osobní pokrok, protože se tak nízko snesl jen nade mnou: Chápala jsem, proč si mě chtěl prohlédnout zblízka - vypadala jsem přece docela jinak než ostatní.

Náhle všichni, kdo kráčeli přede mnou, bez jakéhokoli varování změnili směr a odbočili stranou. Překvapilo mě to, protože jsem nezaslechla žádný povel. Každý kromě mne byl schopen změnu vycítit. Pomyslela jsem si, že znají tuhle cestu nazpaměť, ale bylo jasné, že nesledují žádnou stezku v písku mezi travinami. Pochodovali jsme pustou pouští.

Hlavou se mi honily myšlenky. V naprostém tichu jsem je doslova viděla, jak přeskakují od jednoho tématu k druhému. Děje se tohle doopravdy ? Třeba je to jenom sen. Řekli, že půjdeme pěšky napříč Austrálií. To přece není možné! Jít pěšky celé měsíce! Je to nesmysl. Prý slyšeli moje volání o pomoc. Co to má znamenat ? A prý jsem se narodila k tomu, abych podnikla tuhle cestu ! To se povedlo ! Trpět při průzkumné výpravě australskou pouští nebylo nikdy mým životním cílem. Obávala jsem se také, že moje zmizení bude dělat starosti mým dětem, hlavně dceři, s níž mám velmi blízký vztah. Myslela jsem na svoji domáci, úžasnou starou dámu, která mi vždycky pomohla urovnat jakékoli spory s majiteli mého pronajatého domu, když jsem nezaplatila včas nájem. A minulý týden jsem si pronajala televizi a video. Co se dá dělat, zabavení nezaplaceného zboží pro mě bude také nový zážitek !

V tom okamžiku jsem stále ještě nemohla uvěřit, že bychom měli být na cestě déle než den. Kolem dokola přece nebylo nic k jídlu ani k pití.

Rozesmála jsem se nahlas při pomyšlení na to, kolikrát jsem prohlásila, že bych chtěla vyhrát cestu do dalekých krajů zcela zdarma! Ted' se mi moje přání vyplnilo. Se vším všudy! Nepotřebovala jsem ani kartáček na zuby, ani šaty na převlečení. Přála jsem si něco takového mnohokrát, ale tohle jsem zrovna neměla na mysli.

S postupem dne jsem měla nohy tak odřené a oteklé, že se změnily v jakési ohavné, znečitlivělé, beztvaré pahýly. Ramena, obličej i paže jsem měla spálené a rozbolavělé. Ten den jsme pochodovali asi tři hodiny. Musela jsem napínat poslední síly, abych to dokázala. Chvilkami jsem měla pocit, že se zhroutím, jestli si nebudu moci brzy někde sednout. Pokaždé se ale stalo něco, co odvedlo mou pozornost. Buď se objevil sokol, který mi nad hlavou zakřičel zvláštním, hrozivým způsobem, anebo někdo šel chvíli vedle mě a nabídl mi doušek vody z podivné nádoby, jaké domorodci nosili uvázané kolem krku nebo u pasu. Každá taková událost mi jako zázrakem dodala odvalu, novou sílu a druhý dech. Konečně nadešel čas, abychom se na noc zastavili.

Všichni měli najednou plné ruce práce. Začali rozdělovat oheň, ne pomocí sirek, ale způsobem, který si pamatuji ze skautské příručky. Nikdy předtím jsem nezkoušela vykřesat jiskru pomocí klacíku a vyhloubeného dřívka. Naším skautským vedoucím se to také nikdy nepovedlo. Někdy se jim podařilo dřevo zahřát natolik, že se na něm vzňal malý plamínek, ale pak ho foukáním ochladili, místo aby ho roznítili. Tihle lidé byli však odborníci. Někteří se pustili do sbírání chrástí a jiní hledali rostliny. Dva muži nesli společně celé odpoledne náklad. Z kusu bezbarvé látky, kterou pověsili na dvě kopí, udělali jakousi kapsu, v níž nesli vyboulené předměty, které vypadaly jako obrovské kuličky na hraní. Nyní svůj náklad složili a začali ho rozbalovat.

Tu ke mně přistoupila jedna velmi stará žena. Vypadala tak stará jako moje babička - muselo jí být přes devadesát a měla sněhobílé vlasy. Její tvář byla poskládaná do měkkých záhybů nesčetných vrásek. Zdála se být hubená, silná a pružná, ale chodidla měla tak suchá a zatvrdlá, že připomínala zvířecí kopyta. Byla to tatáž stařena, kterou jsem předtím viděla s pečlivě namalovaným náhrdelníkem a náramkem kolem kotníků. Nyní si odvázala od pasu malý váček z hadí kůže a nalila si z něj do dlaně něco, co vypadalo jako bezbarvá vazelína. Dozvěděla jsem se, že to je směs olejů z listů různých rostlin. Ukázala mi na nohy a já jsem přikývla, že potřebuji pomoc. Stařena se přede mnou posadila, položila si mé nohy do klína a začala mi masť vtírat do zanícených ran a zpívat přitom. Byla to utišující melodie, která zněla téměř jako ukolébavka. Zeptala jsem se Úty, o čem zpívá.

"Omlouvá se tvým nohám. Říká jim, jak velice si jich vážíš a jak si jich váží všichni ostatní. Žádá je, aby se uzdravily a zesílily. Zpívá píseň určenou k léčení ran a oděrek a jinou píseň, která odvádí tekutinu z oteklin. Žádá tvé nohy, aby zesílily a staly se odolné."

Nebyl to sen. Veškeré pálení a štípání v mých nohách rozedřených do živého masa skutečně začalo polevovat a já se po chvíli cítila lépe.

Jak jsem tak seděla s nohama v klíně téhle domorodé stařenky, začala jsem v duchu pochybovat o tom, zda se mé dnešní zážitky skutečně odehrály. Jak k tomu všemu došlo ? Jak to začalo ?

(4)

KE STARTU PŘIPRAVIT, POZOR, TEĎ !

Začalo to v Kansas City. Vzpomínka na to ráno se mi nesmazatelně vrývá do paměti. Toho dne se slunce rozhodlo poctit nás svou přítomností po několika dnech podmračeného počasí. Šla jsem do práce brzy zrána, abych se připravila na pacienty se zvláštními

potřebami. Sestra měla přijít až za dvě hodiny a já jsem vždycky vychutnávala tuto poklidnou dobu příprav.

Když jsem otočila klíčem ve venkovních dveřích, uslyšela jsem zvonit telefon. Pomyslela jsem si, že to je asi pacient, který potřebuje okamžitou pomoc. Kdo jiný by volal tak brzy ráno před začátkem ordinálních hodin? Vběhla jsem do ordinace, jednou rukou jsem popadla sluchátko a druhou rozsvítila světlo.

V telefonu mě uvítal bodrý mužský hlas. Byl to jeden Australan, s nímž jsem se seznámila na lékařské konferenci v Kalifornii a telefonoval mi z Austrálie.

"Dobrý den. Jak by se vám líbilo pracovat několik let tady u nás?"

Překvapením jsem oněměla a sluchátko mi málem vypadlo z ruky.

"Haló, jste tam?" zeptal se. "A-ano," podařilo se mi vykoktat. "Co tím máte na mysli?"

"Váš vynikající vzdělávací program preventivní lékařské péče na mě udělal takový dojem, že jsem o vás po příjezdu vyprávěl svým kolegům. A oni mě požádali, abych vám zavolal. Chtěli bychom, abyste se pokusila získat vízum na pět let a přijela sem. Psala byste školicí materiály a vyučovala v našem socializovaném zdravotnictví. Bylo by báječné, kdyby se nám podařilo takový program zavést tady, a kromě toho byste měla příležitost žít pár let v zahraničí."

Myšlenka, že bych měla opustit svůj dům na břehu jezera, svou zavedenou praxi a pacienty, z nichž se během let stali přátelé, otřásla mým pocitem bezpečí. Je pravda, že jsem byla zvědavá na socializované zdravotnictví, v němž byl ze zdravotní péče vyloučen pojem zisku a kde spolupracují představitelé různých disciplín, aniž je dělí propast, která u nás existuje mezi lékařskou vědou a přírodním léčením. Otázka zněla, zda bych tam našla kolegy doopravdy oddané zdravotní péči, ochotné použít jakýchkoli metod pokud jsou účinné, anebo zda bych se setkala s další formou negativní manipulace, jakou se stalo léčení chorob ve Spojených státech.

Co mě lákalo nejvíc, byla však sama Austrálie. Už od ranného dětství mě přitahovala každá kniha pojednávající o tomto kontinentu na jižní polokouli. Bohužel jsem jich ale našla málo. V zoologické zahradě jsem vždycky vyhledávala klokany a těšila se, až zahlídnu medvídka koalu. Byla to jakási záhadná, nepochopitelná touha, kterou jsem si vždycky přála naplnit. Vždycky jsem se považovala za sebevědomou, vzdělanou ženu, která se o sebe dovede postarat, a odjakživa jsem měla v sobě tuhle touhu a srdce mě táhlo k protinožcům.

"Přemýšlejte o tom." nabádal mě hlas s australským přízvukem. "Zavolám vám znovu za čtrnáct dní."

Ke všemu si nemohl najít vhodnější dobu. Před dvěma týdny moje dcera a její snoubenec určili den své svatby, což znamenalo, že jsem si poprvé za svůj dospělý život mohla dělat, co chci, mohla jsem se rozhodnout žít kdekoli na světě. Byla jsem si jistá, že by mě syn a dcera v mém rozhodnutí jako obvykle podporovali. Po mém rozvodu se ke mně začali chovat spíše jako dobří přátelé než jako moje děti. A teď, když dospěli a stali se z nich nezávislí lidé, se mi mělo vyplnit dlouholeté přání.

O šest týdnů později jsem stála s dcerou a s blízkou přítelkyní na letišti. Dcera se krátce předtím vdala a já jsem předala svou ordinaci do rukou nového lékaře. Byl to zvláštní pocit.

Poprvé po letech jsem neměla auto, domov ani klíče, dokonce i moje zavazadla měla zámek na heslo.

Zbavila jsem se veškerého majetku kromě několika věcí, které jsem uložila do úschovy. Rodinné památky byly bezpečně uschovány u mé sestry Patci. Přítelkyně Jana mi dala knihu ke čtení v letadle a pak jsme se objaly. Moje dcera Carri nás naposled vyfotografovala a já jsem vykročila po rampě pokryté červeným kobercem vstříc novým zážitkům na kontinentě protinožců. Nebyla jsem ale zdaleka připravená na vše, co jsem se tam měla naučit. Jak říkávala moje matka: "Vybírej si s rozmyslem, protože se ti může dostat, čeho si žádáš." Ačkoli byla už dávno po smrti, toho dne jsem poprvé pochopila plný význam jejího často opakovaného pořekadla.

Let z amerického středozápadu do Austrálie trvá nesmírně dlouho. Na štěstí pro cestující i velká letadla potřebují občas zastavit a načerpat palivo, takže jsme se mohli nadýchnout čerstvého vzduchu během zastávek na Havajských ostrovech a na Fidži. Přestože bylo letadlo prostorné a promítali nám nejnovější americké filmy, byla to dlouhá cesta.

Austrálie je sedmnáct hodin před Spojenými státy. Člověk doslova letí směrem k zítřku. Během letu jsem si připomněla naši neochvějnou jistotu, že zítra bude svět stále na svém místě a všechno v něm bude fungovat! Na kontinentě, kam jsem mířila, už zítřek byl. Tahle představa mě dodnes ohromuje. Není divu, že námořníci tak bouřlivě oslavovali přechod rovníku a oné imaginární čáry na moři, kde začíná čas.

Když jsme doletěli na australskou půdu, celé letadlo i s pasažéry postříkali sprejem proti nákazám, které bychom mohli přenést na tento izolovaný kontinent. Na něco takového mě moje cestovní kancelář nepřiřadila. Když letadlo přistálo, bylo nám řečeno, abychom zůstali sedět. Dva zaměstnanci aerolinií pak prošli letadlem po celé délce a přitom nad našimi hlavami rozstříkovali aerosolový sprej. Chápala jsem, proč to dělají, ale to, že mě přirovnávali k obtížnému hmyzu, na mě mělo demoralizující účinek.

Bylo to věru pěkné přivítání ! Po cestě z letiště mi okolí připadalo stejné jako doma. Nebýt toho, že tu auta jezdí po opačné straně, měla bych dojem, že jsem stále ještě ve Spojených státech. Taxikář sedící za volantem, umístěným na pravé straně vozu, mi navrhl, abych si vyměnila peníze v jedné ze směnárny, kde jsem obdržela dolarové bankovky, které byly příliš velké na moji americkou peněženku a daleko barevnější a ozdobnější než naše zelené papírové peníze. Objevila jsem také nádherné dvoucentové a dvacetcentové mince.

Během několika následujících dnů jsem si na Austrálii bez problémů zvykla. Všechna hlavní města tu leží na pobřeží. Každý rád chodí na pláž a všichni pěstují vodní sporty. Tato země má téměř stejnou rozlohu jako Spojené státy a podobný tvar, ale její vnitrozemí tvoří nedostupná pustina. Zнала jsem naši Malovanou poušť a Údolí smrti. Australané si na druhé straně někdy nedovedou představit, že srdce naší země tvoří nekonečné lány pšenice a vysoké žluté kukuřice. Jejich vnitrozemí je vůči lidem tak nehostinné, že je tu letecká lékařská služba neustále v pohotovosti. Piloti dokonce létají zachraňovat motoristy v nesnázích s nádržemi benzínu a náhradními díly, a lidé jsou přepravováni k lékařskému ošetření v letadlech, protože tu na stovky kilometrů nejsou žádné nemocnice. Dokonce i ve školství se tu ke vzdělávání dětí, které žijí v odlehlých oblastech, používá rádio.

Australská města jsou moderní a mají tu hotely jako Hilton, Holiday Inn a Ramada Inn, rychlou dopravu a nákupní střediska, kde se dostane luxusní oblečení od proslulých módních návrhářů. Jídlo je tu ale odlišné. Podle mého názoru se Australané ještě docela nenaučili napodobit základní americká jídla, ale našla jsem tu výborná jídla anglické kuchyně. Málokdy se tu podává k jídlu voda a pokud ano, není nikdy s ledem.

Připadalo mi zvláštní, že v obchodech člověku poděkují, ještě než řeknou prosím. "To bude jeden dolar, děkuji," řekne prodavačka.

Pivo je tu národní poklad. Osobně jsem nikdy o pivo příliš nestála, takže jsem neochutnala různé značky, na které jsou Australané tak pyšní. Každý stát má svůj vlastní pivovar a lidé jsou nadosmrtně věrní značce Foster's Lager nebo čtyři X.

Australané mají zvláštní názvy pro různé národnosti. Američanům často říkají Yanks, Novozélandcům Kiwi a Britům Bloody Poms. Kdosi mi řekl, že slovo pom pochází z červených per, která kdysi nosili evropští vojáci. Někdo jiný však prohlásil, že je to zkratka výrazu Prisoner of His Majesty, vězeň Jeho Výsosti, kterou odsouzenci posílání do Austrálie v devatenáctém století nosili na oblečení.

Co se mi na Australanech líbí nejvíc, je zpěvná melodie jejich řeči. Oni mají samozřejmě za to, že cizí přízvuk mám já. Vcelku mi připadalo, že se chovají velmi přátelsky a snaží se, aby se v jejich zemi cizinci cítili jako doma. V prvních dnech jsem bydlela v několika různých hotelech. Pokaždé když jsem se u recepce zapsala, podali mi malý džbánček mléka. Všimla jsem si, že stejný džbánček dostali i ostatní hosté. V pokoji jsem pak našla elektrickou konvici na vodu, sáčky s čajem a cukr. Australané jak vidno rádi pijí čaj s mlékem a cukrem. Netrvalo dlouho a přesvědčila jsem se, že tu není možné dostat kávu, která by chutnala jako v Americe.

Když jsem se poprvé ubytovala v motelu, zeptal se mě postarší majitel, jestli si budu chtít objednat snídani, a ukázal mi ručně psaný jídelní lístek. Řekla jsem, že ano a on se mě zeptal na kolik hodin si ji budu přát a informoval mě, že mi ji přinesou do pokoje. Příštího rána jsem se zrovna koupala, když jsem zaslechla kroky, které se přiblížily k mým dveřím. Nikdo však nevstoupil. Čekala jsem na zaklepání, ale nic se neozvalo. Slyšela jsem jen zvláštní zvuk, jako by se zabouchly dveře. Když jsem se osušila, ucítila jsem vůni jídla. Rozhlédla jsem se, ale nikde jsem žádnou snídani neviděla. Přesto jsem ji zcela určitě cítila. Usoudila jsem, že se vůně line odvedle.

Strávila jsem asi hodinu přípravami na nadcházející den a přebalováním kufru. Když jsem jej ukládala do pronajatého auta, objevil se na cestičce jakýsi mladík.

"Dobrý den, jak vám chutnala snídaneň?" zeptal se. Usmála jsem se. "Nejspíš došlo k nějakému omylu. Žádnou snídani jsem nedostala."

"Ale ano, je tady, sám jsem ji přinesl," řekl a zdvihl držadlo umístěné na vnější stěně pokoje. Uvnitř ležel v malé přihrádce krásně obložený talíř s vystydlými míchanými vajíčky, která vypadala jako by byla z gumy. Potom mladík vešel do pokoje, otevřel malá dvířka a odhalil tutéž smutnou podívanou. Oba jsme se zasmáli. Jídlo jsem sice cítila, ale nemohla jsem ho najít. To bylo jedno z prvních překvapení, která mi Austrálie měla připravit.

Australané ke mě byli přívětiví a ochotně mi pomáhali s hledáním ubytování. Pronajala jsem si v dobře udržované předměstské čtvrti dům. Všechny ostatní domy kolem byly postavené přibližně ve stejné době a všechny byly bílé, přízemní a měly přední a postranní verandu. Žádný z nich neměl původně na venkovních dveřích zámek. Koupelna a záchod byly oddělené, záchod byl v malé místnůstce a vana s umyvadlem v jiné. Nenašla jsem také žádné skladovací prostory vestavěné do zdi, ale dostala jsem staromódní skříň. Žádný z mých amerických elektrických spotřebičů tady nefungoval. Napětí je tu jiné a elektrické zásuvky mají odlišný tvar, a tak jsem si musela koupit nový fén a kulmu na vlasy.

Zadní zahrada byla plná exotických květín a stromů, které ve zdejším teplém klimatu kvetly po celý rok. V noci se do zahrady stahovaly ropuchy a těšily se z vůní vši té bujné vegetace. Jejich počet se každý měsíc zvyšoval. Všeobecně je považují za škodlivou havěť a jejich populace se vymkla z ruky, proto je v sousedství hubí, aby jejich počet udrželi pod kontrolou, a moje zahrada pro ně byla bezpečným útočištěm.

Australané mě také zasvětili do tajů bowlingu, který se hraje venku na travnatém hřišti a všichni hráči jsou při něm oblečení v bílém. Všimla jsem si už předtím mnoha obchodů, které neprodávaly nic jiného než bílé košile, kalhoty a sukně, bílé boty a ponožky, dokonce i bílé klobouky. Byla jsem tedy ráda, že jsem pro tohle zvláštní a barevně omezené zboží našla vysvětlení. Podívala jsem se také na utkání australského fotbalu, které mi připadalo dost drsné. Všichni fotbalisté, které jsem kdy viděla, byli dobře chráněni vycpávkami, helmami a byli od hlavy až k patě oblečení. Tihle chlapíci měli na sobě jen šortky, trička s krátkým rukávem a neměli žádné chrániče. Na pláži jsem si všimla lidí, kteří měli na hlavě koupací čepici s gumičkou pod bradou, a dozvěděla jsem se, že se takhle označují plavčíci. Mají tu také zvláštní plavčíky, kteří hlídají pláže před žraloky. Případy, kdy někoho napadne žralok, jsou tu řídké, ale přesto k tomu občas dochází, takže se zvláštní výcvik těchto plavčků vyplatí.

Austrálie je ten nejpošší a nejsušší kontinent na světě. Hory ležící blízko pobřeží způsobují, že většina deště padá blízko u moře, zatímco zbývajících 90 % této země je polopoušť. Můžete uletět tři tisíce kilometrů mezi Sydney a Perthem a neuvidíte jediné město.

V rámci zdravotního programu, na kterém jsem pracovala, jsem navštívila všechna hlavní města australských států. V Americe jsem měla zvláštní mikroskop, s jehož pomocí bylo možné pozorovat krev, aniž by se odstřeďovala. Pozorování kapky neoddělené krve ukáže názorně mnohé aspekty tělesné chemie v akci. Tento mikroskop byl napojený na videokameru a monitor a pacienti tak mohli pozorovat své bílé a červené krvinky, bakterie nebo obsah tuku a sedět přitom vedle lékaře. Vzala jsem pacientovi vzorek krve a pak jsem například požádala kuřáky, aby si venku zapálili. Za několik okamžiků jsem jim odebrala další vzorek, aby sami viděli, jaký účinek má jedna jediná cigareta. Tento systém se používá ke vzdělávání pacientů a úspěšně je motivuje k tomu, aby se stali zodpovědnými za vlastní zdraví. Lékaři ho mohou používat při různých onemocněních a mohou například pacientovi ukázat obsah tuku v krvi nebo pomalou reakci imunitního systému a pak jim vysvětlit, co mohou dělat, aby si sami pomohli k lepšímu zdraví. Zdravotní pojišťovny ve Spojených státech však nehradí náklady na preventivní zdravotní opatření, a tak si je musí pacienti platit z vlastní kapsy. Doufali jsme, že australské zdravotnictví bude ochotnější ke spolupráci. Mým úkolem bylo tuto metodu demonstrovat, zajistit dovoz zařízení, napsat pokyny a nakonec zaškolení účastníky programu. Byl to velice užitečný projekt a mně se u protinožců ohromně líbilo.

Jednoho sobotního odpoledne jsem se šla podívat do vědeckého muzea. Průvodkyně naší skupiny, mohutná, elegantně oblečená žena, projevila zájem o Spojené státy. Chvilí jsme si povídaly a rychle jsme se spřátelily. Jednoho dne mi navrhla, abychom se sešly na oběd v kuriózní kavárničce v centru města, která inzerovala služby jasnovidců. Pamatuji si, že zatímco jsem seděla a čekala na svou novou přítelkyni, přemýšlela jsem o tom, proč přitahují lidi, kteří chodí všude pozdě, zatímco já sama jsem tak přesná. Čekala jsem asi tři čtvrtě hodiny, a když se přiblížila zavírací doba, začalo být jasné, že se moje přítelkyně už neobjeví. Shýbla, jsem se, abych zdvihla kabelku, kterou jsem si předtím položila na zem, když tu k mému stolu přistoupil vysoký, hubený mladík temné pleti, celý v bílém - od sandálů až po turban.

„Mám teď čas vám předpovědět budoucnost,“ oznámil tichým hlasem.

"Já tu jen čekám na přítelkyni, ale vypadá to, že už asi nepřijde. Třeba někdy jindy."

"Někdy je to takhle lepší, " poznamenal a přitáhl si protější židli ke kulatému stolku pro dva, kde jsem seděla. Posadil se a vzal moji ruku do své. Obrátil ji dlaní navrch a začal mi číst z ruky. Nedíval se mi však na dlaň a celou dobu mi upřeně hleděl do očí.

"Co vás sem přivedlo - ne do téhle kavárny, ale na tento kontinent, je osud. Je tu někdo, s kým se máte setkat a bude vám to oběma k dobru. Dohodli jste si toto setkání, ještě než jste se oba narodili. Dokonce jste si k narození vybrali stejný okamžik, jeden z vás se narodil na vrcholku světa a druhý tady dole. Vaše dohoda byla uzavřená na nejvyšší úrovni vašeho věčného bytí. Dohodli jste se, že nevyhledáte jeden druhého dřív, než uplyne padesát let. A nyní nadešel čas. Až se potkáte, vaše duše se okamžitě poznají. To je vše, co vám mohu říci."

Vstal a vyšel ven dveřmi, které, jak jsem předpokládala, vedly do kuchyně. Byla jsem ohromená. Nic z toho, co mi řekl, nedávalo smysl, a přece mluvil s takovou vážností, že mi nezbylo než si vzít jeho slova k srdci.

Celá záležitost se však začala vyvíjet ještě zajímavěji, když mi ten večer moje přítelkyně zatelefonovala, aby se omluvila a vysvětlila, proč se nemohla dostavit na naši schůzku. Když jsem jí vyprávěla, co se mi přihodilo, nadchla se a prohlásila, že hned druhý den jasnovidce vyhledá, aby se dozvěděla, co ji čeká.

Když mi zatelefonovala podruhé, její nadšení vystřídaly pochybnosti. "V té kavárně nemají žádného jasnovidce", řekla mi. "Každý den je tam někdo jiný, ale jsou to všechno ženy. V úterý tam byla Rose, ale ta nečte z ruky. Vykládá karty. Jsi si jistá, že jsi byla ve správné kavárně?" Přece jsem se nezbláznila! Vždycky jsem považovala předpovídání budoucnosti za pouhou zábavu, ale jedna věc byla jistá, ten mladík nebyl přízrak. Co se dá dělat, Australané si tak jako tak myslí, že my Američané jsme potřeštění. Kromě toho se taková věc nedá brát vážně a pro mě byl můj pobyt v Austrálii především příležitostí k zábavě.

(5)

V POVZNESENÉ NÁLADĚ

Na Austrálii se mi nelíbila jediná věc. Připadalo mi, že původní domorodí obyvatelé tmavé pleti zde jsou stále ještě vystaveni rasové diskriminaci. Ostatní Australané se k nim chovali podobně, jako se Američané chovají k našemu domorodému obyvatelstvu. Půda, kterou jim vyhradili k obývání, je buď bezcenná písčiná poušť, anebo drsná kamenitá krajina porostlá křovisky. Jediné přijatelné oblasti, které se stále ještě považují za jejich půdu, současně slouží jako přírodní rezervace, a tak se o ně musí dělit s turisty.

Nikdy jsem domorodce neviděla při žádné společenské příležitosti ani na ulici se školními dětmi v uniformách. Neviděla jsem je v kostele na nedělní mši, ačkoli jsem navštívila kostely různých vyznání. Ani jeden nepracoval jako prodavač v obchodě se smíšeným zbožím, v obchodním domě, za pultem na poště, u čerpací stanice nebo v obchodě s rychlým občerstvením. Navštívila jsem různé veřejné úřady a nikdy jsem neviděla jediného domorodého zaměstnance. Zdálo se, že je jich všeho všudy jen pár. Někdy je bylo možné vidět ve městě, kde pořádali představení pro turisty, nebo na farmách patřících bílým

Australanům, kde pracovali jako pomocníci a pastevci dobytka a ovcí, kterým se tu říká *jackaroo*. Když prý některý farář zjistí, že mu skupina potulných domorodců zabila ovci, nepodá na ně žalobu, protože si vždycky vezmou jen tolik, kolik skutečně potřebují k jídlu. Upřímně řečeno je to možná také proto, že pokud jde o pomstu, připisují se jim nadpřirozené schopnosti. Jednou večer jsem pozorovala skupinu mladých míšenců, kterým bylo jen něco málo přes dvacet. Nalévali si do plechovek benzin a čichali ho. Byli očividně ve stavu silné intoxikace. Víím, že benzin je směs uhlovodíků a jiných chemikálií a že vdechování benzinových výparů může vést k narušení kostní dřeně, jater, ledvin, nadledvinek, míchy a celé nervové soustavy. Ale jako všichni ostatní, kdo byli ten večer na náměstí, jsem nic neudělala. Nic jsem neřekla. Nepokusila jsem se jejich hloupou hru přerušit. Později jsem se dozvěděla, že jeden z mladíků, které jsem ten večer viděla, zemřel na selhání dýchacího ústrojí a na následky toxického přetížení organismu olovem. Jeho smrt mě zasáhla tak hluboce, jako bych pohřbívala dlouholetého přítele. Šla jsem do márnice, kde jsem si prohlédla jeho tragické ostatky. Celý život jsem se snažila chránit lidské zdraví, a proto jsem usoudila, že jedním z důvodů, proč si tihle lidé zahrávají se svými životy, musí být ztráta jejich kultury i životního smyslu. Nejvíc mi vadilo, že jsem tomu přihlížela, aniž jsem hnula prstem, aniž jsem se pokusila jim v tom zabránit. Zeptala jsem se na to svého nového australského přítele Geoffa. Byl to muž v mém věku, svobodný a velice přitažlivý - vypadal trochu jako Robert Redford - a vlastnil velký obchod s automobily. Několikrát jsme se sešli, a tak jsem se ho jednou po koncertě při romantické večeři ve světle svíček zeptala, jestli si jeho spoluobčané uvědomují, co se tu děje. Copak se nikdo nesnaží něco udělat? "Ano, je to smutné," řekl Geoff. "Ale nedá se nic dělat. Ty našim domorodcům nerozumíš. Jsou to primitivní divoši. Nabídli jsme jim vzdělání. Naši misionáři se je celá léta pokoušeli obrátit na víru. V minulosti to byli kanibalové a ani teď se nechtějí zřít některých svých starých zvyků a pověr. Většina z nich dává přednost drsnému životu v poušti, ale jsou to jedni z nejodolnějších lidí na světě. Ti, kteří žijí mezi dvěma kulturami, dosáhnou zřídka úspěchu. Je pravda, že jejich rasa vymírá. Počet domorodých obyvatel klesá a děje se to z jejich vlastní vůle. Jsou to beznadějně nevzdělaní lidé, bez špetky ctižádosti nebo touhy po úspěchu: Po dvou staletích se stále ještě nepřizpůsobili. A co víc, ani se o to nesnaží. V obchodě a podnikání jsou nespolehliví chovají se, jako by neuměli poznat, kolik je hodin. Věř mi, nemůžeš udělat nic, co by je inspirovalo."

Uplynulo několik dní a já jsem musela stále myslet na onoho mrtvého mladíka. Začala jsem o tom mluvit se známou, která stejně jako já pracovala na určitém projektu v oblasti zdravotnictví. Dokumentovala spolu se starými domorodci divoké rostliny, byliny a květiny, o nichž by se dalo vědecky prokázat, že mají preventivní nebo léčivé účinky. Lidé, kteří se v léčivých bylinách vyznali, žili v buši, dožívali se vysokého věku a trpěli zřídka degenerativními chorobami. Tahle žena mi potvrdila, že skutečná rasová integrace zde nepokročila příliš daleko, ale byla ochotná mi pomoci, pokud bych chtěla v téhle věci něco udělat.

Sezvaly jsme tedy dvacet dva mladých míšenců na schůzi a ona jim mě představila. Mluvila jsem o pojmu volného trhu a o americké organizaci zvané Úspěšná mládež, která se snažila pomoci mladým lidem z chudinských městských čtvrtí v soukromém podnikání. Naším cílem bylo vymyslet něco, co by tato skupina mohla vyrábět. Já bych je naučila nakupovat suroviny, organizovat pracovní síly, vyrobit produkt, uvést ho na trh a zavést se v obchodním a bankovním světě. Můj nápad se jim líbil a na další schůzce jsme ho podrobněji projednali.

Když jsem byla mladá, můj dědeček a babička žili v lowě. Pamatovala jsem si, že měli v oknech ochranné sítě proti hmyzu. Babička vždycky vysunula jedno z oken, vyndala síť, opřela ji o parapet a roztáhla ji do šíře okenního rámu. Když okno znovu přivřela, zůstala asi třicet centimetrů široká mezera chráněná sítí. Dům, kde jsem bydlela, jako většina starších předměstských domů v Austrálii, neměl ochranné sítě v oknech. Tyto domy také většinou neměly klimatizaci, a tak moji sousedi prostě otvírali okna a nechali okřídlený hmyz poletovat

sem a tam. Komáři tu sice nebyli, ale denně jsme sváděli bitvu s létajícími šváby. Kolikrát jsem ráno po probuzení zjistila, že sdílím polštář s několika černými pěticentimetrovými exempláři. Podobné okenní sítě by nás zcela jistě před tímhle hmyzem uchránily.

Mladí domorodci souhlasili s tím, že výroba okenních sítí by byla dobrý začátek. Ve Spojených státech jsem znala manželský pár, který jsme mohli požádat o pomoc s návrhem takového výrobku. On byl průmyslový návrhář a ona výtvarnice. Věděla jsem, že pokud budu schopná jim v dopise přesně vysvětlit, co potřebujeme, okenní síť by pro nás navrhli. Jejich plánek dorazil za dva týdny. Moje drahá tetička Nola, která žije v lowě, nám nabídla finanční pomoc, abychom mohli nakoupit suroviny a začít s výrobou. Potřebovali jsme také místo, kde bychom mohli pracovat. Garáže tady jsou vzácné, ale přístřešky na auta ne, a tak jsme si jeden našli a začali jsme pracovat na čerstvém vzduchu.

Každý z mladých domorodců sám od sebe zaujal postavení, pro které měl největší talent. A tak jsme měli účetního, nákupčího materiálů i správce, který s pýchou prováděl inventuru. Měli jsme odborníky na každou jednotlivou fázi výroby a dokonce i rozené výrobní zástupce. S radostí jsem přihlížela tomu, jak se mi před očima rodí malá obchodní společnost. Bylo jasné, že se všichni shodli na tom, že práce uklízeče nebo údržbáře je pro úspěch celého podniku stejně důležitá jako práce lidí, kteří zajišťují prodej konečného výrobku, aniž jsem je to musela učit. Takticky jsme okenní sítě nabízeli na několikadenní, bezplatnou zkoušku. Zákazníci nám zaplatili, až když s nimi byli spokojeni. Většinou si rovnou objednali sítě do ostatních oken v domě. Naučila jsem své svěřence také starý dobrý americký zvyk - žádat o doporučení dalším zákazníkům.

Čas ubíhal. Pracovala jsem, psala školicí materiály, cestovala, vyučovala a přednášela. Večery jsem s oblibou trávil ve společnosti svých mladých domorodých přátel. Naše původní skupina zůstala kompletní a její bankovní účet neustále rostl. Nakonec jsme pro každého z nich založili trust.

Když jsem se jednou o víkendu sešla s Geoffem, vysvětlovala jsem mu svou snahu dopomoci těmhle mladým lidem k finanční nezávislosti. Je možné, že je žádná firma nechce zaměstnat, ale nic jim nebrání v tom, aby si sami založili vlastní firmu, až na to budou mít dost prostředků. Asi jsem se trochu chlubila svým podílem na jejich vzrůstajícím pocitu sebevědomí, protože Geoff na to řekl jen: "Výborně, Amerikánko." Když jsme se však sešli znovu, přinesl s sebou několik knih o australských dějinách. Posadila jsem se u něj na terase s výhledem na nejkrásnější záliv na světě a strávila celé nedělní odpoledne čtením.

Jedna z knih citovala ctihodného George Kinga, který 16. prosince 1923 napsal v deníku *Australian Sunday Times*: "Postavení australských domorodců na žebříčku lidstva je nepochybně nízké. Nemají vlastní historii, která by zaznamenávala jejich činy a původ, a kdyby v tomto okamžiku zmizeli z povrchu zemského, nenechali by po sobě jediné umělecké dílo, které by nám připomínalo existenci jejich národa. Zdá se však, že se toulali po širých australských pláních už v raných dobách světové historie."

Pozdější výrok jistého Johna Burlesse je také výmluvnou výpovědí o postoji bílých Australanů k domorodcům: "Já vám mám co dát, ale vy nemáte nic, co bych chtěl od vás."

V etnografických a antropologických referátech, přednesených na čtrnáctém kongresu Australské a novozélandské společnosti pro podporu věd, se praví:

Nemají vyvinutý čich.

Paměť mají jen mírně vyvinutou.

Jejich děti se nevyznačují silnou vůlí. Mají sklony ke lhaní a k zbabělosti.

Neprocitují bolest tak silně jako vyšší rasy.

Pak přišly na řadu knihy popisující domorodé rituály. Aby se z chlapce stal muž, nařízne se mu bez umrtvení penis tupým kamenným nožem od rozkroku až k otvoru močové trubice, a on přitom nesmí projevit bolest. Dospělosti se dosahuje tak, že šaman kandidátovi vyrazí přední zuby kamenem, a jeho předkožka se naservíruje jeho mužským příbuzným k večeři. Mladík se pak musí vydat sám do pouště, vystrašený a krvácející, aby dokázal, že je schopen přežít. Tyto knihy také praví, že australští domorodci provozovali kanibalismus a že ženy někdy samy požíraly své vlastní kojence a pochutnávaly si na těch nejjemnějších částech jejich těl. Tatáž kniha vypráví příběh dvou bratrů, z nichž mladší pobodal staršího v hádce o ženu. Starší si sám amputoval poraněnou nohu zasaženou gangrénou, pak oslepil mladšího bratra a nakonec žili šťastně až do smrti. Starší bratr chodil s pomocí protézy z klokaní nohy a vodil mladšího na konci dlouhé tyče. Tyto informace ve mně budily hrůzu, ale ještě nepochopitelnější byl informační leták vydaný australskými úřady o primitivních chirurgických zákrocích, kde stálo, že u domorodců je naštěstí práh bolesti vyšší než u normálních lidských bytostí.

Účastníci mého projektu však nebyli divoši. Dali se spíše přirovnat ke společensky a ekonomicky znevýhodněným mladým lidem u nás doma. Žili v izolovaných společenských skupinách a více než polovina rodin, z nichž pocházeli, pobírala podporu v nezaměstnanosti. Připadalo mi, že se smířili s tím, že nikdy nebudou mít na víc než na obnošené džínsy a plechovku teplého piva, a jednou za pár let to možná jeden z nich někam dotáhne.

Když jsem se v pondělí vrátila k našemu projektu výroby okenních sítí, uvědomila jsem si, že jsem tu svědkem spolupráce bez soutěže, což byl pojem naprosto cizí mému obchodnímu světu. Byl to nový a osvěžující pocit.

Vyptávala jsem se domorodců na jejich kulturní dědictví. Řekli mi, že jejich kmenová kultura už dávno ztratila svůj význam. Pár z nich se pamatovalo na vyprávění svých prarodičů o dobách, kdy tento kontinent obývala jen domorodá rasa, ale v hloubi duše si nechtěli připomínat svoji tmavou plet a rozdíl, jaký představovala. Doufali, že se jednou ožení se ženou světlejší pleti a jejich děti nakonec splynou s ostatním obyvatelstvem.

Náš podnik dosáhl podle všech měřítek značného úspěchu, a tak jsem nebyla překvapená, když jsem jednoho dne obdržela pozvání na slavnost pořádanou domorodým kmenem žijícím na druhém konci Austrálie. Pochopila jsem, že to není jen tak nějaká slavnost, ale že se pořádá na mou počest. "Prosíme vás, abyste se určitě dostavila," žádal domorodý hlas v telefonu.

Nakoupila jsem si tedy nové šaty a zamluvila si zpáteční letenku a hotelový pokoj. Lidem, s nimiž jsem pracovala, jsem řekla, že musím na krátkou dobu odjet a vysvětlila jsem jim, o jakou neobvyklou událost jde. O svou radost z pozvání jsem se podělila s Geoffem i s mou domácí a napsala jsem o tom své dceři: To, že lidé žijící tak daleko slyšeli o našem projektu a chtěli mi vyjádřit uznání, byla pro mě velká čest.

Bylo mi řečeno, že mi zajistí dopravu z hotelu na místo, kde jsme se měli setkat. Měli mě vyzvednout v poledne, což zcela jistě znamenalo, že půjde o slavnostní oběd. Přemýšlela jsem, co se asi bude podávat.

Úta se sice dostavil přesně ve dvanáct, ale otázka, co domorodci podávají k jídlu, zůstala nezodpovězená.

(6)

SLAVNOSTNÍ HOSTINA

Směs léčivých olejů, kterou domorodci vyrábějí zahřátím listů a odstraněním olejové usazeniny, nečekaně zapůsobila a mým nohám se ulevilo natolik, že jsem se na ně mohla znovu postavit. Napravo ode mne pracovalo několik žen jakoby na montážní lince. Zatímco jedna z nich šťouchala dlouhým klackem do podrostu a mezi kořeny uschlých stromů, druhá cosi sbírala a pokládala to na připravené listy. Na každý list položily další a zavinuly jejich obsah do jakéhosi balíčku. Balíčky pak opět jiná žena odnášela k ohni, kde je zahrabávala mezi žhavé uhlíky. Tahle podívaná ve mně vzbudila zvědavost. Mělo to být naše první společné jídlo, hostina, na kterou jsem se těšila už několik týdnů. Přibelhala jsem se blíž a nemohla jsem uvěřit svým očím. V sevřené dlani jedné z žen se svíjel obrovitý bílý červ.

Zhluboka jsem se nadechla. Ten den jsem už přestala počítat, kolikrát jsem oněměla úžasem. Jedno však bylo jisté. Věděla jsem, že nikdy nebudu mít takový hlad, abych jedla červy! Člověk ale nikdy nemá říkat "nikdy". Od té doby jsem se tohle slovo snažila vyloučit ze svého slovníku. Naučila jsem se, že existují věci, kterým dáváme přednost, a jiné, kterým se vyhýbáme. Slovo "nikdy" nám ale nedává možnost vypořádat se s nepředvídanými situacemi a znamená nesmírně dlouhou dobu.

Večer s domorodci mi přinesl opravdové potěšení. Vládla zde atmosféra pravé pospolitosti. Zatímco jsme čekali, až bude hotové jídlo, nebyla o zábavu nouze. Vyprávěly se příběhy, zpívalo se, tancovalo, hrály se hry a lidé si mohli od srdce popovídat. Lidé se navzájem masírovali a třeli si ramena, záda a hlavu. Viděla jsem, jak jeden druhému srovnávají šíji a páteř. Později jsem se naučila něco o jejich léčebných metodách a vyprávěla jsem jim o tom, jak v Americe léčíme my. Ukázala jsem jim například, jak srovnáváme bolavá záda a klouby, a oni mě naučili, jak se to dělá u nich.

Onoho prvního dne jsem neviděla nikoho vybalovat hrnky, talíře nebo misky. Měla jsem pravdu. Chystali jsme se jíst neformálně, jako na pikniku. Netrvalo dlouho a vytáhli z ohně pečínku zabalenou v listech. Moji porci mi podali se zvláštní péčí. Pozorovala jsem, jak ostatní rozbalili svůj příděl a pustili se do něj prsty. Moje slavnostní večeře, kterou jsem měla jíst bez příboru, byla teplá, a naštěstí se nehýbala. Osmělila jsem se a podívala se dovnitř. Červ zmizel, tedy spíš už nevypadal jako červ. Zbyly z něj drobivé, hnědé kousky, které připomínaly pražené burské oříšky nebo škvarky. Pomyslela jsem si: Tohle snad zvládnou. Opravdu jsem to zvládla a dokonce mi to chutnalo! Nevěděla jsem ještě, že domorodci většinou svoji stravu nevaří, alespoň ne tak, aby nebyla k poznání, a že ji tentokrát uvařili jen kvůli mně.

Tu noc mi vysvětlili, že slyšeli o mé práci s mladými míšenci ve městě. I když nešlo o čistokrevné domorodce a nepatřili k tomuto kmeni, moje práce s nimi ukázala, že mi na jejich rase opravdu záleží. Členové tohoto kmene mě k sobě pozvali, protože se jim zdálo, že jsem volala o pomoc. Připadalo jim, že mám dobrý úmysl. Potíž byla podle nich v tom, že jsem nerozuměla domorodé kultuře a rozhodně jsem neznala zvyky tohoto kmene. Obřady, které ten den vykonali, byly zkoušky. Ty jim ukázaly, že mě mohou přijmout a že jsem hodna poznání, které mi mělo odhalit skutečný vztah lidí k viditelnému i neviditelnému světu a

rozměr, z něhož pocházíme a kam se všichni navrátíme. Měla jsem. dostat příležitost pochopit své vlastní bytí.

Seděla jsem na zemi a nohy, kterým se už ulevilo, jsem měla zabalené do vzácného listí, jehož bylo kolem tak poskrovnu. Úta mi vysvětloval, jak důležitá byla naše společná cesta pro tyto pouštní nomády. Dovolili mi, abych s nimi sdílela jejich život. Nikdy předtím nepřišli do bližšího styku s bělochy a rozhodně nepomýšleli na to, že by s jedním z nich mohli navázat jakýkoli vztah. Naopak se tomu vyhýbali. Podle jejich názoru se všechny ostatní kmeny v Austrálii podřídily bílé nadvládě a oni jako poslední odolávali. Putovali většinou v malých rodinných skupinách o šesti až deseti lidech, ale tentokrát se sešli všichni.

Úta něco pronesl a každý z domorodců pak něco řekl mně. Představovali se mi. Výslovnost jejich jmen pro mě byla obtížná, ale naštěstí každé z nich něco znamenalo. Domorodci nepoužívají jména stejným způsobem jako my, a tak jsem si mohla každé spojit s jeho nositelem, místo abych se pokoušela je vyslovit. Domorodé děti dostanou jméno po narození, ale rozumí se samo sebou, že každý jednotlivec prochází ve svém životě vývojem a že časem ze svého prvního jména vyrostе a vybere si jiné, vhodnější. Od každého se očekává, že si změní jméno několikrát za život, podle toho, jak rozvíjí svou moudrost a tvořivost a jak naplňuje své životní poslání. V naší skupině byli mimo jiné Vypravěč Příběhů, Výrobce Nástrojů, Strážkyně Tajemství, Švadlena a Velký Hudebník.

Nakonec Úta ukázal na mne a každému zvlášť opakoval jedno a totéž slovo. Pomyslela jsem si, že se pokoušejí vyslovit mé křestní jméno, ale pak jsem usoudila, že mi nejspíš budou říkat příjmením. Mýlila jsem se. Jméno, které mi ten večer dali a které mě mělo provázet po celý zbytek cesty, bylo *Mutant*. Nechápala jsem, proč je Úta, který mluvil oběma jazyky, učí takový zvláštní výraz. Pro mě slovo mutant znamenalo výsledek zásadní změny ve struktuře, něco odlišného, co ztratilo svou původní podobu. V tu chvíli na tom ale nezáleželo, protože v tento den tak jako tak vnesl do mého života dokonalý zmatek.

Úta mi řekl, že některé domorodé kmeny používají dohromady jen asi osm jmen. Je to cosi jako systém číselného označování. Lidé stejné generace a stejného pohlaví se považují za příbuzné, a tak každý z nich má několik matek, otců, bratrů a tak dále.

Setmělo se a já jsem se zeptala, jak tady mám jít na stranu, aniž způsobím pohoršení. V tu chvíli jsem litovala, že jsem nevěnovala větší pozornost Zuce, kočce méjí dcery, protože tady naše jediné hygienické zařízení byla díra, kterou si člověk v povzdálí vyhrabal v písku a potom její obsah zase zahrabal. Bylo mi řečeno, že si mám dávat pozor na hady, kteří ožívají právě v tuto denní dobu, kdy se trochu ochladí, ale není ještě taková zima jako v noci. Představila jsem si okamžitě, jak svým konáním přivábím jejich uhrančivé oči a jedovaté jazyky. Když jsem kdysi cestovala po Evropě, stěžovala jsem si na nekvalitní toaletní papír a na cestu do Jižní Ameriky jsem si vzala svou vlastní zásobu. Tady byl ale nedostatek papíru mou poslední starostí.

Když jsem se vrátila z dobrodružné vycházky do pouště, podával se domorodý čaj z kamenů. Čaj se vaří tak, že se měch, který kdysi sloužil nějakému zvířeti, naplní vodou a naházejí se do něj rozžhavené kameny. Do horké vody se pak ponoří různé divoké byliny a nechají se vylouhovat, dokud není nápoj hotový. Podávali jsme si tu neobvyklou nádobu z ruky do ruky a čaj chutnal výborně !

Tento čaj se vaří jen při zvláštních příležitostech, jako bylo například ukončení mého prvního dne pochodu. Domorodci si uvědomovali, jak obtížná pro mě bude cesta pouští bez bot, bez kouska stínu a bez dopravního prostředku. Byliny, které do čaje přidávali, neměly zpestřit náš jídelníček a nepovažovaly se za léčivé nebo výživné. Měly dodat této chvíli slavnostní fón, a

tak přispět k oslavě toho, co jsme společně dokázali. Během naší cesty jsem se nevzdala, nepožádala jsem, aby mě odvedli zpět do města, ani jednou jsem nevykřikla. Měli proto pocit, že jsem přijala ducha jejich kultury.

Potom si všichni začali uhrabávat v písku místo na spaní a každý si vzal stočenou kůži nebo kožešinu ze společné hromady, kterou jsme nesli s sebou. Jedna starší žena na mně celý večer upřeně hleděla s nevyzpytatelným výrazem v obličeji. "Na co myslíš?" zeptala jsem se Úty. "Myslíš si, že jsi ztratila schopnost cítit vůni květin a že jsi nejspíš z jiné planety." Usmála jsem se a žena, která se jmenovala Švadlena, mi na to podala jednu ze srolovaných kůží.

"To je kůže z dinga," informoval mě Úta. Věděla jsem, že dingo je australský divoký pes, něco jako náš kojot nebo vlk. "Dá se použít různým způsobem. Můžeš si ji prostřít pod sebe na zem, přikrýt se jí nebo si ji stočit pod hlavu." Výborně, pomyslela jsem si. Můžu si vybrat, kterou polovinu těla si přikryju! Rozhodla jsem se položit kůži mezi sebe a drobná zvířátka, která se tu patrně všude hemžila. Od chvíle, kdy jsem naposled spala na zemi, uplynula dlouhá léta. Vzpomněla jsem si, jak jsem jako malá strávila nějaký čas na ohromné ploché skále v Mohavské poušti v Kalifornii. Žili jsme tehdy v městečku Brastow, kde bylo hlavní atrakcí velké návrší, kterému se říkalo kopec B. Často jsem se v létě vybavila lahvi pomerančové šťávy značky Nehi a chleby s arašídovou pomazánkou a vyrazila na tenhle kopec. Pokaždé jsem se najedla na stejné ploché skále a pak jsem si lehla na záda a bavila se pozorováním oblaků, v nichž jsem hledala různé tvary: Ty doby mi teď připadaly strašně vzdálené, ale obloha zůstala stejná. Asi jsem si celá ta léta nevšimla nebeských těles. Ted' se nade mnou rozprostíral temně modrý baldachýn posetý stříbrem. Jasně jsem rozeznala Jižní kříž, souhvězdí vyobrazené na australské vlajce.

Ležela jsem a přemýšlela o svém dobrodružství. Jak jen bych mohla popsat, co se mi dnes přihodilo? Otevřely se přede mnou dveře a já jsem vstoupila do světa, o jehož existenci jsem dosud neměla ani ponětí. Nečekalo mě tam žádné pohodlí. Procestovala jsem různými dopravními prostředky mnoho zemí a žila jsem na mnoha různých místech, ale ještě nikdy jsem nezažila něco takového jako dnes. Nakonec jsem došla k názoru, že všechno bude v pořádku.

Ráno svým společníkům vysvětlím, že jeden den mi naprosto stačil k tomu, abych ocenila jejich kulturu. Nohy mě snad donesou zpátky k džípu. Třeba si s sebou budu moci vzít trochu té zázračné masti, která mi tak pomohla. Tahle ukázka domorodého života mi docela stačila. Dnešek nebyl nakonec tak špatný - když nepočítám své zmučené nohy.

V hloubi duše jsem byla opravdu vděčná za možnost poučit se o životě jiného národa. Začínala jsem chápat, že lidské srdce není jen sval pumpující krev. Zavřela jsem oči a v duchu jsem poděkovala mocnosti, která sídlí tam nahoře. Na druhém konci našeho tábora kdosi pronesl krátkou větu. Někdo jiný ji zopakoval a po něm to udělali další. Předávali si ji od jedné ležící postavy k druhé, až konečně došla k Útovi, který ležel nejbliž. Obrátil se ke mně a řekl: "Není zač. Byl to dobrý den."

Jejich odpověď na moje nevyslovené díky mě zarazila, a tak jsem znovu poděkovala, tentokrát nahlas.

(7)

CO JE TO SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ ?

Před východem slunce mě probudili ostatní, kteří sbírali věci ze včerejška. Řekli mi, že ve dne je stále větší horko, a proto vyrazíme na cestu během chladnějších ranních hodin, odpočineme si a budeme znovu pokračovat pozdě v noci. Složila jsem kůži z dinga a podala ji muži, který kůži balil tak, aby zůstaly po ruce, protože jsme je měli později, až teplota dosáhne vrcholu, použít k postavení přístřešku. Jinak domorodci budují také přístřešky z chrastí, kterým říkají wiltja.

Většina zvířat nesnáší žár slunce, jen ještěrky, pavouci a mouchy jsou při čtyřiceti stupních v plné síle. I hadi se musejí v takovém vedru zahrabat, jinak by zahynuli následkem dehydrace. Někdy je těžké je upozorovat, když zaslechnou naše kroky a vystrčí hlavu z písčité půdy, aby zjistili, odkud vibrace pochází. Naštěstí jsem v té době nevěděla, že se v Austrálii vyskytuje na dvě stě různých druhů hadů a z toho víc než sedmdesát jedovatých.

Ten den jsem se ale naučila něco o pozoruhodném vztahu domorodců k přírodě. Než jsme vyrazili na cestu, postavili jsme se do těsného půlkruhu s tvářemi obrácenými na východ. Náčelník kmene stál uprostřed a zpíval. Ostatní rytmicky tleskali rukama, dupali nebo se plácali dlaněmi do stehů. Trvalo to asi patnáct minut. Rituál prováděli každé ráno, a jak jsem později zjistila, hrál v našem společném životě důležitou roli. Byla to jejich ranní modlitba, meditace, stanovení cíle - můžeme tomu říkat jak chceme. Tihle lidé věří, že všechno se na zemi děje za určitým účelem. Všechno má svůj důvod a neexistuje nic jako náhoda nebo rozmar přírody, zrůda nebo tvor, který by nezapadal do svého prostředí. Existují jen nedorozumění a záhady, které ještě nebyly odhaleny nám, smrtelníkům.

Účelem rostlin je být potravou zvířatům a lidem, zpevňovat půdu, zvelebovat přírodu a udržovat rovnováhu v atmosféře. Bylo mi řečeno, že rostliny a stromy nám nehlasně zpívají a jediné, co po nás chtějí, je, abychom my zpívali jim. Moje vědecky zaměřené myšlení si tohle okamžitě vyložilo jako koloběh přeměny kyslíčnicku uhličitého v kyslík a naopak. Hlavním účelem zvířat není být potravou pro lidi, ale někdy, když je to nutné, se k tomu uvolí. Dělají to proto, aby se udržela rovnováha v atmosféře, a také proto, aby člověku byli společníky a učiteli tím, že sama půjdou příkladem. Domorodci tedy každé ráno vysílají myšlenku nebo zprávu pro zvířata a rostliny před námi říkají: "Kráčíme vaším směrem. Přicházíme, abychom naplnili účel vaší existence." Je pak na rostlinách a zvířatech, aby se mezi sebou dohodla, kdo bude zvolen.

Kmen Opravdových Lidí nikdy nezůstane bez jídla, protože okolní svět vždy vyhoví jejich přání. Věří, že na světě je všeho dostatek. Projevují úctu k přírodě podobně, jako když se my shromažďujeme, abychom si poslechli klavírní koncert, a tím vyjádřili úctu k hudebníkovu talentu a naplnili tak jeho poslání.

Když nám jednou zkrátil cestu had, bylo jasné, že se před námi objevil, aby nám poskytl večeři. Společné jídlo bylo důležitou součástí našich večerních oslav. Pochopila jsem, že domorodci nikdy nepovažovali jídlo za samozřejmost. Vždy o něj nejdříve požádali, očekávali, že se objeví, a také tomu tak bylo. Přijímali však každý pokrm s vděčností, kterou patřičně projevovali. Členové kmene zahajují každý den tím, že poděkují Božské Jednotě za dnešní den, za sebe, za své přátele a za celý svět. Někdy požádají o určitou věc, ale i taková prosba vždy zní následovně: "Je-li to k mému nejvyššímu dobru a pro dobro všeho živého." Po ranním shromáždění jsem chtěla říci Útovi, že je nejvyšší čas, aby se se mnou vrátil k džípu, ale nikde jsem ho neviděla. Nakonec jsem se smířila s myšlenkou, že tu budu muset vydržet další den.

Domorodci si s sebou nenesli žádné zásoby, neseli žádné plodiny ani nic nesklízeli. Kráčeli rozžhavenou australskou pouští s vědomím, že každý den obdrží v hojné míře dary světa, a nikdy se nedočkali zklamání.

První den jsme nesnídali a jak jsem později zjistila, další dny většinou také ne. Někdy jsme jedli v noci, ale zpravidla jsme jedli bez ohledu na denní dobu, kdykoli se potrava naskytla. Často jsme jen tu a tam něco zakousli, ale nebylo to úplné jídlo jako u nás.

Nesli jsme s sebou několik měchů na vodu. Víím, že lidské tělo obsahuje zhruba 70 % vody a že v optimálních podmínkách vyžaduje minimálně čtyři a půl litru tekutin denně. Všimla jsem si však, že domorodci potřebovali mnohem méně tekutin než já. Vlastně téměř vůbec nepili vodu z měchů, které jsme nesli, a jejich těla maximálně zužitkovávala tekutiny obsažené v jejich stravě.

Vodu jsme v době jídla používali k namáčení jakýchsi hnědých stvolů, které vypadaly jako uschlý plevel nebo neživé, vysušené klacíky. Z vody se však vynořily jakoby zázrakem proměněné v čerstvé stonky celeru.

Domorodci byli schopni najít vodu i tam, kde nebyla nejmenší stopa vlhkosti. Někdy si lehli na zem a slyšeli vodu pod zemí anebo napřáhli před sebe ruce dlaněmi dolů a zkoumali, zda je v hloubce. Pak zabodli dlouhá dutá stébla rákosy do země a sáli tak dlouho, až vytvořili malou fontánu. Voda byla sice tmavá a písčitá, ale měla čerstvou, osvěžující chuť. Přítomnost vody poznali už zdálky podle páry, která se tetelila v horkém vzduchu, a dokonce ji cítili i ve vánku. Ted' už chápu, proč tolik lidí, kteří se vydají na průzkum australského vnitrozemí, rychle zahyne. Zde je možné přežít jen s domorodými znalostmi.

Když jsme nabírali vodu z pukliny ve skále, naučili mě, jak se mám k místu přiblížit, abych ho neznečistila svým lidským pachem, který by zaplašil zvířata. Voda konec konců patřila také jim, měli na ni stejné právo jako lidé. Domorodci si nikdy nevzali všechnu vodu, kterou našli, ať byly naše zásoby jakékoli. Všude pili vždycky na stejném místě a zvířata si počínala stejně, až na ptáky, kteří tohle pravidlo pomíjeli a volně pili, cákali se a káleli do vody.

Stačilo, aby se členové kmenu podívali na zem a okamžitě poznali, která zvířata tudy předtím prošla. Jako děti se naučili podrobně pozorovat své okolí a rozeznat na první pohled stopy, které v písku zanechají jiná stvoření, ať už kráčejí, hopkají nebo se plazí. Z lidských stop dokonce poznají nejen o jakou skupinu šlo, ale jestli se člověk, který stopy zanechal, cítil dobře, anebo jestli jeho krok zpomalila nějaká nemoc. Sebemenší odchylka jim napoví pravděpodobný směr, kterým se člověk ubíral. Jejich smysly jsou daleko vyvinutější, než je tomu u lidí, kteří vyrostli v jiných kulturách. Jejich sluch, zrak a čich jsou až nadlidsky ostré. Stopy v písku vydávají vibrace, které jim toho poví daleko víc, než jsme my schopni vidět pouhým okem. Později jsem se dozvěděla, že domorodí stopaři prý dovedou poznat ze stop po pneumatikách rychlost, druh vozidla, den a dobu, kdy místem projelo, a dokonce i počet cestujících. Během několika následujících dní jsme jedli cibulky rostlin, hlízy a oddenky a jakousi podzemní zeleninu, která se podobala normálním i sladkým bramborám. Moji společníci byli schopni najít rostliny hotové ke sklizni, aniž je vytáhli ze země. Pohybovali chvilku rukama nad rostlinou a poznamenali: "Tahle roste, ale není ještě zralá, nebo: "Ano, tahle se chystá porodit." Mně všechny stonky přitom připadaly stejné, a když jsem jich několik vytrhla a viděla, jak je znovu zasazují zpátky, usoudila jsem, že raději počkám, až mi poradí, kterou mám vytrhnout. Vysvětlovali to jako vrozenou schopnost "proutkaření", která je dána všem lidským bytostem. V naší společnosti bohužel nejsme vedeni k tomu, abychom naslouchali vlastní intuici, dokonce ji považujeme za cosi nadpřirozeného či zlého, a proto jsem se musela znovu učit něco, co je přirozené. Nakonec jsem se naučila ptát se rostlin, zda jsou připravené naplnit své poslání. Požádala jsem přírodu o dovolení a pak jsem zkoumala půdu dlaní ruky. Někdy jsem pocítila teplo a jindy se mi začaly prsty neovladatelně škubat, když jsem se ocitla nad zralou rostlinou. Tahle schopnost pro mě znamenala ohromný krok kupředu na cestě k tornu, aby mě členové kmene plně přijali mezi sebe. Jako

bych byla o něco méně Mutantem a stávala se postupně opravdovým člověkem. Bylo důležité nikdy nepoužít celou rostlinu i s kořeny a nechat něco na nový růst. Domorodci mají úžasnou schopnost slyšet nehlasný zpěv země, jak tomu sami říkají. Dovedou zachytit signály vydávané jejich přírodním prostředím, jedinečným způsobem je dešifrují a pak podle nich jednají, téměř jako by si vyvinuli jakýsi malý satelitní přijímač, kterým zachycují zprávy z celého světa.

V jednom z prvních dnů jsme procházeli přes vyschlé jezero. Dno brázdily nepravidelné, široké trhliny s ohrnutými okraji. Několik žen nasbíralo vyschlou bílou hlinku, kterou později rozdrtily na prášek používaný ke zdobení těl.

Ženy s sebou nesly dlouhé klacky, jimiž začaly rozrývat zatvrdlý povrch. V hloubce asi jednoho metru našly vodu a vydobýly odtud malé blátivé koule. Když je očistily, zjistila jsem ke svému úžasu, že jsou to žáby, které v suchých podmínkách přežívají tak, že se zahrabou hluboko pod zem. Po opečení bylo jejich maso stále šťavnaté a chutnalo jako kuřecí prsa. Během příštích měsíců se nám naskytly různé druhy potravy, kterou jsme ctili jako každodenní oslavu veškerého života na zemi. Jedli jsme zrní, ořechy, nespočetné druhy ovoce a zeleniny, maso z klokanů, z divokého koně, ještěrky, hady, brouky, ponravy všech barev a velikostí, mravence, termity, mravenečnický, ptáky, ryby, dokonce i maso z krokodýla.

První ráno ke mně přistoupila jedna z žen a vytáhla si z vlasů ušmudlaný pruh látky. Potom mi vyčesala vlasy vzhůru a upevnila mi je látkou na temeni hlavy v novém účesu. Jmenovala se Inspirátorka. Nebylo mi jasné, co nebo koho inspiruje, ale když jsme se spřátelily, usoudila jsem, že asi mne.

Ztratila jsem přehled o čase a o tom, kolik uplynulo dní a týdnů. Přestala jsem se vyptávat, kdy se vrátíme k džipu, protože mi to připadalo marné. Začalo se však dít něco jiného. Domorodci měli nějaký plán, ale bylo jasné, že v tuto chvíli jsem o něm ještě neměla vědět. Neustále jsem podstupovala nové zkoušky, jimiž hodnotili moji sílu, reakce, přesvědčení. Nevěděla jsem proč, ale někdy jsem se ptala sama sebe, zda lidé, kteří neumějí číst a psát, mají nějaký jiný způsob, jak známkují své žáky.

Některé dny byl písek tak horký, že jsem slyšela, jak mi chodidla doslova syčí, jako karbanátky na pánvičce. Když puchýře na chodidlech vyschly a ztvrdly, začala se mi na nohou vytvářet jakási kopyta.

Časem se moje fyzická síla neuvěřitelně rozvinula. Nejedla jsem nic k snídani ani k obědu a místo toho jsem se živila pohledem kolem sebe. Pozorovala jsem ještěrčí závody, hmyz, který se před námi naparoval, objevovala jsem obrazy utajené v kamenech a na obloze.

Domorodci mi ukázali posvátná místa v poušti. Připadalo mi, že je pro ně všechno posvátné: seskupení skal, kopce, strže i hladké dno vyschlého jezírka. Zdálo se, že hranice území kdysi obývaných různými kmeny jsou stále ještě neviditelně označené. Ukázali mi, jak pomocí písni s určitým rytmem měří vzdálenost, kterou denně urazí. Některé písně měly stovku slok a přitom bylo nutné přesně dodržovat každé slovo a každou odmlku bez jakékoli improvizace anebo mezer, protože sloužily jako měřítko. Doslova jsme se prozpívali z jednoho místa na druhé. Tyto písně mi připomínaly měřicí metodu, kterou si vypracoval jeden můj slepý přítel. Domorodci odmítli psané slovo, protože by se jeho přijetím vzdali své vyvinuté paměti, kterou neustálým procvičováním udržují na optimální úrovni.

Den za dnem měla obloha stále stejnou pastelově modrou barvu, která jen občas měnila odstín. Sluneční paprsky odrážející se od třpytivého písku mi namáhaly a současně posilovaly oči, kterými jsem začala znovu opravdu vidět.

Přestala jsem považovat za samozřejmou schopnost těla obnovovat své síly během nočního spánku, způsob, jakým několik doušků vody utiší žízeň, a celou škálu chutí od sladké až po hořkou. Celý život se mi připomínala nutnost mít zajištěné postavení, chránit se před účinky inflace, kupovat nemovitosti a strádat na důchod. Tady bylo jedinou spolehlivou jistotou střídání ranního svítání a západu slunce. Překvapovalo mě, že tito lidé, jejichž postavení je - alespoň podle mých měřítek - jedno z nejnejistějších na světě, netrpěli žaludečními vředy, následky stresu nebo srdečními chorobami.

Začala jsem vidět krásu a celistvost veškerého života v těch nejneočekávanějších výjevech, jako například v hadím hnízdě, v němž se svíjelo na dvě stě plazů tlustých jako palec, kteří svým pohybem vytvářeli nepřetržitě se měnící vzor, podobný malbám na starověkých vázách. Vždycky jsem hady nenáviděla. Teď jsem je ale začala považovat za nezbytné pro vyváženost přírody a pro přežití naší skupiny, za tvory, jež je natolik těžké přijmout s láskou, že se stali součástí umění a náboženství. Nedovedla jsem si představit, že bych dokázala pozřít uzeneho hada, natož syrové hadí maso, až přišla chvíle, kdy jsem to udělala. Naučila jsem se vážit si každé kapky tekutiny obsažené v potravě.

Během naší cesty jsme se setkali se všemi extrémy počasí. První noc jsem použila přidělenou kůži jako matraci, ale když noci začaly být chladné, stala se z ní pokrývka. Ostatní většinou leželi na zemi v náručí některého jiného spáče a čerpali navzájem teplo ze svých těl. Za nejchladnějších nocí se zapálila řada ohňů. V minulosti prý domorodce na cestě provázeli ochočení psi dingo, kteří jim pomáhali při lovu, dělali jim společnost a hřáli je za studených nocí. Proto se dodnes v Austrálii chladná noc označuje jako "noc na tři psy".

Několik večerů jsme si lehli na zem do zvláštního kruhu, abychom tak lépe využili našich pokrývek a zachovali a přenášeli tělesné teplo. Vyhrabali jsme brázdy, do nichž jsme nasypali žhavé uhlíky, a zahrnuli je pískem. Polovinu kůží jsme položili pod sebe a druhou polovinou jsme se přikryli. Každé teplé místo sdíleli dva lidé a naše chodidla se dotýkala ve středu kruhu.

Vzpomínám si, jak jsem si jednu chvíli položila ruce pod hlavu a zahleděla se na nekonečné nebe nad námi. Cítila jsem, jak mě obklopuje podstata těchto čistých, nevinných a láskyplných lidí. Kruh duší, který se tu utvořil s ohýnkem plápolajícím mezi každou dvojicí, musel z nadhledu, z kosmu nad námi, vypadat nádherně.

Ačkoli to nebylo na první pohled patrné, den za dnem mi bylo jasnější, že jsou v nepřetržitém styku s univerzálním vědomím celého lidstva. Začala jsem chápat, proč tak upřímně věřili, že jsem Mutant, a já jsem byla stejně upřímně vděčná za příležitost, kterou mi dali k tomu, abych prohlédla.

(8)

BEZDRÁTOVÉ SPOJENÍ

Den začal celkem stejně jako všechny předcházející, a proto jsem netušila, že mě čeká překvapení. Ráno jsme sice měli snídani a to bylo nezvyklé. Večer předtím jsme po cestě narazili na kámen, který domorodci používají k drcení zrní. Byl to ohromný oválný balvan, očividně příliš těžký, než aby ho mohli nosit s sebou, a ten zde čekal na kohokoli, kdo měl to

šťěstí, že s sebou měl semena nebo zrní. Ženy se pustily do rozemílání suchých stvolů rostlin na jemný prášek, který pak smíchaly s travinami a vodou a uplácaly z něj jakési placičky.

Při naší ranní modlitbě jsme se obrátili k východu a poděkovali za všechny dary, kterých se nám dostávalo. Poslali jsme naši denní zprávu do říše potravy.

Jeden z mladších mužů zaujal místo uprostřed půlkruhu. Úta mi vysvětlil, že se ten den nabídl k vykonání zvláštního úkolu. Brzy zrána opustil tábor a rozběhl se napřed. Po několika hodinách chůze se náčelník zastavil a padl na kolena. Ostatní se kolem něj shromáždili, zatímco on dál klečel a jemně kýval pažemi nataženými před sebe: Zeptala jsem se Úty, co se děje, ale on mi posunkem naznačil, abych byla zticha. Nikdo nic neříkal, ale všichni se tvářili napjatě: Konečně se Úta ke mně otočil a řekl, že mladík, který se ráno vypravil napřed, nám posílá zprávu. Žádá o svolení, aby směl uříznout ocas klokana, kterého zabil.

Po dlouhé době jsem pochopila, proč jsme každý den kráčeli v naprostém tichu. Tihle lidé totiž spolu většinou komunikovali prostřednictvím telepatie. Právě jsem toho byla svědkem. Nebylo slyšet ani hlásek, a přesto se lidé spolu dorozumívali na vzdálenost dvaceti mil.

"Proč chce ocas uříznout ?" zeptala jsem se.

"Protože ocas je nejtěžší část klokaního těla a on je příliš nemocný na to, aby zvíře, které je větší než on, unesl celé. Říká, že se po cestě napil znečištěné vody a jeho tělo je teď rozehřáté a na obličeji mu vyvstávají krupičky potu."

Náčelník vyslal nehlasnou telepatickou odpověď. Úta mě informoval, že se na zbytek dne zastavíme. Někteří lidé začali kopat jámu na ten ohromný kus masa, který se pro nás chystal. Jiní pod vedením Kouzelníka a Léčitelky připravovali léčivé byliny.

O několik hodin později se mladík vrátil do tábora s tělem obrovitého klokana bez ocasu. Klokán byl vyvrhnutý a řez byl sepnutý zaostřenými klacíky. Vyjmutá střeva posloužila ke svázání klokaních nohou. Z mladíka, který celou cestu nesl tohle padesátikilové zvíře na hlavě a ramenou se řinul pot a byl očividně nemocný. Dívala jsem se, jak se všichni členové kmene okamžitě pustili do léčení a do přípravy jídla.

Nejdříve podrželi klokaní tělo nad ohněm a pach spálené srsti visel ve vzduchu jako smog v Los Angeles. Hlavu uřízli a nohy zpřeráželi tak, aby mohli odstranit šlachy. Pak tělo spustili do jámy, kterou předtím naplnili žhavými uhlíky. Do rohu jámy položili malou nádobu s vodou a s dlouhým vyčnívajícím rákosem. Navrch naskládali chrástí a během následujících hodin se hlavní kuchař čas od času naklonil do kouře a zafoukal do rákosu: Tím se pod povrchem vytvořila pára, která byla ihned viditelná.

Podávané maso bylo opečené jen na povrchu a zbytek byl krvavý. Řekla jsem, že si musím svůj kus nabodnout na klacek jako špekáček a pořádně ho opéci. Nebyl to problém a moji společníci hned připravili vhodný klacek.

Mezitím mladého lovce ošetřovali. Nejdřív mu dali napít léčivého odvaru z bylin. Pak mu zabalili nohy do chladivého písku, který předtím vyhrabali z jámy. Vysvětlili mi, že pokud se jim podaří stáhnout horkost z hlavy dolů do končetin, vyrovnají tak jeho tělesnou teplotu. Zdálo se mi to podivné, ale horečka mu skutečně klesla. Lektvar, který mu podali, zabránil žaludečním bolestem a průjmům, jenž se dal očekávat po takovém fyzickém vypětí.

Bylo to všechno neuvěřitelné. Kdybych to neviděla na vlastní oči, asi bych tomu těžko uvěřila. Co mě zejména překvapilo, byla komunikace pomocí telepatie. Pověděla jsem o svých

pocitech Útovi. Usmál se a řekl: "Ted' alespoň vidíš, jak se cítí domorodec, který se poprvé ocitne ve městě a uvidí někoho, jak háže mince do telefonního přístroje a mluví třeba s jedním ze svých příbuzných. Každému domorodci by se to zdálo neuvěřitelné."

"Ano," odpověděla jsem. "Oba způsoby jsou účinné, ale váš je určitě praktičtější, když tu nemáte ani mince ani telefonní budky."

Zdálo se mi, že u nás by lidé těžko uvěřili v existenci telepatie. Nepřekvapuje je, že světem vládne krutost, ale připadalo by jim k nevíře, že existují lidé, kteří nejsou rasisté a kteří spolu žijí v dokonalé harmonii a vzájemně si pomáhají, a že každý z nich objeví své vlastní jedinečné nadání a cení si ho stejně jako nadání ostatních. Podle Úty mohou Opravdoví Lidé používat telepatii právě proto, že nikdy nelžou, nikdy nevysloví ani ten nejmenší výmysl, polopravdu, natož hrubou lež. Prostě nikdy nelžou, a proto nemají. co skrývat. Jsou to lidé, kteří se nebojí otevřít svou mysl a vyměňovat si volně informace. Úta mi vysvětlil, jak se toho dosáhne. Když například dvouleté dítě uvidí, jak si jiné dítě hraje s hračkou - třeba s kamínkem přivázaným na provázku - a chce mu hračku vzít, okamžitě na sobě pocítí pohled všech dospělých. Naučí se tak, že jeho úmysl něco vzít bez dovolení je všem známý a že je nepřijatelný. První dítě se na druhé straně naučí dělit o to, co má, a nevázat se na předměty. A protože už poznalo pocit radosti ze zábavy a zapamatovalo si ho, bude toužit po tomto pocitu štěstí, a ne po samotném předmětu.

Lidé byli původně uzpůsobeni k tomu, aby komunikovali prostřednictvím telepatie. Různé jazyky a odlišná písma, která normálně stojí komunikaci v cestě, nejsou na překážku, pokud se dorozumíváme přímo pomocí mysli. V našem světě by taková komunikace ale nikdy nemohla fungovat, protože lidé okrádají své zaměstnavatele, šidí na daních a podvádějí své partnery. Našinec by nikdy nepřistoupil na to, aby někdo jiný věděl, co si myslí, protože všichni v sobě skrýváme příliš mnoho klamu, bolesti a hořkosti.

A co já? Byla bych schopná odpustit komukoli, o kom si myslím, že mi ublížil ? Byla bych schopná odpustit sama sobě všechnu bolest, kterou jsem způsobila druhým ? Snad jednou budu moci otevřít svoji mysl jako tihle lidé a dovolím každému, aby bez překážky zkoumal mé pohnutky.

Opravdoví Lidé si nemyslí, že mají hlas k tomu, aby mluvili. Mluvit mohou hlavou a srdcem. Když používáme k hovoru hlasu, upadneme do nicotných, nepotřebných a méně duchovních rozhovorů. Hlas je určen ke zpěvu, k oslavě a k léčení.

Řekli mi, že každý má několik nadání a každý je schopen zpívat. Jestliže toho daru nevyužije, protože si myslí, že zpívat neumí, nesnižuje to ještě jeho význam.

Když mě později během naší cesty učili rozvíjet schopnost mentální komunikace, poznala jsem, že tenhle způsob nebude fungovat, dokud budu mít v srdci nebo v hlavě cokoli, co musím skrývat. Musela bych se nejdřív dokonale smířit se vším. Musela bych se naučit odpouštět sama sobě, nesoudit druhé a učit se z minulosti. Ukázali mi, jak důležité je umět přijmout a milovat sama sebe, být k sobě upřímná a stavět se zrovna tak i k ostatním.

(9)

KLOBOUK DO POUŠTĚ

Australské mouchy jsou velmi nepříjemné. Už s prvním paprskem slunce se jich objeví celé mraky, zaplaví oblohu a létají v milionových hejnech jako černé mračno, které vypadá i zní jako kansaské tornádo.

Jedla jsem mouchy, dýchala jsem mouchy a nebylo možné se tomu vyhnout. Lezly mi do uší, do nosu, dobývaly se mi do očí a proklouzly mi dokonce mezi zuby do úst a do krku. Měly odpornou, nasládlou chuť a málem mi způsobily dávení. Celá hejna se mi přilepila na tělo, takže jsem na pohled vypadala, jako bych měla na sobě černé, hemžící se brnění. Tyhle mouchy sice štípaly, ale vytrpěla jsem si s nimi tolik, že jsem si toho příliš nevšímalá. Byly tak ohromné a rychlé a bylo jich tolik, že jsem nevěděla, jak to vydržím. Nejvíc trpěly moje oči. Domorodci vycítí, kdy a kde se mouchy objeví, a když je uslyší se přibližovat, okamžitě se zastaví, zavřou oči a zůstanou bez hnutí stát s rukama volně svěšenýma podél těla.

Od domorodců jsem se sice postupně učila dívat se na všechno z kladného hlediska, ale tyhle mouchy mi připravily to největší utrpení, jaké jsem si v životě prožila. Byly by mě zahubily, kdyby se neobjevila záchrana. Chápala jsem, že pocit milionů škrábajících hmyzích nožiček může někoho přivést k šílenství. Měla jsem štěstí, že jsem se z toho nepomátla.

Jednoho rána ke mně přistoupily tři ženy a požádaly mě o několik pramenů vlasů, které mi hned také vytrhly. Odbarvuji si vlasy už třicet let, a když jsem se vydala na naši cestu, měly jemnou béžovou barvu. Měla jsem je dlouhé, ale nosila jsem je vždycky vyčesané vzhůru. Po několika týdnech cesty, kdy jsem si je nikdy nemyla, nekartáčovala a dokonce ani nepročesávala, jsem nevěděla, jak vypadají: Nenarazili jsme zatím ani jednou na vodní hladinu, která by byla dost čistá na to, abych se v ní uviděla. Představovala jsem si svoje vlasy jako špinavé, spleené a zašmodrchané chuchvalce. Nosila jsem pásku, kterou mi dala Inspirátorka, aby mi nepadaly do očí.

Když si ženy všimly, že mi pod světlými vlasy odrůstají tmavé kořínky, okamžitě upustily od svého úmyslu a odběhly to ohlásit náčelníkovi. Byl to tichý muž středního věku se silným, atletickým tělem. Během krátké doby našeho společného pochodu jsem si všimla, jak upřímně mluvil se členy kmene a jak každému z nich bez váhání děkoval za pomoc, kterou prokazovali celé skupině. Chápala jsem, proč zastával funkci náčelníka.

Někoho mi připomínal. Jednou před lety jsem stála ve dvoraně telefonní společnosti Southwestern Bell v St. Louis. Bylo asi sedm hodin ráno. Uklízeč, který pilně umýval mramorovou podlahu, mě pustil dovnitř, abych nemusela čekat venku v dešti. Vtom před budovou zastavila dlouhá černá limuzína a z ní vystoupil prezident společnosti Texas Bell: Pokývl na pozdrav a popřál uklízečovi dobré ráno. Pak mu řekl, že upřímně oceňuje jeho oddanost, protože ví, že když do budovy vejde kdokoli, i ten nejvyšší vládní úředník, podlaha se bude vždycky blýskat čistotou. Věděla jsem, že to neříká jen tak, myslel to naprosto upřímně. I když se mě to netýkalo, vycítila jsem, jak se uklízeč doslova tetelí radostí a pýchou. Pochopila jsem, že skutečný vůdce má v sobě něco, co neplatí jen v jedné kultuře. Můj otec říkával: "Lidé nepracují pro společnost, pracují pro jiné lidi." V jednání tohoto domorodého náčelníka jsem viděla ty nejdůležitější charakterové schopnosti vést ostatní.

Když si sám prohlédl podivného světlovlasého Mutanta s tmavohnědými kořínky, nechal ostatní, ať se na ten zázrak podívají také. Všem se rozzářily oči a ústa se jim roztáhla v potěšeném úsměvu. Domnívali se, že se měním v domorodou ženu.

Když se všichni dosyta vynadávali, ženy se vrátily ke svému úkolu, a když skončily, měla jsem na hlavě tu nejzvláštnější ozdobu, jakou jsem si dovedla představit. Upletly mi z vlasů jakési copánky, do kterých vpletly semena, kůstky, usušené lusky, suchou trávu a klokaní šlachy. Copánky mi visely až po bradu a domorodci mi vysvětlili, že australské rybářské

klobouky s korkovými plováky, jaké běžně nosí sportovci, napodobují tuhle starodávnou domorodou ochranu proti hmyzu.

O něco později jsme se setkali s hejnem much a teprve tehdy jsem mohla svoji členku náležitě ocenit. Za několik dní jsme byli vystaveni náletu štípajícího hmyzu a domorodci mě pomazali hadím olejem a popelem z ohniště a poručili mi, abych se vyválela v písku. Směs na mně uschla, takže jsem vypadala jako podivný cirkusový klaun, ale hmyz to naštěstí odradilo. Dotyk mouchy, která člověku leze do ucha a pocit, že mi leze kolem dokola uvnitř hlavy, je učiněné peklo.

Zeptala jsem se několika lidí, jak mohou jen tak stát a nechat hmyz po sobě lézt. Usmáli se a řekli mi, že se mnou chce mluvit náčelník Majestátní Černá Labuť. "Víš, jak dlouho znamená navždycky?" zeptal se mě a pokračoval: "Je to dlouho, velmi dlouho. Znamená to celou věčnost. Víme, že ve vaší společnosti nosíte čas na zápěstí a všechno se u vás řídí podle rozvrhu. Proto se ptám, jestli víš, jak dlouho je navždy?"

"Ano," řekla jsem. "Chápu, co znamená navždy." "Dobrá," řekl: "Pak ti tedy můžeme říci něco víc. Všechno na světě má svůj účel. Nic není náhoda, neexistují žádné zrůdy nebo tvorové, kteří nezapadají do svého prostředí. Jsou jen věci, kterým lidé nerozumí. Ty si myslíš, že mouchy jsou špatné, a proto ti působí utrpení, ale je to jen proto, že nemáš potřebné porozumění a moudrost. Popravdě jsou to nezbytná a užitečná stvoření. Když ti vlezou do uší, vyčistí ti je od ušního mazu a písku, který se ti tam každou noc dostane, když spíš. Všimla sis, že všichni máme výborný sluch? Mouchy nám lezou také do nosu a čistí ho." Ukázal na můj nos. "Ty máš malé nosní dírký, zatímco my máme velké nosy jako medvídek koala. V příštích dnech nás čekají ještě větší vedra a ty budeš trpět, protože nebudeš mít čistý nos. Ve velkém vedru nesmíš ani otevřít ústa. Jestli tady někdo potřebuje mít čistý nos, tak jsi to ty. Mouchy lezou po tvém těle a berou si pouze to, co se z něj vylučuje." Napřáhl ruku a řekl: "Podívej se, jak hladkou kůži máme my a jak drsná je tvoje. Nikdy jsme ještě neviděli člověka, který by měnil barvu tím, že putuje. Když jsi k nám přišla, měla jsi jednu barvu. Pak jsi byla celá rudá a teď schneš a opadávaš. Jsi každým dnem menší a menší. Ještě nikdy jsme neviděli nikoho, kdo by si svlékal kůži a nechával ji za sebou na písku jako had. Mouchy potřebuješ k tomu, aby ti čistily kůži, a až jednoho dne dojdeme na místo, kde nakladly vajíčka, poslouží nám za potravu." Zhluboka si povzdychl upřeně se na mě podíval a řekl: "Lidé nemohou existovat, jestliže se budou vyhýbat všemu, co jim připadá nepříjemné, místo aby se to snažili pochopit. Když se mouchy objeví, vzdáme se jim. Snad teď budeš schopná udělat totéž." Když jsem příště slyšela v dálce bzučení much, odvázala jsem si od pasu svoji členku a podívala se na ni, ale pak jsem se rozhodla, že se zachovám jako ostatní. Mouchy přilétly a já jsem se v duchu přenesla do New Yorku. Tam jsem navštívila exkluzivní lázně a se zavřenýma očima jsem cítila, jak mi někdo čistí uši a nos. V duchu jsem viděla na zdi diplom kosmetičky, která mi tisíci vatičkami čistí celé tělo. Nakonec nás hmyz nechal na pokoji a já jsem se vrátila zpátky do pouště. Vydat se na milost je v některých případech asi ta nejlepší reakce. Přemýšlela jsem o tom, co jiného jsem ve svém životě považovala za špatné nebo těžké, místo abych se snažila pochopit, jaký to má účel. To, že jsem se celou tu dobu nemohla podívat do zrcadla, ovlivnilo mé vnímání. Cítila jsem se, jako bych byla uzavřená do nějaké kabiny s otvory pro oči. Dívala jsem se ven na ostatní a pozorovala jejich reakce na to, co dělám nebo říkám. Žila jsem poprvé naprosto otevřeně a upřímně. Nenosila jsem určitý typ šatů, jak by se ode mě očekávalo v obchodním světě. Chodila jsem nenalíčená. Nos se mi sloupal za tu dobu snad desetkrát. Nic jsem nepředstírala - moje já se nemuselo domáhat pozornosti. V naší skupině nikdo nikoho nepomlouval, ani se nesnažil nikým manipulovat. Bez zrcadla, které by mě vyděšenou vrátilo do skutečnosti, jsem měla pocit, že jsem krásná. Bylo mi jasné, že to tak nebylo, ale cítila jsem se tak. Lidé mě přijímali takovou, jaká jsem. Cítila jsem, že mezi ně patřím, že jsem jedinečná a báječná. Učila jsem se, jaké to je, když je člověk bezpodmínečně přijímán.

Usínala jsem na svém písečném lůžku a v hlavě mi zněly verše z dětství:

Zrcadlo, zrcadlo, pověz mi, kdo je na světě nejkrásnější ?

(10)

ŠPERKY

Čím hlouběji jsme pronikali do pouště, tím větší bylo horko. A čím větší bylo horko, tím víc kolem nás mizela vegetace a veškeré známky života. Kráčeli jsme písčitým terénem, v němž tu a tam rostly trsy vysoké, suché trávy. V dálce před námi nebylo nic, žádné hory, stromy - nic. Jen samý písek a pouštní tráva.

Od toho dne jsme začali s sebou brát klacek na rozdělávání ohně. Je to kus doutnajícího dřeva, které se udržuje zapálené mírným pohupováním. V poušti, kde je tak málo vegetace, se cení každý trik, který člověku pomáhá přežít. Dřeva jsme používali k zapalování večerního ohně, když jsme nemohli najít suchou travu. Všimla jsem si také, že členové kmene sbírali trus pouštních zvířat, zvláště divokého psa dingo, a ukázalo se, že je to výborné palivo bez zápachu.

Neustále mi připomínali, že každý z nás je nadán v mnoha různých směrech. Tito lidé tráví celý život tím, že zkoušejí své nadání v oblasti hudby, léčení, vaření, vyprávění příběhů a tak dále, a získávají tak nová jména a postavení. První činnost, s níž jsem se podílela na společném odhalování svých schopností a podle které jsem si žertovně dala jméno, bylo právě sbírání trusu.

Toho dne jedna půvabná mladá dívka vstoupila mezi trsy suché trávy a náhle, jakoby zázrakem, držela v ruce překrásnou žlutou květinu na dlouhém stvolu. Uvázala si ji kolem hrdla jako drahocenný šperk. Ostatní se okolo ní shromáždili, aby pochválili její krásu a vkus. Skládali jí poklony celý den a já jsem viděla, jak dívka doslova září radostí, protože se ten den cítila nezvykle krásná. Při pohledu na ni jsem si připomněla něco, co se stalo těsně před mým odjezdem ze Spojených států. Přišla ke mně pacientka, která trpěla silným stresem. Když jsem se jí zeptala, co se jí přihodilo, řekla mi, že jí pojišťovna zvýšila pojistné na její diamantový náhrdelník o osm set dolarů. Našla někoho v New Yorku, kdo jí řekl, že může vyrobit přesnou napodobeninu náhrdelníku z nepravých kamenů. Chystala se tam odletět, počkat, dokud náhrdelník nebude hotový a po návratu uložit své pravé brilianty do bankovního sejfů. To by ji neuchránilo před pojistným, které by bylo stále ještě dost vysoké, ani to neznamenal, že by náhrdelník byl v naprostém bezpečí, protože něco takového nemůže zaručit ani ta nejlepší banka, ale pojistné by se tím podstatně snížilo. Zeptala jsem se jí na každoroční městský ples, který se měl brzy konat, a ona mi řekla, že napodobenina bude do té doby hotová, a tak si ji při té příležitosti bude moci vzít na sebe.

Na konci dne dívka z kmene Opravdových Lidí položila svou ozdobu do písku a navrátila ji zemi po tom, co květina splnila svůj účel. Dívka jí byla nesmírně vděčná a uchovala si vzpomínku na pozornost, kterou ten den vyvolala. Dostalo se jí potvrzení vlastní přitažlivosti. Přesto se nevázala na předmět, který jí tyhle pocity přinesl, na květ, který pomalu uschne a navrátí se do věčného přírodního koloběhu.

Přemýšlela jsem o své pacientce u nás doma. Pak jsem se podívala na domorodou dívku. Její šperk měl skutečný význam, zatímco naše šperky měly jen peněžní hodnotu.

Usoudila jsem, že s našimi hodnotami je něco v nepořádku, a ne s hodnotami těchto lidí, kteří žijí v nejzapadlejších končinách Austrálie a jsou označováni za primitivní národ.

(11)

OMÁČKA

Kolem byl takový klid, že bych dojista slyšela růst trávu, kdybych nebyla v poušti. Cítila jsem, jak mi na chodidlech tvrdnou mozoly a pod nimi vysychají spodní vrstvy kůže.

Vtom se náš průvod zastavil na místě, kde dva klacíky svázané do tvaru kříže označovaly něčí hrob. Kříž už dávno nestál rovně, jeho vázání se rozpadlo a klacíky ležely na zemi, jeden kratší a druhý delší. Výrobce Nástrojů dřívka sebral a vyňal ze své brašny tenký proužek kůže, kterým je odborně svázel a navrátil tak kříž do původního tvaru. Několik lidí posbíralo větší kameny roztroušené po okolí a složilo je do oválu na písku. Kříž pak znovu zarazili do země. "Je tohle domorodý hrob?" zeptala jsem se Úty.

„Ne," odpověděl. "Je tu pohřbený Mutant. Hrob tu je už celá léta. Tvoji lidé na něj už dávno zapomněli, dokonce i ten, kdo ho vykopal." "Proč jste ho tedy upravili?" zeptala jsem se. "A proč ne? My sice nerozumíme vašemu způsobu života a rozhodně ho nechceme přijmout za svůj, ale také vás nesoudíme. Ctíme vaše názory. Vzhledem k volbě, kterou jste udělali v minulosti a k vaší svobodné vůli rozhodovat se v přítomnosti, se nacházíte tam, kde máte být. Toto místo nám slouží jako všechna ostatní posvátná místa. Zastavíme se tu, popřemýšlíme a potvrdíme si náš vztah k Božské Jednotě a veškerému životu na zemi. Nic tu nezbývá, vidíš, ani kosti. Ale můj lid ctí tvůj lid a po tom, co tudy projdeme a požehnáme tomuhle hrobu, se staneme lepšími bytostmi."

To odpoledne jsem se zamyslela nad sebou a nad tím, co mi řekl, a probírala jsem se troskami svého bývalého života. Byla to špinavá, možná i nebezpečná práce, z níž jsem měla strach. Měla jsem v sobě spousty starých názorů a zvyků, které jsem hájila zbraněmi vlastního zájmu. Zastavila bych se, abych opravila židovský nebo buddhistický hrob? Vzpomněla jsem si, jak jsem se jednou rozzlobila, když jsem se ocitla v dopravní zácpě způsobené davem, které se vracely z jakéhosi chrámu. Byla bych dnes schopná zůstat vyrovnaná, nesoudit je a nechat každého, ať si jde svou cestou s mým požehnáním? Začínala jsem rozumět; dáváme sice automaticky něco každému člověku, s nímž se setkáme, ale vybíráme si, co mu dáme. Našimi slovy a naším jednáním vědomě připravujeme půdu pro život, jaký chceme vést.

Z ničeho nic jsem pocítila prudký závan větru, který mi olízl rozbolavělé tělo jako drsný kočičí jazyk. Trvalo to jen několik vteřin, ale já jsem najednou věděla, že pro mě sice nebude snadné ctít tradice a hodnoty, kterým sama nerozumím anebo s nimi nesouhlasím, ale že mi to přinese nesmírný užitek.

Tu noc stál na obloze úplněk a my se shromáždili kolem ohniště. Oranžová záře plamenů nám barvila tváře a hovor se stočil na jídlo. Domorodci se mě ptali na mnoho různých věcí a já jsem odpovídala, jak nejlépe jsem uměla, zatímco oni napjatě naslouchali každému slovu. Vyprávěla jsem jim o jablkách, o tom, jak pěstujeme různé odrůdy, o jablečné zavařenině a

jablečných koláčích. Slíbili, že pro mě najdou divoká jablka na ochutnání. Dozvěděla jsem se, že Opravdoví Lidé jsou v zásadě vegetariáni. Po staletí se živí divokým ovocem, sladkými brambory, bobulemi, ořechy a semeny. Občas k této stravě přidají ryby nebo vejce, pokud se jim naskytne a pokud bylo jejich účelem stát se součástí lidského těla. Neradi však jedí cokoli, co má "tvář". Jejich potravou bývalo zrní rozemleté na mouku, když však byli vytlačeni z pobřežních oblastí do pouště, byli nuceni začít konzumovat také maso.

Popsala jsem jim naše restaurace a způsob, jakým servírujeme jídlo na obložených talířích. Zmínila jsem se o omáčce. To jim připadalo zvláštní. Proč zakrývat maso omáčkou? Slíbila jsem, že jim to ukážu. Neměla jsem samozřejmě po ruce potřebný hrnec, protože naše vaření se omezovalo na opékání malých kousků masa, které se buď položily na písek vedle žhavých uhlíků anebo se napíchly na jakýsi rožeň podepřený vidlicí. Občas jsme vařili něco jako dušené maso se zeleninou, bylinkami a drahocennou vodou. Rozhlédla jsem se a uviděla jsem jednu z našich kůží na spaní. Byla hladká a neměla na sobě žádnou srst. Žena nazývaná švadlena s sebou nosila na krku zvláštní váček s kostěnými jehlami a šlachami na šití. Pomohla mi stáhnout okraje kůže a vytvořily jsme z ní jakousi nádobu, v níž jsem pak rozehrála zvířecí tuk a přidala malé množství jemného prášku, který ženy předtím rozemlely, slanou travu, rozdrcený pepř a nakonec trochu vody. Když omáčka zhoustla, polila jsem jí kousky masa, které se před chvilkou začaly podávat, a které pocházely z prapodivného ještěra nazývaného agama límcová. Omáčka vyvolala úšklebky a poznámky u všech, kdo ji ochutnali. Vyjadřovali se ale velice taktně, a já si najednou vzpomněla na něco, co se mi přihodilo před patnácti lety.

Přihlásila jsem se tehdy do soutěže o Mrs. Amerika a jedním z úkolů bylo vytvořit původní recept na dušené maso se zeleninou. Po dva týdny jsem každý den vařila maso se zeleninou v jiném podání. Čtrnáct dní po sobě jsme měli k večeři variace na totéž jídlo, které jsme hodnotili podle chuti a vzhledu, abychom zvolili ten pravý výtvar, který by mohl vyhrát první cenu. Moje děti nikdy jídlo neodmítly, ale brzy se naučily, jak mi taktně říci, co si myslí. A přitom si něco vytrpěly, zatímco se jejich matka snažila vyhrát tuhle soutěž! Když jsem pak získala titul Mrs. Kansas, vykřikli oba vítězoslavně: "Vyhráli jsme gulášový maraton!"

Ted jsem viděla stejný výraz na tvářích mých domorodých přátel. Cokoli jsme dělali společně, bylo vždycky zdrojem velké zábavy a tahle situace také vyvolala dost smíchu. Ale protože se jejich spirituální hledání pojí se vším, co dělají, nepřekvapilo mě, když jeden z nich poznamenal, že omáčka má pro náš systém hodnot symbolický význam. My Mutanti nežijeme v pravdě, ale naopak dáváme okolnostem volný průběh, aby pohřbily základní principy pod směsicí pohodlí, materialismu a nejistoty.

Přesto jsem z jejich poznámek a postřehů nikdy neměla pocit, že mě kritizují nebo posuzují. Nikdy netvrdili, že moji lidé nemají pravdu a oni sami dělají všechno správně. Jejich postřehy zněly spíše jako shovívavé poznámky dospělého, který pozoruje dítě, jak se snaží obout si levou botu na pravou nohu. Kdo může posoudit, jak daleko člověk dojde v botách obutých obráceně? Člověk se nakonec také učí pomocí otláčenin a puchýřů! Staršímu a moudrému člověku se to však může jevit jako zbytečné utrpení.

Mluvili jsme ještě o narozeninových dortech a cukrové polevě, která jim hned také posloužila jako analogie. Podle nich symbolizuje množství času, který my Mutanti v rozpětí našeho stoletého života strávíme vyumělkovanou, přebytkovou, pomíjivou, dekorativní a uměle oslazenou činností, zatímco věnujeme příliš málo času objevování podstaty našeho bytí a toho, kdo jsme.

Když jsem mluvila o narozeninových oslavách, napjatě mě poslouchali. Vyličila jsem jim dort, zpívání písní, dávání dárek a svíčky, jejichž počet se každým rokem zvyšuje. "Proč to

děláte?" ptali se. "My oslavujeme jen něco neobvyklého. Na stárnutí přece nic zvláštního není. Člověk se o to nemusí nijak snažit. Děje se to samo od sebe!" Když tedy neoslavujete, že jste o rok starší," zeptala jsem se, "co oslavujete ?" "To, že jsme lepší," zněla odpověď. "Oslavujeme, když poznáme, že jsme lepší a moudřejší než minulý rok. To pozná každý sám na sobě, a proto sám oznámí ostatním, že nadešel čas oslavovat." To si musím zapamatovat, pomyslela jsem si.

Připadalo mi neuvěřitelné, jaké množství potravy se kolem nás našlo, i to, že se objevila, zrovna když jsme ji potřebovali. Suché nehostinné oblasti, kde se vyskytuje málo vegetace, na první pohled klamou. V neplodné půdě jsou semena obalená tuhou slupkou. Když zaprší, semena vzklíčí a krajina se promění k nepoznání. Život těchto květin je ale velmi krátký a jen co zvadnou, vítr rozfouká jejich semena a krajina se zase vrátí do své původní, vyprahlé podoby.

V oblastech umístěných blíž u pobřeží a v severních, tropičtějších krajích jsme jedli vydatná jídla z něčeho, co připomínalo fazole. Nacházeli jsme ovoce a výborný med do čaje, který jsme vařili z kůry divokého sasafras. V jedné chvíli jsme sloupali kůru ze stromů a používali jsme ji současně jako přístřešku, jako obalu na jídlo a ke žvýkání. Tato aromatická kůra má léčivé vlastnosti a přináší úlevu při nachlazení, bolestech hlavy a rýmě.

Listí z některých křovisek obsahuje léčivé oleje s antibakteriálními vlastnostmi, působí jako hemostatikum a zbavuje tělo střevních infekcí a parazitů. Latex, tekutina obsažená v některých stoncích a listech, odstraní bradavice, kuří oka a mozoly. Najdou se tu dokonce i alkaloidy, jako například chinin. Aromatické rostliny se lisují a máčejí ve vodě, až změní barvu. Potom se jejich výtažek vtírá do hrudníku a zad nebo se zahřívá a inhaluje. Některé takové přípravky se používají k čištění krve, stimulaci lymfatických žláz a posílení imunitního systému. Jeden strom, podobný malé vrbě, má podobné účinky jako aspirin a výtažek z něj se podává při vnitřních chorobách, na bolest při vyvrtnutí nebo zlomení končetin a přináší úlevu od slabších bolestí svalů a kloubů. Je také velice účinný k hojení povrchových ran. Kůry jiných stromů se používají proti průjmům a smůla z některých eukalyptů se rozpouští ve vodě a pije jako sirup proti kašli.

Členové tohoto kmene se vesměs těší velmi dobrému zdraví. Později jsem se naučila rozeznávat okvětní plátky, které se používají proti bakteriím působícím tyfovou horečku. Přemýšlela jsem o tom, jestli se tak jejich imunitní systém posiluje stejně, jako u nás očkováním. Vím například, že australská pýchavka, ohromný fungus, který obsahuje protirakovinnou látku zvanou calvacin, se teď vědecky zkoumá. Kůra určitého stromu také obsahuje látku proti nádorům zvanou acronycin.

Domorodci už před staletími objevili zvláštní vlastnosti divokého klokaního jablka. Moderní lékařská věda je používá jako zdroje steroidu jménem solasodin k výrobě antikoncepčních pilulek. Náčelník mě ujistil, že se všichni shodnou na tom, že děti přiváděné na svět mají být vítané a milované, ale jejich příchod se má také plánovat. Stvoření nového života se u Opravdových Lidí od věků považuje za vědomý čin. Narozením dítěte se spřízněné duši poskytuje tělo a nikdo neočekává, že bude za všech okolností dokonalé, tak jak si to přejeme my. Dokonalý je onen neviditelný klenot, uschovaný uvnitř, který přijímá a poskytuje pomoc ve společné snaze všech duší o rozvoj a zdokonalení. Připadalo mi, že kdyby se modlili, tedy kdyby o něco prosili, jak tomu rozumíme my, modlili by se za nemilované děti, a nikoli za děti nenarozené. Všem duším, které si zvolí lidskou existenci, se jí dostane, s pomocí určitých rodičů a v určitých podmínkách. Náčelník se mi svěřil s názorem, že sexuální promiskuita, kterou pěstují některé kmeny bez ohledu na následky v podobě narozených dětí, je tím největším krokem zpět, jaký lidstvo mohlo udělat. Domorodci věří, že duch, který vstoupil do

embrya, ohlašuje světu svou existenci pohybem. Mrtvě narozené dítě je pouhé tělo, v němž duch nikdy nesídlil.

Opravdoví Lidé také objevili divoký tabák a kouří jeho listí v dýmkách při slavnostních příležitostech. Používají tabák jako vzácnou a jedinečnou látku, protože je ho málo a protože vyvolává pocit euforie, ale také proto, že se kouření může stát návykové. Kouření se provádí jako symbolické gesto při vítání návštěvníků a na zahájení shromáždění. Viděla jsem, že jejich úcta k tabáku je podobná jako u amerických Indiánů. Moji přátelé často mluvili o půdě, po níž jsme kráčeli, a připomínali mi, že je to prach předků. Tvrdili, že nic neumírá, všechno se jen mění a lidské tělo se navrácí do země, aby nakrmilo rostliny, které jsou pak znovu zdrojem života pro lidi. Zdálo se mi, že vzácných molekul kyslíku, potřebných pro veškerý život, si vážili daleko víc než většina mých amerických známých.

Opravdoví Lidé mají neuvěřitelně ostrý zrak. Pigment zvaný rutin, který se nachází v některých zdejších rostlinách, je chemikálie užívaná v očních přípravcích, které léčí křehké žilky v očním bělmu. Během tisíců let, kdy měli Austrálii sami pro sebe, domorodci dokonale pochopili, způsob, jakým strava ovlivňuje tělo.

Jedním z problémů při hledání potravy v divočině je velké množství jedovatých rostlin. Domorodci však okamžitě poznají rostliny, kterých není radno se dotýkat. Naučili se odstraňovat jedovaté části, ale také mi řekli, že bohužel některé odpadlické domorodé kmeny, u nichž se vyvinulo agresivní chování, kdysi používaly jed proti nepřítelům.

Když jsem se skupinou putovala už dost dlouho, začali její členové považovat moje otázky za něco nezbytného pro moje vlastní poučení. Jednou jsem se zmínila o kanibalismu. Dočetla jsem se o tom v dějepisných knihách a občas jsem zaslechla své australské přátele žertem prohlašovat, že domorodci požírají lidi, dokonce i své vlastní děti. Zeptala jsem se, jestli je to pravda.

Ano, odpověděli. Od počátku věků lidé experimentovali se vším možným a tak tomu bylo i zde, na tomto kontinentě. Existovaly domorodé kmeny, které měly krále, některým dokonce vládly ženy, někteří unášeli členy jiných skupin a někteří jedli lidské maso. Mutanti zabíjí, odejdou a zanechají mrtvé tělo na místě. Kanibalové zabíjeli a používali mrtvých k uchování života. Cíl jedněch ani druhých není o nic lepší. Zabít člověka, ať už je to v sebeobraně, z pomsty, kvůli pohodlí anebo pro potravu, je totéž. Opravdoví Lidé nezabíjejí vůbec a to je odlišuje od nás, proměněných lidských bytostí. "Ve válce neexistuje žádná morálka," řekli. "Kanibalové však nikdy nezabili v jednom dni víc lidí, než kolik mohli pozřít. Ve vašich válkách se zabíjejí tisíce lidí během několika minut. Stálo by možná za to navrhnout vašim vládcům, aby se ve válce obě strany dohodly na pouhých pěti minutách otevřeného boje. Pak by měli nechat rodiče padlých přijít a posbírat roztrhaná těla jejich dětí, vzít je domů, pohřbít a oplakávat je. Potom, pokud by si to stále ještě přáli, se mohou dohodnout na dalších pěti minutách boje. Není snadné najít smysl tam, kde není."

Tu noc jsem ležela na tenké kůži, která mi chránila oči a ústa před prachem, a přemýšlela jsem o tom, jak daleko lidstvo došlo v určitých směrech, zatímco v jiných se dalo na špatnou cestu.

(12)

POHŘBENÁ ZAŽIVA

Dorozumět se s mými společníky někdy nebylo snadné a zrovna tak těžké bylo vyslovit domorodá slova, většinou dost dlouhá, jako například jména kmenů Pitjantjatjara nebo Jankuntjatjara. Mnoho slov znělo stejně, dokud jsem se nenaučila pozorně naslouchat. Vím, že se znalci z celého světa ještě nedohodli na tom, jak domorodá slova přepisovat. Někteří používají B, DJ, D a G, kde jiní píší ve stejných slovech P, TJ, T a K. Samozřejmě ani jeden způsob není správný nebo nesprávný, protože domorodci sami písmo nemají, a tak tuto nekonečnou přímě nemůže nikdo vyhrát. Můj problém spočíval v tom, že lidé, s nimiž jsem putovala, užívali nosní hlásky, jejichž výslovnost pro mě byla obtížná. K vyslovení zvuku "ny", jsem se naučila opřít jazyk o zadní zuby, podobně jako když se vysloví slovo "Indián". Jiného zvuku se docílí tím, že se jazyk zdvihne a rychle se jím šlehne kupředu. Když domorodci zpívají, slova znějí často velmi měkce a melodicky, ale pak se v nich ozve nějaká náhlá, ostrá hláska.

Místo jednoho slova označujícího písek mají víc než dvacet různých slov, s jejichž pomocí rozlišují různé druhy písku, který se vyskytuje v australské poušti. Některá slova byla ale snadná, například kupi, což znamená voda. Zdálo se mi, že je baví učit se slova mého jazyka, a šlo jim to daleko lépe než mně jejich řeč. Byla jsem tu nakonec hostem, a tak jsem se přizpůsobila tomu, co jim nejlépe vyhovovalo. V dějepisných knihách, které mi přinesl Geoff, jsem se dočetla, že když Britové poprvé založili v Austrálii kolonii, existovalo tu na dvě stě domorodých jazyků a šest set dialektů. Knihy se ale nezmiňovaly o telepatické komunikaci ani o posuncích. Sama jsem používala jakousi jednoduchou posunčinu, zvláště během dne, kdy se domorodci mezi sebou dorozumívali a vyprávěli si příběhy prostřednictvím telepatie. Bylo prostě slušnější ukázat něco osobě kráčející vedle mně, než rušit ostatní mluveným slovem. Užívali jsme univerzálního kývání prstem, abychom řekli "pojd' sem", zdvižené dlaně, abychom řekli "zastav se", a prstu na ústech ve významu "ticho". V prvních týdnech mne často napomenuli, abych byla zticha, a tak jsem se postupně naučila příliš se neptat a čekat, až se sami budou chtít se mnou podělit o svoje znalosti.

Jednou jsem vyvolala vlnu smíchu, když mě při chůzi štípl nějaký hmyz a já se poškrábala. Všichni se smáli, až se za břicho popadali, a napodobovali můj pohyb. Vyšlo najevo, že tohle gesto znamená, že jsem zahlédla krokodýla, a my jsme byli alespoň dvě stě mil od nejbližší bažiny.

Po několika týdnech cesty jsem si všimla očí, které mě sledovaly pokaždé, když jsem šla na stranu. Čím temnější noc, tím větší se zdály. Nakonec jsem rozeznala i obrysy těl. Byla nám na stopě smečka divokých psů dingo.

Běžela jsem zpátky do tábora a poprvé za naší cestu jsem byla doopravdy vyděšená. Oznámila jsem svůj objev Útovi, který to řekl náčelníkovi. Všichni, kdo stáli nablízku, se k nám přidali. Trpělivě jsem čekala na jejich slova, protože jsem se už poučila, že Opravdoví Lidé ze sebe slova nesypou jen tak nazdařbůh. Přemýšlejí, než něco řeknou. A skutečně jsem mohla zvolna napočítat do deseti, než mi Úta přeložil, co řekli. Problém spočíval v pronikavém zápachu mého těla. Měli pravdu. Sama jsem cítila, že páchnu, a všimla jsem si výrazů na tvářích ostatních. Bohužel jsem si ale nevěděla rady. Voda byla tak vzácná, že jsme jí nemohli plýtvat na koupání, ani jsme tu neměli vanu. Přesto moji společníci nezapáchali tak jako já. Trpěla jsem tím a oni trpěli kvůli mně. Problém byl také v tom, že se mi neustále páčila a loupala kůže a že jsem v těchhle podmínkách spalovala nastřádaný toxický tuk. Viditelně jsem každým dnem ubývala na váze. Samozřejmě také nepomáhalo, že jsem neměla ani deodorant ani toaletní papír, ale všimla jsem si ještě něčeho jiného. Brzy po tom, co jsme se najedli, se všichni odešli do pouště vyprázdnit a jejich exkrement nepáchl tak silně jako v našem světě. Byla jsem si jistá, že po padesáti letech naší civilizované

životosprávy bude trvat nějaký čas, než se moje tělo zbaví nastřádaných toxických látek. Měla jsem však pocit, že by to bylo možné, jen kdybych tu zůstala navždy.

Nikdy nezapomenu na to, jak mi náčelník situaci vysvětlil a jak ji vyřešil. Nešlo jim o sebe, přijímají mě takovou, jaká jsem. Nešlo jim ani o naši bezpečnost, ale o ta ubohá zvířata. Svým pachem jsem je mátl. Podle Úty si psi mysleli, že kmen s sebou vleče poloshnilý kus masa, a dohánělo je to k šílenství. Musela jsem se smát, protože můj zápach přesně vystihl; páchla jsem jako starý hamburger, který někdo nechal ležet na slunci.

Řekla jsem jim, že uvítám jakoukoli pomoc. Druhý den jsme tedy v největším vedru společně vykopali hranatou jámu a já si do ní lehla. Ostatní mě pak úplně zahrabali, takže mi vyčníval jen obličej. Zastínili mě a nechali mě tak dvě hodiny. Být zahrabaná v zemi, naprosto bezmocná, bez možnosti pohnout jediným svalem, je strašlivý pocit. Byla to pro mě další nová zkušenost. Kdyby odešli, nezůstalo by ze mě na tom místě nic než kosti. Zpočátku jsem se obávala, že mi po obličeji přeběhne nějaká zvědavá ještěrka či pouštní krysa, anebo že se odněkud připlazí had. Poprvé v životě jsem si dovedla představit, jak se musí cítit ochrnuté osoby, jaké to musí být, když bezvýsledně poroučíme ruce nebo noze, aby se pohnuly. Když jsem se však uvolnila, zavřela oči a soustředila se na to, abych vypudila z těla toxiny a vstřebala úžasné, chladivé a očištné prvky ze země, čas mi začal ubíhat rychleji.

Ted' dovedu ocenit staré pořekadlo: "Nouze je nejlepším učitelem." Můj zábal zaúčinkoval a zápach jsem zanechala v zemi.

(13)

LÉČENÍ

Blížilo se období dešťů. Dnes jsme zahlédli mrak, který však za chvíli zmizel. Byl to vzácný pohled a všichni jsme si ho vážili. Občas jsme dokonce kráčeli v ohromném stínu vrženém mrakem, který nám visel nad hlavou, takže jsme si připadali jako mravenci pod podrážkou obrovité holínky. Být mezi dospělými, kteří si stále ještě umějí hrát jako děti, mi působilo nesmírnou radost. Někteří běželi napřed do jasné sluneční záře a odtamtud se mraku vysmívali a poukazovali na pomalé nohy větru. Pak se vrátili zpět do stínu a chválili dar chladného vzduchu, který lidem poskytuje Božská Jednota. Den proběhl v rozpustilých hrátkách. Odpoledne nás však zastihla tragédie, alespoň tak mi to v tom okamžiku připadalo.

Byl s námi asi pětatřicetiletý muž jménem Velký Lovec Kamenů. Měl zvláštní talent k hledání drahokamů. Přívlastek "Velký" si ke jménu přidal proto, že si za léta vypěstoval schopnost nacházet nádherné velké opály a dokonce i zlaté nuggety v oblastech, které opustily důlní společnosti. Opravdoví Lidé zpočátku považovali drahé kovy za zbytečnost. Nedaly se jíst a národ, který nemá žádný trh, s nimi nemůže obchodovat ani za ně kupovat jídlo. Vážili si jich jen pro jejich krásu a pro služby, které jim mohou poskytnout. Po čase ale přišli na to, že si zlata cení bílí lidé. To domorodcům připadalo ještě úžasnější než jejich přesvědčení, že je možné vlastnit a prodávat půdu. Tento kmen pravidelně vysílá zvědy do nejbližších měst, aby přinášeli zprávy, a drahokamy jejich cesty financují. Velký Lovec Kamenů se nikdy nepřiblíží k dolům, které jsou ještě v provozu, protože má na paměti strašlivou minulost, kdy jeho lidé byli nuceni pracovat v dolech proti své vůli. V těch dobách domorodci pracující v dolech sfárali v pondělí a objevili se znovu až na konci týdne. Čtyři z pěti v dolech zahynuli. Ve většině případů byli obviněni z nějakého zločinu a práce v dolech byla součástí jejich trestu. Museli také dolovat předepsané množství, a proto často povolávali své ženy a děti, aby jim

pomohly splnit stanovenou kvótu. Prodloužení trestu bylo na denním pořádku a stačil k němu drobný přestupek. Pro domorodce tak nebylo úniku a tato degradace lidských bytostí byla samozřejmě plně v mezích zákona.

V den, o němž mluvím, se Velký Lovec Kamenů procházel po okraji strmého srázu, náhle se pod ním sesula půda a on se zřítil na kameny asi sedm metrů pod námi. Terén, po němž jsme kráčeli, tvořily ohromné desky přirozeně vyleštěné žuly, vrstvy plochých skalisek a pole drobného štěrku.

Tou dobou mi chodidla ztvrdla tak, že se začínala podobat chodidlům mých společníků a připomínala zvířecí kopyta. Přesto pro mě byla chůze po nepravidelných kamenech obtížná. Nemohla jsem myslet na nic jiného než na své nohy a na moji skříň doma, která byla plná obuvi všeho druhu, včetně horolezeckých bot a tenisek. V tom jsem zaslechla, jak Velký Lovec Kamenů při pádu vykřikl. Všichni jsme se vrhli k okraji strže a podívali se dolů, kde ležel v kaluži tmavé krve. Několik lidí sestoupilo dolů a téměř okamžitě ho vynesli tak, že si jeho tělo navzájem podávali. Kdyby se byl vznesl, nebylo by to rychlejší. Jejich paže se pod ním pohybovaly rychle jako běžící pás.

Když ho položili na hladký kamenný povrch, uviděli jsme jeho zranění. Utrpěl několikanásobnou zlomeninu mezi kolenem a kotníkem. Kost mu trčela na dva palce z čokoládové pokožky jako ohavný kel. Kdosi si okamžitě sundal pásku z hlavy a ovázal mu ji kolem stehna. Kouzelník a Léčitelka se postavili k nemocnému, každý po jedné straně. Ostatní členové kmene rozbili na noc tábor.

Pomaličku jsem se přibližovala, až jsem stála nad ležícím tělem. "Mohu se dívat?" zeptala jsem se. Kouzelník jemně a klouzavě pohyboval rukama asi dva centimetry nad zraněnou nohou, nejdřív napříč, pak po délce, jednou rukou nahoru a druhou dolů. Léčitelka se na mě usmála a prohodila něco k Útovi, který mi její slova přeložil. Vysvětlil mi, že řekla: "Tohle je pro tebe. Víme, že tvým nadáním je léčit tvůj lid." "Asi ano," odpověděla jsem. Nikdy jsem nezastávala názor, že léčení je pouze věcí lékařů a jejich nástrojů, protože jsem zjistila už před lety, když jsem zápasila s obrnou, že léčení má jiný zdroj. Lékaři mohou tělu pomoci tím, že odstraní cizí tělesa, vstříknou chemikálie nebo srovnají zlomenou kost, ale to ještě neznamená, že se tělo vyléčí. Jsem si jistá, že se ještě nikdy a nikde, v žádné době a v žádné zemi, nenašel lékař, který by sám někoho vyléčil. Každý má svého léčitele v sobě. Lékaři přinejlepším rozpoznají v pacientovi určitý talent a rozvinou ho. Jinak prostě mají to štěstí, že mohou sloužit společnosti prací, kterou dělají nejlépe a kterou mají rádi.

Ted jsme ale neměli čas na dlouhé vysvětlování a já jsem přijala označení, které si Úta zvolil, a souhlasila jsem, že v naší společnosti jsem byla také považovaná za léčitelku.

Řekli mi, že pohybováním rukou podél zraněné nohy, aniž by se jí dotýkali, jí pomáhají navrátit se do bývalého tvaru a zabraňují otokům během hojení. Kouzelník se snažil přinutit kost, aby si vzpomněla na svůj původní zdravý stav a aby jej znovu přijala. Tím se také odstraní následky šoku, který noha utrpěla, když se přelomila vpůli a vymkla se tak z polohy, v níž byla přes třicet let. Oba prostě ke kosti "promlouvali".

Potom tři protagonisté tohoto dramatu - Kouzelník stojící u nohou nemocného, Léčitelka klečící po jeho boku a sám nemocný, který ležel na zádech na zemi, začali společně pronášet slova, která zněla jako modlitba. Kouzelník nemocnému objal oběma rukama kotník. Nevypadalo to, že se nohy dotýká, natož aby ji natahoval. Léčitelka prováděla totéž s kolenem nemocného. Každý z nich chvílemi cosi monotónně vyvolával a pak zas prozpěvoval, až se v jednom okamžiku sešli v jednohlasém výkřiku. Museli nějakým způsobem nohu srovnat, protože kost zapadla do zející rány, i když jsem neviděla, že by

nohu jakkoli natahovali. Šaman pak stáhl odchlíplou kůži k sobě a pokynul Léčitelce, aby si odvázel podivnou trubici, kterou nosila na krku.

Několik týdnů předtím jsem se zeptala Léčitelky, co dělají domorodé ženy při měsíčním krvácení, a ona mi ukázala vložky vyrobené ze suché trávy, rákosí a jemných pírek. Potom jsem občas viděla, jak se některá z žen vzdálila sama do pouště, kde špinavou vložku zahrabala po kočičím způsobu, tak jako všichni denně zahrabávali svůj exkrement: Občas jsem si ale všimla, že se jedna z nich vrátila z pouště a v dlani nesla něco ukázat Léčitelce. Ta na to otevřela dlouhou trubici, kterou nosila zavěšenou na krku. Viděla jsem, že je vyložená listím, kterým mi léčila puchýře a rány na nohu a každodenní spálenou kůži. Léčitelka vložila záhadný předmět dovnitř. Když jsem se přiblížila, ucítila jsem silný zápach. Nakonec jsem přišla na to, co uvnitř schraňovala - byly to chuchvalce sražené krve, které z žen vyšly.

Tentokrát Léčitelka neotevřela trubici nahoře, ale dole. Neucítila jsem žádný nepříjemný zápach. Nebylo cítit vůbec nic. Léčitelka trubici zmáčkla a vytlačila si do dlaně hustou, lesklou černou hmotu, která vypadala jako dehet. Pomazala jí celou ránu a doslova zadehtovala její nepravidelné okraje k sobě. Nepoužila přitom žádného obvazu ani dýhy, ani ránu nesešila.

Brzy jsme přestali zranění věnovat pozornost a pustili jsme se do jídla. Během večera se všichni střídali a drželi hlavu Velkého Lovce Kamenů v klíně, aby měl ze své polohy lepší výhled. Když přišla řada na mě, chtěla jsem mu sáhnout na čelo a zjistit, jestli nemá horečku. Chtěla jsem se ho ale také prostě jen dotknout a být nablízku člověku, který se pro mé dobro obětoval, aby mi kmen mohl demonstrovat domorodý způsob léčení. S hlavou v mém klíně ke mně zdvihl oči a zamrkal.

Příští ráno se Velký Lovec Kamenů postavil na nohy a kráčel s námi. V jeho chůzi nebyl ani náznak kulhání. Vysvětlili mi, že rituál, který včera večer provedli, zmírní tlak na kosti a zabrání otokům. A skutečně tomu tak bylo. Po několik dní jsem si nohu pozorně prohlížela a pozorovala, jak černý zábal vysychá a začíná odpadávat: Během pěti dnů zmizel docela a na noze byly viditelné pouze tenké jizvy v místě, kde kost vyhrézla ven. Tenhle člověk vážil něco přes sedmdesát kilogramů a to, že se mohl bez opory postavit na nohu s přeraženou kostí, aniž by znovu vylétla z rány, mi připadalo jako zázrak. Věděla jsem, že se členové tohoto kmene těší celkem dobrému zdraví, ale bylo mi jasné, že měli výjimečnou schopnost zasahovat v kritických případech. Tihle lidé, tak nadaní v oblasti zdravotní péče, nikdy nestudovali biochemii nebo patologii, ale měli kvalifikaci ve smyslu pro pravdu, v dobrých úmyslech a ve snaze o udržování zdraví.

Léčitelka se mě zeptala: „Chápeš, jak dlouho znamená navždycky ?“

"Ano," řekla jsem. "Chápu." "jsi si jistá ?"

"Ano, chápu to," opakovala jsem. "Pak ti tedy můžeme povědět něco jiného. Všechny lidské bytosti jsou pouze duchové navštěvující tento svět. Všichni duchové jsou navždycky bytostmi. Veškerá setkání s ostatními lidmi přinášejí zkušenost a veškerá zkušenost znamená vazby vytvořené navždy. Opravdoví Lidé uzavírají kruh veškeré zkušenosti. Nenecháváme nic neuzavřeno jako vy Mutanti: Když odejdete se špatnými pocity vůči někomu a neuzavřete tak kruh, bude se opakovat znovu. Nebudete trpět jednou, ale znovu a znovu, dokud to nepochopíte. Je dobré pozorovat, učit se a získávat moudrost z toho, co prožíváme. Je dobré vzdát díky, požehnat, jak vy říkáte, a odejít v pokoji."

Nevím, jestli Lovcova holenní kost srostla rychle nebo ne. Neměli jsme tu rentgen, abychom srovnali, jak zlomenina vypadala po úrazu a jak později, ale mně to nevadilo. Byl to koneckonců jen člověk. Důležité bylo, že necítil žádnou bolest a jeho zranění neměla žádné nepříznivé následky. Pokud šlo o ostatní, tato zkušenost skončila a my jsme šli všichni dál v pokoji, možná o něco moudřejší. Kruh se uzavřel. Nevěnovalo se mu už víc energie, času ani pozornosti.

Úta mi řekl, že členové kmene nezpůsobili Lovcův úraz schválně. Požádali jen o zkušenost, která by byla pro nejvyšší dobro veškerého života a z níž bych se mohla naučit něco o léčení přímým pozorováním. Nevěděli, co se stane a komu, ale nabídli se, aby mi byla dána příležitost získat tuto zkušenost: Když k tomu došlo, byli znovu vděční za dar, který jim bylo dovoleno sdílet s Mutantem z vnějšího světa.

I já jsem byla ten večer vděčná za to, že mi bylo dovoleno proniknout do záhadných, vnějším světem nedotčených myslí těchto takzvaně necivilizovaných lidí. Byla bych se ráda naučila o jejich léčebných metodách daleko víc, ale nechtěla jsem jim působit další těžkosti a nehody. Bylo mi jasné, že přežít v australské poušti je obtížné i bez mého přičinění.

Měla jsem si uvědomit, že mi čtou myšlenky a že vědí, co chci, ještě než to vyslovím. Večer jsme dlouho rozebírali vztah mezi fyzickým tělem a věčnou součástí naší bytosti a nové téma, o kterém jsme se předtím nezmínili účinky pocitů a emocí na zdraví a blahobyt člověka.

Domorodci věří, že naše tělo zaznamenává pocity a emoce a zanáší tento záznam do každé buňky, do samotného jádra naší osobnosti, do mysli a do našeho věčného já. Zatímco některá náboženství nabádají ke krmení hladových a napájení žíznivých, tento kmen říká, že nezáleží na jídle a pití ani na člověku, kterému se jídlo a pití podává. Důležitý je pocit, který zakoušíme, když otevřeně a láskyplně dáváme, a který naše tělo zaznamená. Když podáme vodu umírající rostlině nebo zvířeti, anebo někomu dodáme odvalu, osvětlí se nám tím podstata života a jeho Stvořitele stejně, jako když hladovému podáme potravu. Tuto úroveň naší existence pak opouštíme se záznamem toho, jak jsme okamžik za okamžikem zvládali naše emoce. Rozdíl mezi dobrem a čímsi horším závisí na neviditelných, netělesných pocitech, které naplňují věčnou část naší bytosti. Naše činy jsou pouhým vodičem, jehož prostřednictvím vyjadřujeme a prožíváme pocity a úmysly.

Když den předtím dva domorodí lékaři srovnávali nemocnému zlomenou kost, jejich práce spočívala ve vysílání myšlenek o dokonalosti lidského těla. V jejich mysli se toho odehrávalo tolik jako v jejich srdcích a rukou. Jejich pacient byl připraven přijmout zdraví a věřil ve stav okamžitého a naprostého uzdravení. Připadalo mi úžasné, že to, co se z mého hlediska jevílo jako zázrak, bylo pro mé spolence naprosto běžné. Začala jsem přemýšlet o tom, kolik utrpení, které lidem ve Spojených státech působí nemoc anebo role oběti, do níž se sami staví, vyplývá z emocionálního programování, které se odehrává v podvědomí.

Co by se stalo, kdyby ve Spojených státech začali lékaři věřit v samohojivou schopnost lidského těla ve stejné míře, jako věří v účinky léků ? Čím dál víc jsem si uvědomovala důležitost vztahu mezi pacientem a lékařem. Jestliže lékař nevěří, že se pacient uzdraví, je veškerá jeho snaha odsouzená k nezdaru. Naučila jsem se už dávno, že když lékař řekne pacientovi, že na jeho nemoc není lék, znamená to, že v lékařově vzdělání a kulturním zázemí není už víc informací, které by mohl využít k léčení. To ale neznamená, že je nemoc skutečně nevyléčitelná. Jestliže někdo jiný někdy překonal stejnou nemoc, pak je lidské tělo schopné se z ní vyléčit. V dlouhém rozhovoru s Kouzelníkem a Léčitelkou jsem získala nový náhled na otázky zdraví a nemoci. "Hojení nemá nic společného s časem", řekli mi. "Hojení stejně jako nemoc se odehraje v jediném okamžiku." Vykládala jsem si to tak, že tělo je celé

a zdravé na buněčné úrovni, dokud se v určitém okamžiku neobjeví první narušení nebo abnormalita v části jediné buňky. Potom mohou uplynout měsíce nebo i roky než se projeví první příznaky choroby. Léčení je opačný proces. Člověk je nemocný a jeho zdraví se postupně zhoršuje, dokud nepodstoupí léčení, které závisí na tom, v jaké společnosti žije. Tělesný stav se v jediném okamžiku přestane zhoršovat a nemocný udělá první krok k uzdravení. Opravdoví Lidé věří, že se nestáváme náhodnou obětí choroby a že naše tělo je jediným prostředkem, jímž naše věčné, vyšší vědomí komunikuje s vědomím naší osobnosti. Jestliže zpomalíme pochody našeho těla, umožní nám to rozhlédnout se a rozpoznat základní rány, které bychom se měli snažit vyléčit: poraněné mezilidské vztahy, mezery v našem systému hodnot, přebujelé nádory strachu, zatvrdlé mozoly neschopnosti odpouštět a vysílenou víru v našeho Stvořitele.

Myslela jsem na americké doktory, kteří nyní zkoušejí účinky přenášení pozitivních představ na pacienty trpící rakovinou. Většinou nejsou mezi ostatními lékaři populární, protože jejich metoda je příliš "nová." A zde přitom máme příklad nejstaršího národa na světě, který používá metody léčení předávané a ověřované po tisíciletí, zatímco my, tak zvaní civilizovaní lidé, nechceme přenos pozitivních myšlenek používat, protože si myslíme, že je to jen nějaký módní nesmysl. Přinejlepším jsme připraveni opatrně počkat, až jak tato metoda bude účinkovat v několika vybraných případech. Když se na těžce nemocném bělochovi vyzkouší všechny dosažitelné léčebné metody a on stojí na prahu smrti, lékaři řeknou jeho rodině, že udělali vše, co bylo v jejich silách. Kolikrát jsem slyšela někoho říci: "Je mi líto, ale nemůžeme už nic víc udělat. Vše je teď v rukou božích." Jak to teď zní zaostale !

Nevěřím, že Opravdoví Lidé mají nadlidské schopnosti, ani pokud jde o jejich přístup k léčení nemocí a zranění. Věřím však, že všechno, co dělají, lze vědecky vysvětlit. My se k léčení snažíme vyvinout složité přístroje, zatímco oni dosáhnou stejných výsledků bez jakýchkoli pomůcek, dokonce i bez elektřiny.

A tak lidstvo bloudí v temnotách a potýká se s chorobami, stejně jako na australském kontinentě, kde se používá nejnovější lékařská technika, zatímco jen několik tisíc kilometrů dál se stále ještě uplatňují starodávné metody léčení, které od nepaměti zachraňovaly životy. Doufejme, že lidé jednoho dne spojí své síly a pomohou tak uzavřít kruh znalostí.

To by pak byl důvod k oslavám na celém světě !

(14)

TOTEMY

Během dne se vítr obrátil a zesílil a my jsme se jen s námahou pohybovali kupředu proti prudkým poryvům, které zdvihaly písek a okamžitě za námi zahlazovaly naše stopy. Napínala jsem oči ve snaze prohlédnout clonou rudého prachu. Bylo to jako bych se na svět dívala fotografickou čočkou s červeným filtrem. Konečně jsme našli útulek pod skalnatým výběžkem, kde jsme se skryli před nevlídným počasím, schouleni v jednom chumlu. Když jsme se stěsnali jeden vedle druhého a zabalili se do kůží, zeptala jsem se: "Jaký je vlastně váš vztah k říši zvířat? Jsou zvířata vašimi totemy, symboly, které vám připomínají vaše předky ?"

„Jsme všichni jedno," zněla odpověď, „a učíme se získávat sílu ze slabosti."

Řekli mi, že hnědý sokol, který naši skupinu sledoval, jim připomněl, že někdy věříme jen tomu, co vidíme přímo před sebou. Kdybychom se vznesli a vylétli výš, získali bychom daleko větší rozhled. Pověděli mi, že Mutanti v poušti umírají, protože kolem sebe nevidí vodu, a to jim působí takovou zlost a zoufalství, že ve skutečnosti zemřou následkem těchto pocitů.

Opravdoví Lidé věří, že lidstvo má před sebou další vývoj, během něhož se bude učit. Podle nich vývoj světa stále ještě není ukončen. Lidé jsou příliš zaneprázdněni bytím, než aby se z nich skutečně staly bytosti.

Vyprávěli mi o klokankovi - tichém, něžném stvoření, které vyrůstá do velikosti mezi sedmdesáti centimetry a dvěma metry a jehož kožich má zemitou barvu od světle stříbrošedé po měděnou. Rudý klokank má při narození velikost a váhu fazole, a přesto v dospělosti měří téměř dva a půl metru. Domorodci si myslí, že Mutanti dají příliš na barvu pleti a tvar těla. To nejdůležitější, co se můžeme od klokanka naučit, je, že nikdy neudělá krok zpět. Prostě nemůže, a proto vždycky poskakuje kupředu, třeba i kolem dokola. Jeho ocas je mohutný jako větev stromu a podpírá váhu jeho těla. Mnozí si vybírají klokanka jako svůj totem, protože se s ním cítí spřízněni a uznávají nutnost nalézt v naší osobnosti rovnováhu. Myšlenka, že bychom měli zpětně posuzovat svůj život, se mi líbila, dokonce i když jsem viděla, že jsem někdy udělala chybu, anebo jsem špatně volila; na určité úrovni mého bytí to však bylo to nejlepší, co jsem v té době mohla udělat. Z dlouhodobého hlediska se to možná ukáže jako krok kupředu. O klokanech jsem se ještě dozvěděla, že regulují svůj počet a v nepříznivých podmínkách se přestávají rozmnožovat. Od hada se můžeme poučit, když pozorujeme jeho časté svlékání kůže. Kdybychom byli stejní ve věku sedmi let jako ve věku třiceti sedmi, získali bychom toho v životě věru málo. Je nezbytné odhazovat zastaralé myšlenky, zvyky a názory - někdy i staré partnery. Naučit se nechávat věci za sebou je jedna z nejtěžších životních lekcí. Shazování staré kůže nedělá hada ani lepším ani horším. Had koná prostě to, co je nutné. Kde není místo, tam se nemůže vejít nic nového. Kdo se zbaví staré zátěže, bude se cítit i vypadat mladší. Samozřejmě že ve skutečnosti mladší není. Když jsem vyprávěla Opravdovým Lidem o tom, jak úzkostlivě sledujeme svůj věk, připadalo jim to směšné. Had je mistrem v okouzlování a uplatňování moci. Půvab i moc jsou dobré, ale když převáží nad vším ostatním, mohou mít ničivé následky. Existuje mnoho jedovatých hadů, jejichž jed se může použít k zabíjení lidí. Jako mnoho jiných věcí se ale může také použít k bohublému účelu, například může pomoci někomu, kdo upadl do mraveniště anebo ho poštípaly vosy nebo včely. Opravdoví Lidé respektují hadovu potřebu soukromí stejně jako svou vlastní potřebu být občas sami se sebou. Emu je obrovitý, mocný pták, který nelétá. Živí se ovocem a tím, že na svých cestách roznáší v trusu semena, zajišťuje hojnost rostlinné potravy všude. Klade velká, černozeleňá vejce, a proto slouží jako totem plodnosti.

Delfín se u Opravdových Lidí těší velké oblibě, přestože nyní mají malý přístup k moři. Delfín byl první tvor, s nímž mohli zažít telepatickou komunikaci, a ukazuje jim, že život může být šťastný a svobodný. Tento mistr her je učí, že je možné hrát si jen pro zábavu, bez soutěžení, bez vítězů a poražených.

Od pavouka se lidé učí nebýt chamtiví. Pavouk jim ukazuje, že užitečné předměty mohou být současně krásné a umělecky provedené, ale také, že se snadno můžeme zahledět sami do sebe.

Rozebírali jsme dál, co se domorodci učí od ostatních zvířat, od mravence, králíka, ještěrky, a dokonce i od divokého australského koně. Když jsem mluvila o vymírání některých živočišných druhů, zeptali se mě, jestli si Mutanti uvědomují, že vyhynutí každého jednotlivého druhu je krokem k vyhynutí samotného lidstva.

Pak konečně bouře ustala a my se vyhrabali ven. Moji společníci mi řekli, že se konečně shodli na tom, se kterým zvířetem jsem spřízněná já. Usoudili to z pozorování mého stínu, způsobu jednání a chůze na mých mozolnatých nohou. Řekli, že mi zvíře nakreslí do písku. V záři slunce, které pražilo jako divadelní reflektor, začali kreslit prsty u rukou a nohou. Nejdřív se objevil obrys hlavy, pak někdo přidal malé kulaté uši. Podívali se na můj nos a pak přenesli jeho tvar do písku. Inspirátorka nakreslila oči a řekla, že mají stejnou barvu jako moje. Nakonec přidali skvrny a já jsem škádlivě dodala, že mé pihy teď už zakrylo opálení. "Nevíme, co je to za zvíře," řekli. "Takové zvíře v Austrálii neexistuje." Měli za to, že samička tohoto mýtického zvířete hodně loví a bez problémů sama urazí velké vzdálenosti. Život jejích mláďat je jí dražší než její vlastní nebo než život jejího partnera. Úta se usmál a dodal: "Pokud tohle zvíře dostane vše, co potřebuje, je mírné, ale jeho ostré zuby nikdy nezahálejí."

Podívala jsem se na dokončenou kresbu a uviděla jsem, že je to gepard. "Ano," řekla jsem. "Tohle zvíře znám. S touhle šelmou toho mám hodně společného a mohla bych se toho od ní hodně naučit." Pamatuji se, jak klidná mi v tu chvíli připadala noc a jak jsem si pomyslela, že hnědý sokol asi také někde odpočívá.

Na bezmračné obloze visel srpek měsíce a já si uvědomila, že jsme strávili celý den hovorem místo chůzí.

(15)

PTÁCI

Do našeho ranního kruhu vstoupila Sestra Ptačího Snění. Nabízela, že se s námi podělí o svůj talent, pokud to bude v nejlepší zájmu všech zúčastněných. Jestliže tomu tak bude, Božská Jednota jí bude nápomocná. Už dva nebo tři týdny jsme nezahledli jediného ptáka kromě mého věrného přítele hnědého sokola s temně sametovými křídly, který se občas snesl nad naši skupinou a vždycky se držel nejbliž nad mojí hlavou.

Všichni byli nesmírně rozrušení, i já jsem nakonec uvěřila, že se ptáci z ničeho nic objeví, protože takový byl plán našeho dne. Slunce napůl ozářilo jasně oranžovým světlem vzdálené kopce a tu jsme je spatřili, jak se k nám blíží. Bylo to hejno pestrobarevných ptáků větších než papoušci, jaké jsem mívala doma v kleci, ale podobně zbarvených. Bylo jich tolik, že jejich třepotající se křídla docela zakryla blankytnou oblohu. V tom okamžiku se jejich výkřiky smísily se svištěním bumerangů. Znělo to, jako by ptáci naléhavě volali: "Mě, mě, mě." Padali z nebe po dvou, po třech, ale žádný z nich už na zemi netrpěl. Byli okamžitě mrtví.

Večer jsme se výborně najedli a moji společníci získali pestrobarevné peří, z něhož si udělali čelenky a ozdoby na hrud', a část peří použili na výrobu menstruačních vložek pro ženy. Maso se snědlo a mozky se vyškrábaly a uložily zvlášť k usušení. Později se měly použít ve směsi s léčivými bylinami, které se smíchají s vodou a olejem k vydělávání kůží. Zbytky se vyhodily pro smečku divokých psů, která nás již nějakou dobu sledovala. Nic nepřišlo nazmar. Všechno se použilo a navrátilo zpět do přírodního koloběhu. Byl to piknik, po němž nezůstaly žádné odpadky - ani na jednom z míst, kde jsme se zastavili se nedalo poznat, že jsme tam tábořili a jedli.

Tito lidé mají dokonalou schopnost splynout s prostředím, v němž se pohybují, a přesto je zanechávají nedotčené.

ŠITÍ

Dojedly jsme. V ohništi dohořivaly uhlíky a čas od času se k nekonečné obloze vznesl malý ohňostroj jisker. Několik z nás sedělo v kruhu kolem doutnajících obrazců. Tihle lidé věřili, stejně jako mnoho indiánských kmenů, že když člověk sedí v kruhu, je důležité, aby věnoval pozornost ostatním a zvláště osobě sedící naproti. Člověk sedící naproti je naším duchovním odrazem. To, co na něm obdivujeme, jsou vlastnosti, které sami máme a které bychom chtěli zdůraznit. Jednání, vzhled a chování, které se nám na něm nelíbí, jsou aspekty naší vlastní osobnosti, na nichž musíme ještě pracovat. Nemůžeme rozpoznat, co je špatné nebo dobré na ostatních, pokud sami nemáme tytéž silné i slabé stránky. Pouze naše míra sebekázně a sebevyjádření se liší. Domorodci věří, že člověk se sám může podstatně změnit jen z vlastního rozhodnutí a že každý má schopnost změnit na své osobnosti cokoli. Nekladou se meze tomu, čeho se člověk může zbavit a co si může osvojit. Věřící také, že ostatní můžeme ovlivnit jen svým vlastním životem a jednáním. Toto přesvědčení znamená, že členové kmene každý den usilují o to, aby byli stále lepší.

Seděla jsem naproti švadleně. Měla skloněnou hlavu, soustředěná na předmět, který právě opravovala. Velký Lovec Kamenů k ní přišel s měchem na vodu, který nosil uvázaný u pasu. Přetrhl se mu kožený pásek, ale samotný měch vyrobený z klokaního měchýře byl v pořádku.

Švadlena ukusovala přírodní nit zuby, které měla obroušené do hladka a zkrácené asi na polovinu původní délky. Zdvihla hlavu od práce a řekla: "Je to zajímavé - vy - Mutanti a stárnutí. U vás člověk nemůže dělat určitou práci, protože je příliš starý. Lidé u vás mají omezenou potřebnost."

"Člověk nikdy není příliš starý na to, aby byl prospěšný," prohodil někdo.

"Zdá se, že pro Mutanty se práce stala rizikem. Vaše podnikání začalo, protože lidé mohli věci získávat snáze kolektivně než jednotlivě a protože každému jednotlivci dalo podnikání příležitost k vyjádření jeho talentu a umožnilo mu vstoupit do vašeho peněžního systému. Ale teď je jediným cílem vašeho podnikání v něm pokračovat. Nám se to zdá divné, protože zatímco výrobek i lidi vidíme jako něco skutečného, podnikání tak nevidíme. Je to pomyslná věc založená na dohodě, a přesto je jejím cílem prostě jen pokračovat, bez ohledu na všechno ostatní. To je pro nás těžko pochopitelné," řekla Švadlena.

Pověděla jsem jí tedy o naší vládě, která hájí zásadu volného podnikání, o soukromém vlastnictví, obchodních společnostech, akcích a obligacích, podpoře v nezaměstnanosti, sociální péči a odborech. Řekla jsem jim také, co jsem věděla o ruském politickém systému a o tom, jak se od sebe liší čínské a japonské hospodářství. Přednášela jsem kdysi v Brazílii, na Srí Lance a v některých evropských státech, a tak jsem jim vyprávěla, co jsem pochytila o životě v těchto zemích.

Mluvili jsme o průmyslu a průmyslových výrobcích. Všichni se shodli na tom, že auta jsou dobrý dopravní prostředek. Mít auto však také znamená, že je člověk otrokem, protože je musí splácet, může mít dopravní nehodu, může se dostat do konfliktu s druhými řidiči a udělat si nepřátele. Také se s autem musí v poušti dělit o drahocennou vodu - nic z toho jim nestálo za to. Vždyť stejně nikam nespěchají.

Prohlížela jsem si Švadlenu, která seděla naproti mně: Měla mnoho vlastností, které jsem obdivovala. Věděla toho hodně o světových dějinách a o současných událostech, a přitom neuměla číst ani psát. Byla to však tvůrčí osobnost. Všimla jsem si, jak nabídla Velkému Lovci Kamenů, že mu opraví měch na vodu, ještě než ji o to sám požádal. Byla to žena, která měla životní cíl a žila pro něj. Ano, z pozorování téhle ženy, která seděla naproti mě v kruhu, bych se toho mohla hodně naučit. Ráda bych věděla, co si asi myslela ona o mně. Někdo proti mně seděl vždycky, když jsme se rozsadili do kruhu, ale nedá se říci, že by se lidé o to místo prali. Věděla jsem, že časté otázky byly jednou z mých hlavních chyb. Musela jsem si zapamatovat, že tihle lidé se o všechno nezištně dělí a že mě vezmou mezi sebe, až přijde čas. Nejspíš jsem jim připadala jako otravné dítě.

Když jsme se uložili na noc, myslela jsem stále ještě na Švadleniny poznámky. Podnikání není skutečné, je to jen dohoda, a přece jediným cílem podnikání je pokračovat bez ohledu na to, jaký to má vliv na lidi, výrobky a služby! Na někoho, kdo v životě nečetl noviny, neviděl televizi ani neslyšel rádio, to byl nesmírně bystrý postřeh. V té chvíli jsem si přála, aby tuhle ženu mohl slyšet celý svět.

Možná, že by se o tomhle místě nemělo mluvit jako o konci světa, ale naopak by se mělo nazývat ohniskem lidského zájmu.

(17)

KOUZLO HUDBY

Několik lidí v naší skupině mělo kouzlo hudby. Někdy se takové nadání alespoň překládá jako kouzlo. Neznamená to však nic magického ani to není spojené pouze s léčením, k němuž se kouzla používají. Kouzlo je cokoli, co je dobré a čím člověk může přispět k všeobecnému dobru celé skupiny. Úta mi vysvětlil, že je dobré mít schopnost - nebo kouzlo - srovnat zlomenou kost, ale takové kouzlo není o nic lepší nebo horší než kouzlo plodnosti a schopnost nacházet vejce. Obojí je potřebné a obojím se vyznačuje jen a jen nositel takového talentu. Souhlasila jsem s ním a v duchu jsem se těšila na pokrm z vajec.

Ten den mi řekli, že se bude konat velký koncert. Neměli jsme s sebou žádné nástroje, ale já jsem se už dávno přestala ptát, jak a odkud se věci objevují ve chvíli, kdy je potřebujeme.

Odpoledne jsme procházeli úzkým kaňonem a já cítila, jak vzrušení mých společníků vrcholí. Kaňon byl asi tři a půl metru široký a jeho stěny sahaly zhruba do výšky šesti metrů. Zastavili jsme se tu na noc a zatímco někteří vařili pokrm ze zeleniny a hmyzu, hudebníci si připravovali nástroje. Kolem nás rostly malé rostliny se soudkovitými plody. Někdo z nich odřízl vršek a vydlabal dužinu barvy dýně, do které jsme se všichni pustili. Velká semena jsme odkládali stranou. Pak přes vydlabané tykve přetáhli vydělané kůže, které jsme s sebou nesli, pevně je přivázali a vyrobili tak skvělé bubny.

Opodál ležel vyvrácený strom s větvemi obsypanými termity. Jednu větev ulomili a setřásli mravence, kteří vykousali střed větve a nechali za sebou jen drobné piliny. Domorodci vyšťourali drobné piliny, vyfoukali zbývající piliny a získali tak dlouhou dutou trubici. Připadalo mi, že takhle nějak musela vypadat hlásná trouba archanděla Gabriela. Později jsem se dozvěděla, že tomuto nástroji Australané běžně říkají *didjeridu*. Je to dechový nástroj a při foukání do jednoho konce vydává hluboký tón. Jeden z hudebníků začal klepat dvěma dřívky a jiný se ve stejném rytmu přidal se dvěma kameny. Na proužky kůže navěsili úlomky břidlice a vytvořili tak nástroj, který vydával jemné cinkání. Jeden muž si

udělal "brundibára" z kusu dřeva připevněného na provázku, kterým točil a vydával tak bzučivý zvuk. Všichni mistrně ovládali hlasitost svých nástrojů. Zvuky vibrovaly a odrážely se od stěn kařonu, kde jsme se utábořili. Byl to opravdový koncert.

Lidé zpívali jednotlivě, společně i několikahlasně. Uvědomovala jsem si, že některé z jejich písní byly staré jako samo lidstvo. Tihle lidé opakovali zpěv, který zde v poušti zazníval dávno před naším letopočtem. Hráli ale také docela nové skladby, které improvizovali kvůli mně. Řekli mi: "Tak jako jednotlivý hudebník hledá vlastní výraz, tak i veškerá hudba ve vesmíru hledá způsob, jak být vyjádřena."

Protože tihle lidé neznají písmo, předávají své znalosti z generace na generaci prostřednictvím písní a tanců. Každá historická událost se může nakreslit do písku anebo se může předvést pomocí hudby a pohybu. Domorodci hrají a zpívají každý den, protože si tak udržují jednotlivé údaje v paměti. Vyprávět celou jejich historii by trvalo asi rok. Kdyby se každá událost také nakreslila a všechny kresby se položily na zem ve správném sledu, měli bychom před sebou mapu světa v proměnách několika tisíciletí.

Nejvíce mě však zaujalo, že tihle lidé žijí plným životem bez jakýchkoli vazeb na materiální statky. Když koncert skončil, položili své nástroje tam, kde je našli. Semena se zasadila do země, aby mohla vzklíčit, a na skalní stěnu se nakreslily obrázky, oznamující příštím cestovatelům, že tu na ně čeká úroda. Přestože zde hudebníci nechali svá dřívka, troubu a kamínky, zůstala jim radost z vlastní tvořivosti, improvizace a talentu, potvrzující zásluhu a sebeúctu každého z nich. Hudebník nosí hudbu v sobě a nepotřebuje na to konkrétní nástroj. Je sám hudbou. Ten den jsem se také naučila, že život je služba nám samým. Můžeme obohatit vlastní život, dát něco sami sobě a být tvořiví a šťastní jen potud, pokud si to sami dovolíme. Skladatel a ostatní hudebníci kráčeli s vysoko vztyčenými hlavami. "Velkolepý koncert," poznamenal jeden z hudebníků. "Jeden z nejlepších," zněla odpověď. Pak jsem slyšela, jak osoba, které se tato chvála týkala, říká: "Myslím, že si brzy změním jméno ze Skladatele na Velkého Skladatele."

Nebyla to nafoukanost. Tihle lidé prostě rozpoznají své nadání a uvědomují si, jak důležité je sdílet a rozvíjet rozličné dary, kterých se nám dostalo. Mezi oslavným výběrem nového jména a uznáním vlastní hodnoty existuje důležitý vztah.

Tihle lidé říkají, že jsou na zemi od počátku věků. Je vědecky dokázáno, že domorodci obývají australský kontinent už nejméně padesát tisíc let. Je úžasné, že po takové době nezničili lesy, neotrávili vodu, neohrozili živočišné druhy ani nijak jinak neznečistili životní prostředí, a přitom se jim dostává přístřeší a tolik jídla, kolik jen potřebují. Hodně se smějí a málo pláčou. Žijí dlouho, produktivně a zdravě a odcházejí z tohoto světa s plným vědomím své spirituality.

(18)

LOVKYNĚ SNŮ

Ráno začalo mírným vzrušením, když se naše skupina se- sedla do obvyklého půlkruhu tvářemi k východu. Rozbřesk se zatím na obloze hlásil jen slabým ruměncem. Inspirátorka se postavila do středu na místo náčelníka, který skončil ranní obřad.

S Inspirátorkou jsem měla fyzicky hodně společného. Jako jediná z žen vážila víc než padesát pět kilo. Byla jsem si jistá, že z chůze v prudkém vedru a s jedním jídlem denně každým dnem ubývám na váze. Měla jsem na sobě příliš mnoho přebytečného tuku a líbila se mi představa, že se na mně doslova rozpouští, stéká mi po těle a tvoří loužičky v písku kolem mých nohou.

Inspirátorka stála uprostřed kruhu s rukama vztaženýma nad hlavou a nabízela svůj talent neviditelnému publiku tam nahoře. Otevřela se Božské Jednotě, aby se ten den mohla stát jejím výrazem. Přála si podělit se o svůj talent se mnou, s Mutantem, kterého její kmen adoptoval na cestě pouští. Když dokončila svou žádost, hlasitě a důrazně poděkovala. Ostatní se přidali s výkřiky díky za dosud neviditelné dary nebe. Později mi řekli, že za normálních okolností by se tohle provádělo v tichosti, telepaticky, ale protože jsem v komunikaci beze slov teprve začátečníkem, a k tomu jsem tu hostem, snažili se vyjít vstříc mým omezeným schopnostem.

Ten den jsme pochodovali až do pozdního odpoledne a kolem nás nebyla téměř žádná vegetace. Pro mě to samozřejmě byla úleva, protože se mi alespoň nezabodávaly do chodidel trny spinifexu. Odpoledne někdo přerušil ticho, protože zahlédl skupinu zakrnělých stromů. Byly to zvláštní rostliny s kmenem, který se rozrůstal do koruny jako ohromné křovisko. Inspirátorka si o ně řekla a dostala je. Když jsme včera seděli kolem ohně, ona a tři další ženy si vzaly každá jednu plochou kůži a přišly ji pevně k jakémusi kulatému rámu. Dnes si je nesly s sebou. Neptala jsem se, k čemu kůže jsou, protože jsem věděla, že mi to samy povědí, až bude čas. Žena mě popadla za ruku a táhla mě ke stromům, zatímco druhou rukou na něco ukazovala. Dívala jsem se, ale nic jsem neviděla. Její rozrušení mě však přinutilo podívat se ještě jednou a vtom jsem uviděla obrovskou pavučinu. Byla hustá a složitě utkaná ze stovek třpytivých vláken. Na stromech jich bylo několik. Žena promluvila na Útu, který se ke mně otočil a vyzval mě, abych si jednu z nich vybrala. Nevěděla jsem, podle čeho mám vybírat, ale už jsem se poučila, že instinktivní volba je něco, co domorodci provádějí neustále. Ukázala sem tedy na jednu. Žena nato vyjmula z váčku, který měla zavěšený u pasu, aromatický olej a potřela jím předmět, který nesla a který vypadal jako tamburína. Pak odhrnula stranou všechno listí kolem pavučiny, přiložila naolejovaný povrch zezadu k pavučině a jedním rychlým pohybem ji dokonale přichytila na kůži. Ostatní se přiblížili a každý si vybral jednu pavučinu a ženy jedna po druhé zachytily jemná vlákna na připravenou podložku. Zatímco jsme si hráli, ostatní členové kmene pilně, zapalovali oheň a sbírali potravu na naše večerní jídlo které obsahovalo spoustu velkých pavouků ze zakrsklých stromů, kořeny a novou hlízu, kterou jsem předtím neochutnala a která vypadala jako tuřín. Po jídle jsme se shromáždili do kruhu jako každý večer. Inspirátorka mi vysvětlila, v čem spočívá její talent. Každý člověk je jedinečný a každému z nás jsou dány určité vlastnosti, tak výrazné, že se z nich může vyvinout zvláštní talent. Její přínos společnosti spočíval v chytání snů. Každý sní, ale ne každý považuje za důležité své sny si pamatovat nebo se z nich něco dozvědět. "Sny jsou stínem skutečnosti," řekla. Všechno, co existuje a co se děje, se nachází také ve světě snů. Jsou tam všechny odpovědi. Tyhle pavučiny jsou důležité pro obřady s tancem a písněmi, při nichž domorodci žádají svět o radu v podobě snu a ona jim pak pomůže pochopit poselství ve snu obsažené.

Podle toho, co mi domorodci řekli, slovo snění se vztahuje k různým stupňům vědomí. Rozlišují snění předků, které z myšlenek stvořilo svět, snění mimo tělo, což je něco jako hluboká meditace, snění ve spánku a podobně.

Lovci snů slouží kmeni, který se jich ptá na radu v různých situacích. Když potřebují pomoc k tomu, aby porozuměli nějakému vztahu, otázce zdraví anebo smyslu nějaké zkušenosti, věří, že odpověď může člověk dostat ve snu. Mutanti znají jen jeden způsob, jak vstoupit do stavu

snění, a to je spánek, ale Opravdoví Lidé jsou schopni snít i v bdělém stavu, bez drog působících na stav mysli, jen s pomocí hlubokého dýchání a soustředění.

Pokynuli mi, abych se s lovkyní snů pustila do tance. Zvláště účinné je točit se kolem dokola. Člověk si uloží otázku pevně do mysli a táže se znovu a znovu a přitom se točí. Neúčinnější způsob otáčení zvyšuje víření energie v sedmi hlavních centrech těla, stačí stát s rozpřaženýma rukama a otáčet se stále doprava.

Brzy se mi zamotala hlava. Posadila jsem se a přemýšlela o tom, jak se můj život změnil. Tady na konci světa, kde žije méně než jedna osoba na čtvereční kilometr, v oblasti třikrát větší než Texas jsem se točila jako nějaký derviš, vířila nohama písek i vzduch, jehož vlny se dotýkaly lovkyně mých snů a šířily se dál donekonečna.

Domorodci v noci nesní, pokud sen sami nepřivolají. Spánek je pro ně vyhrazený k důležitému odpočinku a osvěžení těla. Člověk proto nemá ve spánku plýtvat energií. Věřím, že my Mutanti sníme v noci, protože nám v naší společnosti není dovoleno snít během dne a zejména snění s otevřenýma očima se setkává s naprostým nepochopením.

Nadešel čas ke spánku. Uhladila jsem písek a složila si paži pod hlavu jako polštář. Dali mi malou nádobu s vodou a řekli mi, abych vypila polovinu teď a zbytek až se probudím. To mi pomůže zapamatovat si sen do všech podrobností. Položila jsem si otázku, která mě nejvíc tížila. Co mám na konci této cesty udělat s informacemi, které tu získávám ?

Ráno se mě žena prostřednictvím Úty zeptala, jestli si pamatuji svůj sen. Očekávala jsem, že pro ni nebude možné vyložit význam snu, protože se na první pohled netýkal Austrálie, ale pověděla jsem jí ho. Zeptala se mě hlavně, jak se cítím a jaké emoce se vážaly na předměty a věci, které se odehrály v mém snu. Měla pozoruhodnou schopnost pochopit, o čem mluvím, přestože prostředí, které se mi zjevilo ve snu, jí bylo dokonale cizí.

Dozvěděla jsem se, že mě v životě čekají drobné bouře a že postupně odložím lidi a věci, kterým jsem věnovala mnoho času a energie. Ted' však už vím, jak být klidná a vyrovnaná, a mohu z toho čerpat, kdykoli to budu potřebovat nebo chtít. Naučila jsem se, že mohu v době, kterou strávím zde na zemi, prožít víc než jeden život, a teď přišel čas, kdy už nebudu moci zůstat se stejnými lidmi na stejném místě a zachovat si stejné hodnoty a názory. Pro rozvoj své duše jsem za sebou tiše zavřela dveře a vstoupila do nového místa a nového života, a tak jsem udělala krok vzhůru na spirituálním žebříčku. Nejdůležitější bylo, že s tím, co jsem se dozvěděla, nemusím nic dělat. Pokud budu prostě žít podle zásad, které jsou pro mě pravdivé, dotknu se života těch, jichž se dotknout mám. Dveře se otevrou. Konec konců tohle poselství nebylo moje, měla jsem je pouze doručit.

Přemýšlela jsem o tom, zda se se ženou podělí o své sny všichni ostatní, kteří s ní tancovali: Než jsem se na to mohla zeptat, Úta přečetl moji myšlenku a řekl: "Ano, Výrobce Nástrojů si přeje promluvit." Výrobce Nástrojů byl starší člověk, který uměl vyrábět nejen nástroje, ale i štetce a potřeby na vaření, zkrátka všechno možné. Zeptal se na bolesti svalů. Ve snu viděl želvu, která se vyškrábala z pouštního jezírka, kterému se říká billabong, a zjistila, že na jedné straně těla ztratila nohy a je celá nakřivo. Potom, co s ním Inspirátorka projednala jeho sen, dospěl k názoru, že nadešel čas, aby naučil své řemeslo někoho jiného. Kdysi se mu líbila zodpovědnost mistra řemeslníka, ale nyní pracoval čím dál méně z radosti a čím dál více z donucení, a tak mu bylo naznačeno, že by měl udělat změnu. Stal se jednostranný a neuměl najít rovnováhu mezi prací a hrou.

V následujících dnech jsem viděla, jak učí druhé, a když jsem se ho zeptala na jeho bolesti, jeho vrásčitá tvář se zkrabatila v úsměvu a on řekl: "Jakmile zpružní myšlení, zpružní i klouby. Už nemám žádnou bolest."

(19)

PŘEKVAPENÍ K VEČEŘI

Dnes při ranním modlení promluvil Příbuzný Velkých Zvířat. Jeho bratři si přáli být uctěni. Všichni souhlasili, protože od velkých zvířat už dlouho neměli žádné zprávy.

V Austrálii není tolik velkých zvířat jako v Africe, kde jsou sloni, lvi, žirafy a zebry. Byla jsem zvědavá, jaké překvapení mě tentokrát čeká.

Ten den jsme pochodovali rychlým tempem. Už nebylo takové horko, ale ještě pořád bylo přes pětatřicet stupňů. Léčitelka mi namazala tváře, nos a zejména špičky uší masť z ještěrčího tuku a rostlinných olejů. Nepočítala jsem vrstvy kůže, které jsem už shodila, ale bylo jich hodně. Dělal jsem si starosti, že přijdu docela o uši, protože se mi znovu a znovu pálily, až mi přišla Inspirátorka na pomoc. Kmen svolal schůzi, aby vyřešil můj problém, a přestože to pro ně byla nezvyklá situace, přišli bleskurychle na řešení. Vyrobili mi jakési chrániče na uši podobné klapkám, jaké se u nás nosí v zimě. Inspirátorka vzala zvířecí šlachy, svázala ji do kruhu a Švadlena k ní přišla kolem dokola peří. Pověsily mi klapky na uši a ty mi spolu s masť poskytly značnou úlevu.

Po cestě jsme se bavili. Dávali jsme si navzájem hádanky a moji společníci jeden po druhém napodobovali zvířata a plazy nebo předváděli výjevy z minulosti a my se snažili uhodnout, o co jde. Za celý den jsme užili smíchu dost a dost. Všimla jsem si také, že jejich stopy v písku už nevypadaly všechny stejně. Začínala jsem rozeznávat, jak se od sebe liší podle charakteristické chůze každého z nich.

Když se přiblížil večer, začala jsem očima hledat v dálce známky vegetace. Poušť před námi měnila barvu z béžové na různé odstíny zelené. Když jsme se přiblížili k tomuto novému terénu, uviděla jsem stromy. Asi jsem se už neměla divit při pohledu na to, jak Opravdoví Lidé přivolávají věci, zvířata a stromy odnikud, ale jejich nefalšované nadšení vyvolané každým novým darem se na mě přeneslo.

A pak před námi stála zvířata, která si přála, abychom uctili jejich životní poslání. Byli to čtyři divocí velbloudi. Každý měl jeden velký hrb a nebyli zdaleka tak vystrojení jako ti, které jsem kdysi viděla v cirkuse nebo v zoologické zahradě. Velbloudi se v Austrálii původně nevyskytovali a byli sem dovezeni jako dopravní prostředek. Někteří z nich, jak bylo vidět, přežili, ale jejich jezdci ne.

Všichni se zastavili. Šest zvěďů se vydalo napřed a rozdělilo se na dvě skupinky. Tři se k velbloudům přiblížili od východu a tři od západu. Plížili se neslyšně kupředu, přikrčení k zemi. Každý z nich si nesl bumerang, kopí a vrhač. Vrhač je samostatný dřevěný předmět, který kopí vymrští. Při plném máchnutí paže spolu s pohybem zápěstí se ztrojnásobí vzdálenost a přesnost vrhu. Stádečko velbloudů se skládalo z jednoho samce, dvou dospělých samic a jednoho nedorostlého mláděte.

Lovci stádo pozorovali ostrým zrakem. Později mi řekli, že se telepaticky dohodli na tom, že uloví starší velbloudici. Stejně jako jejich bratr, divoký pes dingo, i oni umějí přijímat signály nejslabšího zvířete, které jakoby na lovce volalo, že se ten den má splnit jeho životní poslání, že se chystá odejít z tohoto světa a nechat silnější pokračovat v žití. Pak se lovci bez jediného slova nebo posunku vrhli kupředu v dokonale sehraném a načasovaném výpadu. Jedním přesně mířeným zásahem do hlavy a druhým do hrudi přinesli zvířeti okamžitou smrt. Zbývající velbloudi se rozběhli pryč a dusot jejich kopyt dozníval v dálce.

Vykopali jsme hlubokou jámu a vystlali ji na dně a po stranách vrstvami suché trávy. Příbuzný Velkých Zvířat rozřízl velbloudici břicho, jako když rozepne zip. Zevnitř uniklo trochu teplého vzduchu a s ním se rozšířil silný pach teplé krve. Z břišní dutiny pak vyjmul vnitřnosti, jednu po druhé, zatímco srdce a játra, kterých si kmen cení proto, že dodávají sílu a odolnost, odložil stranou. Jako lékařka jsem si uvědomovala, že obsahují velké množství železa, které bylo nutným doplňkem stravy, jejíž výživná hodnota se dá těžko ze den na den předvídat. Krev pak nechali odtéci do zvláštního vaku, který nesla na krku mladá učednice Léčitelky. Kopyta se také odložila stranou, protože jsou prý velice užitečná. Nedovedla jsem si představit k čemu.

"Mutantko, tahle velbloudice dosáhla dospělosti jen a jen pro tebe", vykřikl jeden z řezníků a zdvihl do výše ohromný močový měchýř.

Všichni věděli, jak jsem závislá na vodě a už dlouho hledali vhodný měch, v němž bych si mohla vodu nosit s sebou. Teď se objevil.

Podle četných hromádek trusu jsem usoudila, že se sem přichází pást hodně zvířat. Připadalo mi ironické, že jsem si dnes vážila věcí, kterých bych se ještě před několika měsíci tolik štítla, že bych o nich ani nemohla mluvit. Dnes jsem sbírala zvířecí trus a byla jsem za takové vynikající palivo vděčná.

Náš den se chýlil ke konci uprostřed veselého smíchu a vtipkování a všichni mluvili o velbloudím měchu, který jsem střídavě nesla uvázaný u pasu, okolo krku anebo na zádech jako ruksak. Druhý den jsme pochodovali s velbloudí kůží nataženou nad hlavami několika lidí. Poskytovala nám stín, ale také po cestě vyschla a konzervovala se, zatímco my jsme pokračovali v chůzi. Domorodci předtím oškrábali z kůže veškeré maso a vydělali ji s pomocí taninu získaného z kůry stromů. Zbytky masa, kterého bylo víc, než jsme mohli sníst na posezení, nařezali na pruhy a části, které se nedopekly, se napíchly na ulomené větve. Ty jsme pak nesli pouští jako podivné monstrance, na nichž plandalo velbloudí maso, které se takto přirozeně sušilo a konzervovalo.

Musel na nás být pěkný pohled !

(20)

MRAVENCI NEPOLÉVÁNÍ ČOKOLÁDOU

Slunce tolik páliło, že jsem nemohla ani pořádně otevřít oči. Z každého póru se mi řinul pot a stékal mi po hrudi dolů na stehna, která se na každém kroku o sebe nepříjemně otírala. Potily se mi dokonce i nártý. Nikdy jsem nic takového nezažila. V tak nesnesitelném vedru mi připadalo nějakých čtyřicet stupňů jako učiněné blaho. S chodidly se mi stalo něco podivného, pod téměř souvislou vrstvou puchýřů se tvořily nové. Nohy jsem téměř necítila.

Při chůzi se jedna z žen náhle vytratila do pouště a za chvíli se objevila s obrovským, asi půl metru širokým zeleným listem v ruce. Neviděla jsem nikde žádnou rostlinu, z níž by mohl list pocházet. Přesto vypadal, jako by ho právě utrhla, i když kolem nás byly všechny rostliny vyschlé dohněda. Nikdo se nepodívoval nad tím, kde ho našla. Říkali jí Nositelka štěstí a jejím talentem a životním posláním bylo vést hry. Ten den měla předsedat našemu společnému večeru a řekla nám, že budeme hrát hru stvoření.

Po cestě jsme narazili na mraveniště, kde se to hemžilo obrovskými mravenci, asi dva a půl centimetru dlouhými, s podivně rozšířenými těly. "Uvidíš, jak ti budou chutnat !" Nejspíš jsme měli tenhle hmyz mít k večeři ! Byla to odrůda medových mravenců, jejichž roztažené žaludky v sobě obsahují sladkou látku, která chutná jako med. Tento druh není tak velký a sladký jako medoví mravenci žijící v zemi blízko bujnější vegetace a jejich med není jasně žlutý, hustý a hladký. Vypadá spíš jako by ho byli zpracovali přímo z okolního bezbarvého horka a větru. Tihle mravenci jsou pravděpodobně jedinou sladkostí, kterou kmen kdy ochutná. Natáhnou ruce, nechají na ně mravence vlézt a pak si strčí ruku do úst. Když ji vytáhnou, mravenci jim zůstanou v ústech. Z jejich tváří jsem vyčetla, že tenhle hmyz chutná báječně. Věděla jsem, že si ostatní budou dříve nebo později myslet, že nadešel čas, abych je ochutnala i já, a tak jsem se rozhodla pustit se do nich sama. Vzala jsem jednoho a šup s ním do pusy. Mravenci se ale nemají jíst celí, mají se rozkousnout a jejich sladká náplň vysát. Nepodařilo se mi ani jedno ani druhé! Nesnesla jsem šimráni jeho nožiček, jak se mi pokoušel vyškrábat na dásně, a vyplivla jsem ho. Později, když jsme rozdělali oheň, někteří zabalili mravence do listů, zahrabali je do žhavého popela, a když byli upečení, olízali listy jako obal od rozteklé čokoládové tyčinky. Pro někoho, kdo nikdy neochutnal med z pomerančových květů, je to patrně pochoutka, ale nemyslím si, že by medoví mravenci šli na dračku ve městě !

Večer Nositelka štěstí zahájila naši hru tím, že roztrhala na malé kousky zelený list, který mi předtím dala. Kousky nepočítala, alespoň ne tak, jak bychom to udělali my, ale věděla, kolik jich je, protože dala každému jeden. My jsme mezitím zpívali. Pak se zahájila hra.

Zatímco jsme dál monotónně prozpěvovali, někdo položil první kus listu na zem, a po něm je tam přikládali další a další, až zpěv ustal. Všichni jsme se dívali na skládačku, která se před našima očima rozrůstala, a když se na zemi objevilo víc kousků, pochopila jsem, že podle pravidel této hry může každý posunout kterýkoli kus, pokud si myslí, že patří na dané místo. Hráči nehráli postupně za sebou a nešlo ani o soutěžení, ale o spolupráci. Brzy se složila do původní podoby horní polovina listu a všichni si navzájem blahopřáli, potřásali si rukama, objímali se a točili se na místě. Hra byla v polovině a všichni se jí zúčastnili. Po chvíli se zase pomalu soustředili a začali vážně hrát. Přistoupila jsem a položila svůj kousek na místo. Když jsem se k listu po chvílce znovu přiblížila, nemohla jsem už poznat, který kousek byl můj, a tak jsem se vrátila a posadila se na zem. Úta mi četl myšlenky, a aniž se mě na něco zeptal, řekl: "To je v pořádku. Kousky listu se jen zdají být oddělené, tak jako každý z nás, ale ve skutečnosti jsme jedno. Proto se tahle hra jmenuje stvoření."

Pak překládal, co říkali ostatní. "Být jedno neznamená, že jsme všichni stejní. Každá lidská bytost je jedinečná a nemůže se dělit s jinou o tentýž prostor. Tak jako tento list potřebuje všechny své části, aby byl celý, tak má každá duše své zvláštní místo. Lidé se mohou snažit vtěsnat se, kam nepatří, ale nakonec se každý vrátí na své místo. Někteří se k němu dostanou po rovné cestě, a jiní si zajdou nebo se budou pohybovat únavně v kruhu."

Uvědomila jsem si, že se na mě všichni dívají, a přišlo mi na mysl vstát a jít se podívat na list. Chyběl z něj jen jeden kousek, který ležel opodál. Položila jsem ho na jeho místo ve skládačce a kolem zazněl výkřik radosti, který se rozlehl nekonečným prostorem rozprostírajícím se kolem naší malé skupinky.

V dálce zdvihla smečka divokých psů dingo čenichy k sametově černé obloze poseté trpytivými démanty a pustila se do vytí.

"Tvůj závěr hry potvrzuje tvoje právo na tuto cestu. Kráčíme po přímé cestě v jednotě. Mutanti věří v odlišné věci a říkají: tvůj způsob jednání není můj způsob, tvůj Spasitel není můj Spasitel, tvoje navždy není moje navždy. Ale pravda je, že veškerý život je jeden. Jde v něm jenom o jednu hru. Existuje jen jedna rasa s různými odstíny pleti. Mutanti se dohadují o tom, jak se jejich Bůh jmenuje, v jaké budově ho mají uctívat, v jaký den, pomocí jakého rituálu. Přišel na zem ? Co znamenají jeho příběhy ? Pravda je pravda. Když ublížíš druhému, ubližuješ sám sobě. Když pomůžeš druhému, pomůžeš sám sobě. Všichni lidé jsou z masa a kostí. Jen jejich srdce a úmysly jsou odlišné. Mutanti přemýšlejí jen o tomto století, o sobě a své oddělenosti od druhých. Opravdoví Lidé přemýšlejí o věčnosti. Jsme všichni jedno, my, naši předkové, naše nenarozená vnoučata, veškerý život všude na zemi."

Když hra skončila, jeden z mužů se mě zeptal, jestli je pravda, že někteří lidé se celý život nedozvědí, jaký talent dostali od Boha. Musela jsem přiznat, že někteří z mých pacientů jsou v depresi a mají pocit, že je život minul, ale jiní v životě přispívají k obecnému dobru. Ano, musela jsem přiznat, že mnoho Mutantů si myslí, že nemají žádný talent a nezahluobají se nad smyslem svého života, dokud nestojí na prahu smrti. Muži vstoupily do očí velké slzy a potřásl hlavou. Tak těžké pro něj bylo pochopit, že se něco takového může stát. "Copak Mutanti nechápou, že když moje píseň učiní někoho šťastným, je moje práce dobrá ? Pomáhat jedné osobě je dobré. Stejně můžeme pokaždé pomoci jen jednomu člověku."

Zeptala jsem se jich, jestli někdy slyšeli jméno Ježíš Kristus. "Samozřejmě," odpověděli. "Misionáři učili, že Ježíš je syn boží. Náš nejstarší bratr. Božská Jednota v lidské podobě. Uctívají ho více než cokoli jiného. Božská Jednota přišla na zem před mnoha lety, aby se lidé dozvěděli, jak žít a na co zapomněli. Ježíš nepřišel k Opravdovým Lidem. Mohl k nám sice přijít, byli jsme tady celou dobu, ale jeho poselství nebylo určené pro nás, protože my jsme nezapomněli. My jsme už dávno žili v jeho pravdě. Pro nás Božská Jednota není věc. Mutanti dávají příliš na formu a nejsou schopni přijmout nic, co je neviditelné a bez tvaru. Bůh, Ježíš nebo Jednota pro nás není podstata, která by obklopovala věci nebo byla v nich - je to vše !"

Život a žití podle nich spočívá v pohybu, postupu a změně. Mluvili o živém a mrtvém čase. Lidé nežijí, když jsou rozzlobení, deprimovaní, litují se anebo jsou naplněni strachem. Nezáleží na tom, že dýchají. Dýchání jen ukazuje, ostatním, které tělo ještě není hotové k pohřbení. Ale ne všichni lidé, kteří dýchají, jsou živí. Je v pořádku si vyzkoušet, jak chutnají negativní pocity, ale rozhodně unich nechceme zůstat. Když je duše v lidské podobě, hrajeme si, abychom viděli, co to je být smutný, co je žárlit nebo být vděčný. Ale ze zkušeností se má člověk učit a přijít na to, jaké pocity jsou bolestné a jaké příjemné.

Potom jsme mluvili o hrách a sportech. Řekla jsem jim, že ve Spojených státech se zajímáme o sport do té míry, že platíme sportovce lépe než učitele. Řekla jsem, že jim předvedu hru. Postavíme se všichni do řady a poběžíme co nejrychleji. Ten, kdo poběží nejrychleji ze všech, zvítězí. Dívali se na mě napjatě krásnými tmavými očima a pak pohlédli jeden na druhého. Nakonec někdo řekl: "Ale když jeden člověk vyhraje, všichni ostatní prohrají. To má být zábava ? Hry jsou přece pro zábavu. Proč bychom někoho k něčemu takovému nutili a pak se ho snažili přesvědčit, že je ve skutečnosti vítězem ? Vaše zvyky je těžké pochopit. Mají pro tvé lidi význam ?" Usmála jsem se a zavrtěla hlavou. Ne, nemají. Poblíž ležel uschlý strom. S pomocí ostatních jsem položila kládu na velký kámen a vybudovala tak houpačku. Užili jsme si spoustu legrace a i ti nejstarší členové kmen si ji vyzkoušeli. Lidé ve věku sedmdesáti, osmdesáti, devadesáti let v sobě znovu objevili dítě a bavili se při hře, jejímž účelem nebylo vyhrát nebo prohrát, ale společně se pobavit. Vysvětlili mi, že některé věci člověk nemůže dělat sám a tohle byla jedna z nich !

Naučila jsem je také skákat přes švihadlo, které jsme vyrobili spletením několika vyschlých zvířecích střev. Pak jsme začali kreslit v písku nebe peklo ráj, ale mezitím se setmělo a naše těla si začala říkat o spánek, a tak jsme to nechali na jindy.

Tu noc jsem ležela natažená na zádech a dívala se vzhůru na úžasnou zářivou oblohu. Diamanty vystavené na černém sametu v klenotnictví nejsou zdaleka tak krásné. Obrátila jsem pozornost k té nejjasnější hvězdě. Pomohla mi otevřít mysl a uvědomit si, že tihle lidé nestárnou jako my. Ano, jejich těla se pomalu opotřebovávají, ale jsou jako svíčka, která hoří pomalu a stejnoměrně. Nestane se, že by jim vynechal jeden orgán ve věku dvaceti let a jiný ve čtyřiceti. To, čemu ve Spojených státech říkáme stres, mi teď připadalo jako pouhá zbabělost.

Pomalu jsem vychládala. Tohle učení mě stálo hodně potu, ale bylo účinné. Podaří se mi sdělit mojí společnosti, čeho jsem tady svědkem? Nikdo mi nebude věřit: Na to jsem musela být připravená. Lidé si prostě nebudou umět představit, že někdo může takhle žít. Ale věděla jsem, že péče o fyzické zdraví lidí se musí spojit se skutečným léčením jejich poraněných, krvácejících, churavých a pochroumaných věčných bytostí.

Hleděla jsem upřeně na oblohu a ptala se sama sebe: Ale jak?"

(21)

V ČELE

Slunce se vyhouplo na oblohu a okamžitě se udělalo vedro. Toho rána jsme měli vykonat nový rituál. Postavili mě do středu našeho půlkruhu obráceného na východ. Úta mi řekl, abych oslovila Božskou Jednotu svým vlastním způsobem a abych vyslala svou modlitbu, v níž požádám o vydařený den. Na závěr obřadu, když jsme se připravovali k dalšímu pochodu, mi bylo řečeno, že dnes budu vůdcem já. Měla jsem kráčet vpředu a vést celý kmen. "Ale to nemohu," řekla jsem. "Nevím, kam jdeme, ani nedovedu nic najít. Vážím si vašeho návrhu, ale opravdu vás nemohu vést."

"Měla bys," zaslechla jsem. "Nadešel tvůj čas. Abys poznala domov, zemi, veškeré úrovně života a svůj vlastní vztah ke všemu viditelnému i neviditelnému, musíš vést. Je v pořádku kráčet ve skupině na nějakou dobu jako poslední, a je přijatelné pohybovat se po určitou dobu v jejím středu, ale pro každého nakonec nadejde čas, kdy musí vést. Nemůžeš nikdy porozumět roli vůdce, pokud se sama neujmeš takové odpovědnosti. Každý musí někdy projít všemi rolami, bez výjimky, dříve nebo později, když ne v tomto životě, tak někdy jindy! Jediný způsob, jak obstát ve zkoušce, je zkoušku podstoupit. Všechny zkoušky, na všech rovinách, se tak či onak opakují, dokud v nich neobstojíme."

A tak jsme vykročili se mnou v čele. Byl horký den a připadalo mi, že teplota vystoupila nad čtyřicet stupňů. V poledne jsme se zastavili a použili našich matrací a přikrývek k vybudování stinného přístřešku. Když vedro polevilo, vykročili jsme znovu, ačkoli dávno uplynula doba, kdy už jsme jindy tábořili na noc. Po cestě se neobjevila žádná zvířata ani rostliny, které bychom mohli uctít jako svou potravu. Nenašli jsme ani žádnou vodu. Vzduch byl jako horké, nehybné vakuum. Nakonec jsem to vzdala a prohlásila jsem, že naše cesta pro ten den skončila.

Toho večera jsem požádala o pomoc. Neměli jsme ani jídlo ani vodu. Obrátila jsem se na Útu, ale ten mi nevěnoval pozornost. Obrátila jsem se tedy na ostatní. Nerozuměli sice mému jazyku, ale věděla jsem, že rozumí tomu, co říká moje srdce. Řekla jsem: "Pomozte mi, pomozte nám !" Opakovala jsem to znovu a znovu, ale nikdo mi neodpověděl.

Namísto toho všichni mluvili o tom, že každý někdy jde vzadu. Začala jsem přemýšlet, zda se lidé, kteří u nás v Americe žijí na ulici, dostávají do takové situace z vlastního přičinění. Většina Američanů se zcela jistě pohybuje uprostřed společnosti. Nejsou ani příliš bohatí ani příliš chudí, nejsou ani na smrt nemocní ani zcela zdraví. Nejsou morálně docela bezúhonní ani se nedopouštějí vážných zločinů. Dříve nebo později musí každý z nás vykročit s vírou kupředu a musí vést, i kdyby to bylo jen proto, aby vzal zodpovědnost sám za sebe.

Než jsem usnula, olizovala jsem si rozpukané rty znečitlivělým, suchým jazykem. Točila se mi hlava a nedalo se říci, zda to bylo z hladu, žízně, horka nebo vyčerpání.

Druhý den jsme pokračovali v cestě pod mým vedením. Udělalo se znovu velké horko. Hrdlo se mi stahovalo a nemohla jsem polknout. Jazyk jsem měla tak suchý, že téměř ztvrdl, a připadalo mi, že natekl a několikanásobně se zvětšil, takže mi ležel v ústech jako suchá houba. Ztěžka jsem dýchala. Když jsem se násilím pokoušela vdechnout horký vzduch hlouběji do plic, pochopila jsem, proč je pro tyto lidi požehnáním mít nos jako medvídek koala. Široký nos a velké nosní dutiny byly lépe uzpůsobené k dýchání horkého vzduchu než můj evropský knoflík.

Prázdný horizont vypadal čím dál tím hrozivěji. Zdálo se, že vzdoruje lidskému pokolení, že náleží něčemu jinému než lidstvu. Tato země vyhrála všechny bitvy proti pokroku a teď jako by považovala i sám život za něco cizího. Nebyly tu žádné silnice, žádná letadla nad hlavou ani stopa po živých bytostech. Uvědomovala jsem si, že jestli mi kmen brzy nepomůže, zcela jistě všichni zemřeme. Šli jsme pomalu, ke každému kroku jsme se museli nutit. V dálce jsme viděli temné, těžké bouřkové mračno. Týralo nás tím, že zůstávalo stále vpředu a nikdy jsme nešli dost rychle, abychom se mohli těšit z jeho obsahu. Nedostali jsme se ani dost blízko, abychom se ochladili v jeho stínu. Viselo před námi jako mrkev, kterou někdo přivázal před tažného osla.

V jednom okamžiku jsem vykřikla, možná jen proto, abych si sama dokázala, že ještě mohu křičet, možná jen ze zoufalství. Ale nebylo to k ničemu. Svět kolem nás zvuk pohltil jako vyhladovělý netvor.

Před očima se mi začaly zjevovat vidiny jezírek chladivé vody, ale pokaždé, když jsme k nim dorazili, nenašli jsme nic než písek.

Druhý den uběhl bez jídla, vody a pomoci. Navečer jsem byla tak vyčerpaná, nemocná a skleslá, že jsem si ani nestačila dát pod hlavu svou klokaní kůži a upadla jsem do spánku napolo v mdlobách.

Třetího rána jsem se obrátila na každého jednotlivého člena naší skupiny a na kolenou jsem je prosila, jak jen nejhlasitěji mi moje umírající tělo dovolovalo: "Prosím vás, pomozte mi! Prosím vás, zachraňte nás!" Mluvila jsem jen s obtížemi, protože jsem se probudila s jazykem tak vyschlým, že jsem ho nemohla odlepit od patra.

Poslouchali mě a pozorně se na mě dívali, ale dál nehnutě stáli a usmívali se. Měla jsem dojem, že si mysleli: "My také máme hlad a žízeň, ale tohle je tvoje zkušenost, a proto za tebou stojíme ve všem, co se musíš naučit." Nikdo mi nenabídl pomoc.

A tak jsme kráčeli dál. Vzduch nehybně stál a celý svět se tvářil tak nehostinně, jako by se bouřil proti mému vpádu. Nedostávalo se mi žádné pomoci, nenacházela jsem žádné východisko. Byla jsem vysušená z vedra a mé tělo už nereagovalo na podněty. Umírala jsem. Jasně jsem na sobě pozorovala známky smrtelné dehydratace. Byl konec. Umírala jsem.

Hlavou mi probíhala jedna myšlenka za druhou. Vzpomínala jsem na své mládí. Tatínek se celý život dřel na stavbě železnice v Santa Fé. Byl to pohledný muž. Nikdy v životě mi neodepřel lásku, podporu a povzbuzení. Maminka s námi byla vždycky doma. Vzpomínala jsem na to, jak dávala najíst tulákům, kteří jakoby zázrakem věděli vždycky přesně, který dům v celém městě je nikdy neodmítne. Moje sestra měla vždycky ty nejlepší známky a byla hezká a oblíbená. Mohla jsem se na ni celé hodiny dívat, když se strojila na schůzku se svým chlapcem. Přála jsem si být jako ona, až vyrostu. V duchu jsem viděla mladšího bratra, jak objímá našeho psa a stěžuje si, že se s ním děvčata ve škole chtějí držet za ruku. Jako děti jsme byli všichni tři dobří kamarádi. Zastali jsme se jeden druhého v každé situaci. Ale během let jsme se navzájem odcizili. Věděla jsem, že by v této chvíli ani nevycítili moje zoufalství. Četla jsem někde, že před smrtí člověku proběhne před očima celý život. Ne že by mi probíhal můj život myslí jako video, ale vybavovaly se mi ty nejpodivnější vzpomínky. Viděla jsem se, jak stojím v kuchyni, utírám nádobí a učím se pravopis. Nejtěžší slovo, s nímž jsem se potýkala, bylo slovo "klimatizace". Vzpomínala jsem na to, jak jsem se zamilovala do námořníka, který se pak stal mým mužem, na naši svatbu v kostele, na zázrak narození mých dětí, nejdřív chlapce a později dcery, která se narodila doma. Vzpomínala jsem na svá zaměstnání, studia a absolutoria a pak jsem si uvědomila, že umírám zde v australské poušti. Jaký to mělo všechno smysl? Dosáhla jsem cíle, k němuž směřoval můj život? „Bože můj,“ řekla jsem si, „pomoz mi pochopit, co se děje.“

Odpověď se dostavila okamžitě. Urazila jsem deset tisíc mil z mého domova v malém americkém městečku, ale pokud jde o mé myšlení, nepohnula jsem se ani o píd'. Přicházela jsem ze světa, který se řídil levou polovinou mozku. Od malička mi vštěpovali logiku, soudnost, čtení, psaní, matematiku, vztah mezi příčinou a následkem, zatímco zde jsem byla v realitě založené na činnosti pravé poloviny mozku, s lidmi, kteří nepoužívali moje vzdělávací pojmy a nezbytnosti civilizace, které jsem považovala za tak důležité. Byli to mistři pravé poloviny mozku, kteří využívali tvořivosti, představivosti, intuice a spirituálních pojmů. Nepřipadalo jim nutné komunikovat verbálně, dělali to prostřednictvím myšlenek, modliteb, meditace, ať už se tomu říká jakkoli. Já jsem je prosila o pomoc hlasem. Jak nevědomá jsem jim musela připadat! Kterýkoli z Opravdových Lidí by svou žádost pronesl tiše, od mysli k mysli, od srdce k srdci, jako jednotlivec ke všeobecnému vědomí, v němž je veškerý život propojen. Do tohoto okamžiku jsem se považovala za člověka, který je odlišný, oddělený od Opravdových Lidí. Opakovali, že jsme všichni jedno a že žijí v jednotě s přírodou, ale až do té chvíle jsem toho byla pouhým pozorovatelem. Držela jsem se stranou. Musela jsem se spojit v jedno s nimi, s celým vesmírem a komunikovat tak jako oni. A to jsem také udělala. V duchu jsem poděkovala zdroji tohoto odhalení a neslyšně jsem vykřikla o pomoc. Použila jsem stejná slova, která jsem každé ráno slychala od členů kmene: "Jestliže je to pro moje nejvyšší dobro a pro nejvyšší dobro veškerého života, nechť se učím."

Hlavou mi prošla myšlenka: "Vlož si do úst kámen." Rozhlédla jsem se. Kolem dokola žádné kameny nebyly. Kráčeli jsme po jemném písku. Ale myšlenka se vrátila.

Vlož si do úst kámen." Tu jsem si vzpomněla na kámen, který jsem si vybrala a který jsem stále ještě měla schovaný v záhradě. Byl tam celé měsíce. Zapomněla jsem na něj. Vyňala jsem ho, vložila si ho do úst a převalovala ho po jazyku. Jakoby zázrakem se mi v ústech začala tvořit vlhkost. Znovu jsem mohla polykat. Vrátila se mi naděje. Třeba jsem dnes přece jen neměla zemřít.

"Díky, díky, díky," pronesla jsem nehlasně. Byla bych se rozplakala, ale moje tělo v sobě nemělo dost vláhy na slzy. A tak jsem dál v duchu žádala o pomoc: "Jsem schopná se učit. Udělám, cokoli bude třeba. Jen mi pomoz najít vodu. Nevím, co mám dělat, co hledat, kudy jít."

Napadla mě myšlenka: "Bud' vodou. Bud' vodou. Když budeš vodou, najdeš vodu." Nevěděla jsem, co to mělo znamenat: Nedávalo to smysl. Bud' vodou! To přece není možné. Ale znovu jsem se soustředěně snažila zapomenout, že jsem byla naprogramována společností, která se řídila levou částí mozku. Uzavřela jsem se síle logiky a rozumu a otevřela jsem se intuici. Zavřela jsem oči a začala jsem být vodou. Kráčela jsem dál a využívala jsem všech svých smyslů. Cítila jsem vůni vody, její chuť, její dotyk, slyšela jsem její zvuk, viděla jsem ji. Byla jsem chladivá, čistá, zkalená, klidná, vlnila jsem se, měnila jsem se v led, tála jsem, vypařovala jsem se, měnila jsem se v páru, déšť, sníh, byla jsem mokrá, plná životodárné vláhy, rozstříkovala jsem se, rozlévala, byla jsem bez hranic. Byla jsem všemi podobami vody, které mi přišly na mysl.

Kráčeli jsme přes rovnou pláň, která se před námi rozprostírala do nedohledna. Viděli jsme jen jeden malý pahorek, písčitou dunu asi dva metry vysokou, s kamennou římsou na vrcholku. Vypadala jako by se v této nehostinné krajině ocitla nedopatřením. Vystoupila jsem na ni s očima zavřenýma před slunečním žářem, téměř v transu, a na vrcholku jsem se posadila. Pak jsem pohlédla dolů a uviděla, že se moji přátelé, kteří mě ve všem podporovali a milovali mě nezištnou láskou, zastavili a vzhlíželi ke mně s širokým úsměvem. Unaveně jsem jim úsměv oplatila. Pak jsem natáhla ruku dozadu, abych se opřela, a tu jsem ucítila mokrý. Prudce jsem se otočila. Za mnou, na skalnaté římse, kde jsem seděla, bylo jezírko, asi tři metry široké a skoro půl metru hluboké, naplněné nádhernou, křišťálovou vodou z mračna, které se nám včera tak vysmívalo.

Pevně věřím, že první doušek téhle zteplalé vody mě přivedl k našemu Stvořiteli blíže než přijímání v kostele.

Bez hodinek jsem si nebyla jistá časem, ale odhadovala jsem, že od chvíle, kdy jsem se stala vodou, do okamžiku, kdy jsme si s výkřiky radosti namáčeli v jezírku hlavy, neuběhlo ani půl hodiny.

Zatímco jsme stále ještě oslavovali náš úspěch, prošel kolem obrovitý ještěr, který vypadal, jako by byl nedopatřením přežil z prehistorických dob. Nebyla to vidina, byl skutečný. V té chvíli nebylo případnější večeře než tohle stvoření, které jako by vystoupilo z vědecko-fantastického románu. Zachvátila nás euforie, která se lidí zmocňuje při hodech:

Tu noc jsem poprvé pochopila, proč domorodci věří, že mezi zemí a jejich předky existuje vzájemný vztah. Náš ohromný kamenný pohár znenadání vyrazil ze země uprostřed této roviny jako životodárný prs jakéhosi dávného ženského předka, jehož vědomí se proměnilo v neorganickou hmotu, aby nám zachránilo život. V duchu jsem pahorek pokřtila po své matce - Georgia Catherine.

Rozhlédla jsem se kolem, a s vděčností jsem konečně pochopila, že svět je opravdu místo plné bohatství, plné dobrých, vstřícných lidí, s nimiž se o něj můžeme dělit, pokud si to navzájem dovolíme. Všude je dostatek potravy a vody pro všechny bytosti, jen kdybychom byli schopni přijímat a dávat. Ale ze všeho nejvíc jsem ocenila bohatou spirituální pomoc, které se mi v celém životě dostalo. Teď, když jsem se zbavila přesvědčení, že "všechno musím dělat svým vlastním způsobem", se mi pomoc nabízela v každém okamžiku strasti, v okamžiku blízké smrti i v umírání.

MOJE PŘÍSAHA

Během období, které jsem strávila s kmenem Opravdových Lidí, jsem nepočítala dny, ani jsem nevěděla, který je měsíc. Bylo zřejmé, že čas zde nehrál velkou roli. Jednoho dne jsem, nevím proč, měla zvláštní pocit, že jsou vánoce. Nikde kolem nás nebylo nic, co by mi byt jen vzdáleně připomínalo ozdobený vánoční stromek nebo broušenou karafu plnou vaječného likéru. Ale nejspíš byl Hod Boží a to mi připomnělo dny v týdnu a příhodu, která se udála v mé ordinaci před několika lety.

V čekárně seděli dva velebníčkové, kteří začali diskutovat o náboženství. Za chvíli se vášnivě přeli o to, zda je podle bible skutečný sabat v sobotu, nebo v neděli. Tady v australské poušti mi tahle vzpomínka připadala komická. Na Novém Zélandu už byl den po vánocích, zatímco v Americe byl teprve Štědrý večer. Představila jsem si klikatou červenou čáru, kterou jsem viděla nakreslenou napříč modrým mořem v atlasu světa. Na této čáře, jak se v atlasu pravilo, začínal a končil čas. Zde, na neviditelné hranici uprostřed neustále se vlnícího moře, se rodil každý den v týdnu.

Vzpomněla jsem si také na to, jak jsem kdysi jako *žákyně* školy Svaté Anežky jednou v pátek večer seděla na stoličce v Allenově bufetu. Před sebou jsme měli hamburgery a čekali jsme, až hodiny začnou odbíjet dvanáct. Pozřít sebemenší sousto masa v pátek by byl smrtelný hřích a člověka by čekalo věčné zatracení. Po letech se toto pravidlo změnilo, ale nikdy mi nikdo neodpověděl na otázku, co se stalo se všemi těmi ubohými dušemi, které už byly odsouzené k věčnému strádání. Ted' mi to všechno připadalo nesmírně hloupé. Neviděla jsem lepší způsob, jak uctít účel vánoc, než žít tak, jak Opravdoví Lidé žijí celý život. Neoslavují pravidelně žádné svátky jako my. Během roku se každému členu kmene dostane pocty ne proto, že má narozeniny, ale proto, aby se ocenil jeho talent, přínos k všeobecnému dobru a jeho duševní růst. Neoslavují to, že je člověk o rok starší, ale že je o něco lepší.

Jedna z žen mi řekla, že jméno, které získala podle svého talentu, je Měřička Času. Domorodci věří, že každý z nás má různá nadání a že během života procházíme obdobími, kdy se tato nadání projeví. Ona byla v této době umělkyní času a pracovala společně s další ženou, která měla schopnost podrobně si vybavovat vzpomínky. Když jsem ji požádala, aby mi to blíže vysvětlila, oznámila mi, že se o tom členové kmene budou muset poradit a až potom mi řeknou, zda mi budou moci tyto vědomosti odhalit.

Tři večery pro mě Úta jejich rozhovor nepřekládal a já věděla, že se debata točí kolem otázky, zda mi mají vyjevit nějaké zvláštní informace. Věděla jsem také, že nešlo pouze o mě, ale o to, že jsem zastupovala veškeré Mutanty na celém světě. Začínalo mi také být jasné, že se náčelník za mě každý večer přimlouval a že Úta byl ze všech nejvíce proti. Uvědomovala jsem si, že jsem byla vybrána k tomu, abych získala jedinečnou zkušenost, jaké se nikdy předtím žádnému nezasvěcenci nedostalo. Třeba jsem žádala příliš mnoho, když jsem chtěla proniknout do tajemství měření času.

Pokračovali jsme dál v pochodu pouští. Tu a tam se objevila trocha vegetace a terén byl kamenitý, písčitý a pahorkatý, ne tak plochý jako dříve. Zdálo se, jako by krajem probíhala vychozená cesta, kterou tato černá rasa putovala po generace. Skupina se náhle bez varování zastavila a dva muži vykročili kupředu, rozhrnuli keře mezi dvěma stromy a odvalili stranou několik balvanů. Za nimi se ve svahu objevil otvor, vyhrabaný vchod, jehož práh byl zavátý pískem. Úta se ke mně obrátil a řekl: "Ted'ti bude dovoleno poznat tajemství času. S

ním také pochopíš dilema, před nímž stojí můj lid. Nesmíš však vstoupit na toto posvátné místo, dokud nesložíš přísahu, že nikdy nikomu neodhalíš, kde se nachází tato jeskyně."

Nato mě nechali venku samotnou a všichni vstoupili dovnitř. Ucítla jsem kouř a matně jsem ho viděla vystupovat ze skály na vrcholku kopce. Pak se ke mně začali jeden po druhém vracet. Nejdřív nejmladší člen kmene. Vzal mě za ruce, zadíval se mi do očí a hovořil ve svém jazyce, kterému jsem nerozuměla. Vycítla jsem však, že má starost o to, jak naložím s tajnými vědomostmi, do nichž jsem měla být zasvěcena. Z tónu jeho hlasu, z rytmu jeho řeči a z jeho odmlk jsem vyrozuměla, že se jeho národ poprvé vydává do rukou Mutantovi.

Pak přišla žena, kterou jsem znala pod jménem Vypravěčka Příběhů. I ona mě vzala za ruce a hovořila ke mně. V záři slunce se její tvář jevila ještě snědší, její tenké obočí bylo modravě černé jako paví peří a bělmo jejích očí bílé jako křída. Pokynula Útovi, aby k nám přistoupil a překládal. Zatímco mě držela za obě ruce a dívala se mi zpříma do očí, Úta tlumočil její slova: "Co tě přivedlo na tento kontinent, je osud. Ještě před narozením jsi uzavřela dohodu, že se tu sejdeš s někým, s kým budeš spolupracovat pro vaše vzájemné dobro. Dohodli jste se, že se nebudete hledat dřív, než uplyne nejméně padesát let. Ted'však nadešel čas. Je to jako bys už toho člověka znala, protože jste se oba narodili ve stejný okamžik a vaše duše se okamžitě poznají. Dohodu, o níž mluvím, jste uzavřeli na nejvyšší úrovni vašeho věčného bytí."

Byla jsem ohromená. Tahle domorodka mi říkala totéž, co jsem už jednou slyšela od onoho podivného mladíka v kavárně, když jsem poprvé přijela do Austrálie.

Potom Vypravěčka nabrala hrst písku a nasypala mi ho do dlaně. Další hrst nechala proudit mezi prsty a ukázala mi, abych udělala totéž. To jsme opakovaly čtyřikrát na počest čtyř živlů: vody, ohně, vzduchu a země. Na prstech mi zůstal jen jemný prášek.

Pak vyšli ven ostatní a jeden po druhém mě podrželi za ruce a promluvili ke mně. Ale Úta už jejich slova nepřekládal. Pokaždé když jeden z nich domluvil, vrátil se zpátky dovnitř a vyšel další. Měřička Času se objevila jako poslední, ale nebyla sama. Byla s ní Strážkyně Paměti. Všechny tři jsme se vzaly za ruce a chodily jsme kolem dokola v kruhu. Potom jsme se s prsty stále ještě propletenými dotkly země a nakonec jsme se vzpřímily a napřáhly ruce vzhůru k obloze. Udělaly jsme to sedmkrát k počtu sedmi směrů: sever, jih, západ, východ, nahoru, dolů a dovnitř. Ke konci vyšel ven Kouzelník a jako poslední Náčelník, doprovázený Útou. Řekli mi, že domorodá posvátná místa, včetně míst uctívaných kmenem Opravdových Lidí, už domorodcům nepatří. Nejdůležitější společné posvátné místo bylo kdysi **hara Uluru**, kterému se nyní říká **Ayres Rock**, obrovitý rudý pahorek přímo ve středu Austrálie. Je to největší monolit na světě, který se tyčí do výše 348 metrů nad okolní plání. Hora byla zpřístupněna turistům, kteří se po ní hemží jako mravenci a pak se vracejí ve výletních autobusech do svých hotelů, kde se po zbytek dne vznášejí v chlorovaných antiseptických bazénech. Přestože australská vláda tvrdí, že skála patří bílým Australanům stejně jako domorodcům, je jasné, že to už není posvátné místo a nemůže se používat k žádným rituálním účelům. Přibližně před 175 lety začali bílí lidé natahovat telegrafní dráty napříč rozlehlými pustinami a domorodci si museli ke shromažďování najít jiné místo. Od té doby jim bylo odebíráno veškeré umění, historické řezby a relikvie a domorodá pohřebiště a posvátná místa byla vyloupena. Některé z těchto předmětů skončily v australských muzeích, ale mnohé byly vyvezeny do zahraničí. Členové tohoto kmene jsou přesvědčeni, že si Mutanti ve své necitlivosti mysleli, že se domorodci vzdají své víry, když jim vezmou posvátná místa. Nikdy je nenapadlo, že by se mohli odebrat jinam. Byla to ale rána pro tradici shromažďování kmenů a jejich pospolitost se začala rozpadat. Někteří se bránili a zahynuli v předem prohraném boji. Většina se pustila do světa bílých lidí za příslibem bohatství a neomezených zásob potravin a ti dodnes strádají v soudobé formě otroctví - v chudobě.

První bílí obyvatelé Austrálie byli věžňové, které na tento kontinent vyváželi v poutech loď za lodí, aby se vyřešil problém přeplněných britských věznic. Dokonce i vojáci, kteří sem byli posláni, aby na vězně dohlíželi, byli považováni královskými soudy za postradatelné. Není divu, že když si vězni odsloužili svůj trest a byli propuštěni nepolepšení a bez halíře v kapse, stali se z nich brutální správci této země. Lidé, nad nimiž měli uplatňovat svou moc, jim museli být bezpodmínečně podřízeni a domorodci splňovali tento požadavek.

Úta mi řekl, že asi před dvanácti generacemi jeho kmen dostal pokyn, aby se sem vrátil: "Toto posvátné místo udržovalo náš lid při životě od počátku věků, kdy byla krajina ještě porostlá stromy, dokonce i později, když přišla velká potopa, která všechno zaplavila. Tady byli naši lidé v bezpečí. Ani vaše letadla toto místo neobjevila a vaši lidé nejsou schopni přežít v poušti dost dlouho na to, aby ho našli. O jeho existenci ví jen málo lidí. Tvůj národ nám vzal předměty zděděné po našich předcích a nám nezbylo nic než to, co zde za chvíli uvidíš v podzemí: Nezbyvá jediný domorodý kmen, který by ještě měl ve svém vlastnictví předměty spojené s naší historií. Mutanti nám je všechny uloupili. Zde je to jediné, co zůstalo po celém národě, celé rase, Opravdových Lidech Božích, Jeho prvních lidech a posledních skutečných lidských bytostech, které zbyly na této planetě."

Léčitelka ke mně to odpoledne přistoupila podruhé. U rukou měla nádobu naplněnou rudou barvou. Barvy, které domorodci používají, symbolizují mimo jiné čtyři složky lidského těla: kost, nervy, krev a maso. Posunkem a mentální komunikací mi dala pokyn, abych si barvou natřela obličej. Udělala jsem to. Pak všichni naráz vystoupili z východu do jeskyně a já jsem znovu pohlédla každému z nich do očí a slíbila každému zvlášť, že nikdy neprozradím přesnou polohu tohoto místa.

Potom mě zavedli dovnitř.

(23)

OBJEVUJI DOMORODÉ DĚJINY

Uvnitř byla obrovská jeskyně, z níž se několika směry rozbíhaly chodby. Zdi byly ozdobené barevnými prapory a na skalních římsách byly umístěné sochy. Pak jsem pohlédla do kouta jeskyně a pomyslela jsem si, že mě šálí zrak. Byla tam zahrada! Balvany na vrcholku pahorku byly uspořádané tak, aby mezi nimi pronikaly dovnitř sluneční paprsky a kdesi jsem jasně slyšela kapat vodu: Kamenným korytem tu protékala podzemní říčka. V jeskyni vládla atmosféra prostoty nezatížená zbytečností, která přetrvává věky.

Bylo to poprvé, co jsem je viděla hlásit se k něčemu, co bychom mohli označit za materiální statky. Zde v jeskyni uchovávali své obřadní pomůcky a vybavení k pohodlnějšímu spánku v podobě hromady kůží. V některých předmětech jsem poznávala velbloudí kopyta obrobená do tvaru nástrojů k řezání. Dále jsem pak uviděla prostor, který jsem v duchu nazvala muzeem. Zde domorodci schraňují předměty, které jejich zvědové za dlouhá léta nasbírali na výpravách do měst. Měli tu barevné obrázky televizních přijímačů, počítačů, automobilů, tanků, raketometů, prodejních automatů, slavných budov, příslušníků různých ras, a dokonce i obrázky vybraných jídel, vystřižené z ilustrovaných časopisů. Byly tu i předměty: sluneční brýle, břitva, pásek, zip, zavírací špendlíky, kleště, teploměr, baterie, tužky, pera a pár knih.

V jedné části jeskyně se vyráběly různé produkty z vláken. Domorodci vyměňují vlnu a jiná vlákna se sousedními kmeny a někdy vyrábějí provazy a krytiny ze stromové kůry. Pozorovala jsem jednoho muže, který vzal několik vláken do ruky a vsedě je začal rolovat na stehně: Pak je točil v prstech a přitom neustále přidával materiál, až měl dlouhý provázek. Ten pak spletl dohromady s několika dalšími a vytvořil tak provaz nestejně tloušťky.

Pokud jde o oděvy, v té době jsem ještě nevěděla, že tito lidé zakrývali svá těla, protože věděli, že by pro mě bylo těžké, ne-li nemožné, zvyknout si v této fázi mé cesty na život bez šatů.

Celý den jsem nevycházela z údivu a Úta, který mě provázel, mi všechno vysvětloval. V odlehlejších prostorách jsme potřebovali louče, ale v hlavní jeskyni bylo možné zvenčí upravit strop z balvanů tak, aby dovnitř pronikalo podle potřeby světlo. Tato jeskyně však nebyla místem, kam by Opravdoví Lidé chodili uctívat své bohy. Jejich život je nepřetržitým sledem okamžiků uctívání a v tomto posvátném prostoru zaznamenávají svoji historii, zachovávají své hodnoty a učí se pravdě. Je to útočiště před kulturou Mutantů.

Když jsme se vrátili do hlavní jeskyně, Úta mi podal dřevěné a kamenné sošky, abych si je 'mohla prohlédnout zblízka. Se zanícením mi vysvětloval, že čelenka na hlavě těchto postav vypovídá něco o jejich osobnosti. Krátká čelenka představuje rozumové myšlení, paměť, rozhodování, fyzické uvědomění smyslových vjemů, příjemných pocitů i pocitů bolesti, což jsem si spojovala s vědomím a podvědomím. Vysoká čelenka představovala tvořivého ducha, schopnost čerpat z dosažených znalostí a vynalézat dosud neexistující předměty, schopnost prožitků, které mohou být skutečné i imaginární a schopnost proniknout do moudrosti veškerých tvorů a lidských bytostí, které kdy žily. Lidé se neustále snaží získávat nové informace, ale neuvědomují si, že moudrost také hledá svůj výraz. Vysoká čelenka také představuje naše skutečné, dokonalé já, věčnou část naší osobnosti, k níž se každý můžeme obrátit v okamžicích, kdy potřebujeme vědět, zda by bylo plánované konání k našemu nejvyššímu dobru. Třetí typ čelenky, který se rozvířal jako vějíř kolem vyřezané tváře a splýval vzadu až na zem, představoval spojení všech těchto aspektů: fyzického, emocionálního a duchovního.

Sošky byly většinou vypracované do nejmenších podrobností, ale jedna z nich neměla v očích panenky. Vypadala jako nevidoucí symbol. "Vy věříte, že vaše božstvo vidí a soudí lidi," řekl Úta. "My si myslíme, že Božská Jednota záměry a pocity lidí cítí - nezajímá se tolik o to, co děláme, ale proč to děláme."

Tuto noc, která se ukázala být nejvýznamnější z celé mé cesty, jsem se dozvěděla, proč tu jsem a co se ode mne očekává.

Vykonalí jsme obřad, k němuž domorodí umělci připravili hlinky; dva odstíny rudého okru a jednu citrónově žlutou. Výrobce Nástrojů udělal štětce z krátkých, asi patnáct centimetrů dlouhých klacíků, které roztřepil a zarovnal zuby. Ostatní si pak pomalovali těla složitými vzory a obrázky zvířat. Mne oblékli do hávu z peří, které částečně pocházelo z měkounkého, vanilkově zbarveného pštrosa Emu. Měla jsem ve zdramatizovaném obřadu představovat ledňáka obrovského, posla, který létá do vzdálených konců světa. Ledňák je hezký pták, ale vydává hlasité zvuky, které se často přirovnávají k hýkání osla. Je velký a má silný smysl pro přežití, a proto mi připadalo vhodné, abych ho v tomto obřadu představovala.

Když skončil zpěv a tanec, utvořili jsme malý kruh. Bylo nás devět: Náčelník, Úta, Kouzelník, Léčitelka, Měřička Času, Strážkyně Paměti, Mírotvorce, Příbuzný Ptáků a já.

Náčelník seděl naproti s nohama skrčenýma pod sebou, jako by seděl na polštáři. Předklonil se a podíval se mi zpřímá do očí. Někdo mu zvnějška kruhu podal kamenný pohár naplněný jakousi tekutinou. Náčelník se napil, a aniž ze mě na okamžik spustil zrak, podal pohár člověku sedícímu napravo od něj. Pak promluvil: "My, kmen Opravdových Lidí Božské Jednoty opouštíme planetu Zemi. V čase, který nám zbývá, jsme se rozhodli žít na nejvyšší duchovní úrovni - v celibátu, což je způsob, jak prokázat tělesnou disciplínu. Rozhodli jsme se nepřivádět na svět další děti. Když odejde náš nejmladší člen, bude to znamenat konec národa čistých lidských bytostí.

Jsme však věční. Ve vesmíru je mnoho míst, kde na sebe duše, které nás budou následovat, mohou vzít tělesnou podobu. Jsme přímí potomci prvních lidských bytostí. Od věku procházíme zkouškou přežívání a držíme se pevně našich původních hodnot a zákonů. Naše kolektivní vědomí udržovalo zatím zemi pohromadě. Nyní jsme ale dostali svolení k odchodu. Lidé na světě se změnili a zbavili se části zemské duše. Odcházíme, abychom se k ní v nebi připojili.

Vybrali jsme si tě jako našeho posla. Chceme, abys pověděla svému lidu, že odcházíme a přenecháváme vám matku Zemi. Modlíme se za to, abyste si uvědomili zhoubné účinky vašeho způsobu života na vodu, zvířata, vzduch a na vás samotné. Modlíme se za to, abyste své problémy vyřešili dříve, než zničíte svět. Existují mezi vámi Mutanti, kteří začali získávat zpět svého ducha opravdového bytí. Pokud budete chtít, máte ještě čas předejít zániku této planety, ale my vám už nemůžeme pomoci. Náš čas vypršel. Dešťové cykly se již změnily, teplota na zemi se zvyšuje, zatímco reprodukce rostlin a zvířat se po léta zpomaluje. Už nemůžeme dále tvořit nová lidská těla, nové příbytky pro duše, protože zde v poušti už brzy nebude co jíst a pít."

Stařec se odmlčel a uzavřel svůj projev: „Ale teď je čas, abychom tvé tělo a mysl nechali odpočinout. Spi, sestro, a zítra si promluvíme znovu.“

Oheň dohořel a zbyly z něj jen zářící rudé uhlíky. Teplý vzduch stoupal vzhůru a unikal z jeskyně velkými otvory v kamenném stropě. Nemohla jsem usnout: Naznačila jsem tedy posunkem Mírotvůrci, že s ním chci mluvit. Souhlasil, a když se Úta uvolil pro nás tlumočit, započali jsme hluboký, složitý rozhovor. Mírotvůrce, jehož tvář byla zbrázděná jako krajina, kterou jsme putovali, mi řekl, že na počátku věků, v době, které domorodci říkají Doba Snění, byla celá země spojená v jednu pevninu. Božská Jednota stvořila světlo, první východ slunce, jehož paprsky zahnały věčnou temnotu. V prázdnotě nebes se roztočilo mnoho kotoučů a naše planeta byla jedním z nich. Byla plochá a bezvýrazná. Kolem nebylo nic, co by přikrylo její nahý povrch. Všude vládlo ticho. Nikde nekvetla jediná květina a nevanul sebelehčí vánek. Nikde nebylo ani ptáčka a neozýval se jediný zvuk, který by pronikl bezhlasou prázdnotou. Potom Božská Jednota rozšířila vědění na každý z kotoučů a každému. darovala něco jiného. Nejdříve přišlo vědomí. Z něho vyvstala voda, vzduch, pevnina. Objevily se všechny dočasné formy života. Domorodí lidé věří, že pro Mutanty je obtížné definovat to, co nazývají Bohem, protože jsou příliš závislí na formě. Pro domorodce nemá jednota určitou velikost, tvar ani váhu. Je to podstata, tvořivost, ryzost, láska, neomezená a nespoutaná energie. Mnoho domorodých legend se zmiňuje o Duhovém hadovi, který představuje vlnovku energie nebo vědomí, které začíná v dokonalém klidu, jen aby změnilo vibrace a stalo se zvukem, barvou a formou.

Vycítila jsem, že to, co se mi Úta snažil vysvětlit, nebylo vědomí ve smyslu bdělého stavu, ale spíše jakési tvůrčí vědomí. Je vším a nachází se všude, v kamenech, rostlinách, ve zvířatech i v lidstvu. Lidé byli stvoření, ale lidské tělo je pouze příbytkem části naší bytosti, která je věčná. Na různých místech ve vesmíru se nacházejí další věčné bytosti. Domorodci věří, že Božská Jednota nejdříve stvořila ženu a že svět vznikl ze zpěvu. Božská Jednota není

osoba. Je to Bůh, nejvyšší, nejkladnější, nejláskyplnější síla, která stvořila svět pomocí expanze energie.

Věří, že lidé byli stvořeni k obrazu božímu, ale ne k jeho fyzickému obrazu, protože Bůh nemá tělo. Duše byly stvořené podle Božské Jednoty v tom smyslu, že jsou schopné čisté lásky a míru, jsou nadány tvořivostí a starají se o mnoho jiných tvorů a věcí. Byla nám dána svobodná vůle a tato planeta, kde se můžeme učit emocím, které jsou nejsilnější, když se duše nachází v lidské podobě.

Bylo mi řečeno, že Doba Snění se dělí na tři části. Byla to doba před vznikem času, ale trvala také potom, co se objevila pevnina, která však ještě neměla žádné zvláštní rysy. První lidé, kteří experimentovali s city a činy, přišli na to, že pokud si to budou přát, mohou svobodně pociťovat hněv. Mohli tedy vyhledávat věci, které by je rozzlobily, nebo vytvářet situace, které by v nich vzbuzovaly hněv. Starosti, chamtivost, chlípnost, lži a touha po moci nejsou city, které by v sobě měl člověk pěstovat. Proto první lidé zmizeli a na jejich místě se objevilo kamení, vodopády, skaliska. Ty na světě stále ještě jsou a měl by se nad nimi zamyslet každý, kdo má dost moudrosti na to, aby se z nich poučil. Vědomí tedy formovalo skutečnost. Třetí část Doby Snění je nyní. Snění pokračuje a vědomí dál vytváří náš svět.

To je jeden z důvodů, proč domorodci nevěří, že by lidé měli vlastnit půdu. Půda patří všem a všemu. Dohoda a sdílení jsou jediný skutečně lidský způsob života. Vlastnictví je extrém, jímž se vylučují druzí, abychom mohli vyhovět sami sobě. Než do Austrálie přišli Britové, nikdo zde nebyl bez půdy.

Tento kmen věří, že první lidské bytosti se objevily v Austrálii, ještě když byla pevnina v jednom celku. Vědci nazývají jednolitou pevninu, která existovala asi před sto osmdesáti miliony let, Pangea. Tato pevnina se nakonec rozpadla na dva díly. Laurasis zahrnovala severní kontinenty a Gondwana Austrálii, Antarktidu, Indii, Afriku a Jižní Ameriku. Indie a Afrika se odtrhly před šedesáti pěti miliony let a zanechaly Antarktidu dole a Austrálii a Jižní Ameriku mezi sebou.

Lidé začali prozkoumávat své okolí a pouštěli se dál a dál. Setkali se s novými situacemi a místo toho, aby se spoléhali na základní zásady, osvojili si agresivní city a jednání, aby přežili. Čím dále se pouštěli, tím více se měnila jejich víra a hodnoty, a nakonec se změnil i jejich zevnějšek, protože v severním klimatu zesvětleli.

Domorodci nerozlišují mezi lidmi podle barvy jejich kůže, ale věří, že jsme na začátku měli všichni stejnou barvu a směřujeme k tomu, abychom byli opět jedné barvy.

Mutanty definují domorodci podle jejich zvláštních rysů. Za prvé nežijí už venku v otevřeném prostoru. Většina z nich zemře, aniž pozná, jaké je to stát nahý v dešti. Stráví svůj život v uměle vyhřívaných nebo chlazených budovách a v normálních teplotách utrpí úžeh.

Za druhé, Mutanti už nemají tak dobré zažívání jako Opravdoví Lidé. Musejí potravu rozemílat na prášek a roztírat na kaši, zpracovávat ji a konzervovat. Zkonzumují víc nepřírozené potraviny než přirozené. Došli už tak daleko, že si vypěstovali alergie na základní potravu a na pyl ve vzduchu. Jejich děti někdy nejsou schopné strávit ani mateřské mléko.

Chápání Mutantů je omezené, protože měří čas podle sebe. Neuznávají jiný pojem času než "dnes", a tak ničí vše kolem sebe bez ohledu na zítřek.

Co nejvíc odlišuje Mutanty od původních lidí, je jádro strachu, které v sobě nosí. Opravdoví Lidé neznají strach. Mutanti udržují ve strachu i své vlastní děti. Potřebují úřady, které se starají o to, aby se dodržovaly zákony, a vězení, kam zavírají zločince. Dokonce i bezpečnost

států se zajišťuje zastrašováním jiných zemí pomocí zbraní. Podle tohoto kmene je strach pocit, který patří do říše zvířat, kde hraje důležitou roli v boji o přežití. Ale jestliže lidé vědí o Božské jednotě a chápou, že svět není náhodná událost, ale naopak se vyvíjí podle plánu, nemají se čeho bát. Člověk má buď víru, nebo strach, ale nemůže mít obojí. Podle domorodců jsou důvodem ke strachu věci. Čím víc jich máme, tím víc se musíme bát, až nakonec žijeme jen a jen pro materiální statky.

Opravdoví Lidé mi vyprávěli, jak absurdní jim připadalo, když misionáři trvali na tom, že se jejich děti musí naučit sepnout ruce a v dvouminutovém tichu vzdát díky, než se pustí do jídla. Oni jsou přece naplněni vděčností od okamžiku, kdy se ráno probudí a po celý den nikdy neberou nic jako samozřejmost! Jestliže misionáři musí učit své vlastní děti vděčnosti, něčemu, co je všem lidem vrozené, měli by se vážně zamyslet nad svou vlastní společností. Možná že sami potřebují pomoc.

Nemohou také pochopit, proč jim misionáři zakazují dávat poplatky zemi. Každý přece ví, že čím méně si toho ze země vezmeme, tím méně jí toho dlužíme. Opravdoví Lidé nevidí nic barbarského na splácení dluhu nebo projevování vděčnosti zemi tím, že na ni necháme ukápnout několik kapek vlastní krve. Věří také, že musíme respektovat přání jednotlivce, který se rozhodl přestat brát potravu a usadil se venku, aby ukončil svou pozemskou existenci. Nevěří, že smrt způsobená nemocí nebo úrazem je přirozená. Konec konců není přece možné zabít něco, co je věčné, a člověk nemůže zabít, co sám nestvořil. Tento názor souvisí s jejich vírou ve svobodnou vůli. Duše se svobodně rozhodne přijít. Proč by tedy mělo být spravedlivé zakázat jí odejít? Nejde o osobní rozhodnutí provedené v naší zjevné skutečnosti, ale o věčné rozhodnutí provedené vševědoucí součástí naší bytosti na rovině věčnosti.

Věří, že nejpřirozenější způsob, jak odejít z lidské zkušenosti, je uplatnit svobodnou vůli a právo na volbu. Když jeden z nich dosáhne věku 120 nebo 130 let a začne ho vzrušovat myšlenka na návrat do věčnosti, otáží se Božské Jednoty, zda je to v zájmu Nejvyššího Dobra a uspořádá slavnost na počest svého života. Národ Opravdových Lidí po staletí pronáší k novorozencům jednu a tutéž větu a každý z nich tedy po narození slyší stejná první slova: "Milujeme tě a budeme ti na tvé cestě nápomocni." Při poslední oslavě obejmou jeden po druhém odcházejícího a opakují tutéž větu: Při příchodu na tento svět slyší totéž, jako když ho opouští! Pak se odcházející posadí do písku a doslova vypne své tělo. Zemře během dvou minut. Nikdo ho neoplakává a nikdo netruchlí. Svolili, že mě naučí způsob transformace z lidské roviny zpět na neviditelnou rovinu, až budu schopná takovou znalost přijmout.

Slovo Mutant jako by označovalo rozpoložení srdce a mysli, ne barvu kůže nebo určitou osobu. Je to způsob myšlení! Mutant je někdo, kdo zapomněl univerzální pravdy a uzavřel se davné paměti.

Nakonec jsme museli naši debatu uzavřít. Bylo pozdě a byli jsme vyčerpaní. Jeskyně, ještě včera prázdná, byla teď plná života. Ještě včera jsem měla hlavu plnou vzdělání, které jsem si osvojovala celá léta, ale teď se moje mysl, změnila v houbu připravenou nasát jiné a mnohem důležitější vědomosti. Tento způsob života mi však byl tak cizí a bylo pro mě tak těžké jej pochopit, že jsem byla vděčná, když jsem přestala přemýšlet a upadla jsem do poklidného bezvědomí.

Příští ráno mi dovolili spatřit chodbu, které říkají Místo Měření času. Vybudovali zde kamenné zařízení, které úzkou šachtou propouští sluneční paprsky. Jednou v roce jí slunce svítí přímo do jeskyně. Tehdy členové kmene vědí, že uplynul rok od chvíle, kdy naposled zaznamenali čas, a zahájí slavnost, aby vzdali poctu ženám jménem Měřička Času a Strážkyně Paměti. Tyto dvě domorodé archivářky pak vykonají svůj každoroční rituál. Na zdi jeskyně namalují všechny významné události uplynulých šesti domorodých období. Všechna narození a úmrtí se zde zaznamenávají, podle jejich dne, ročního období, polohy slunce nebo měsíce a jiných důležitých jevů. Napočítala jsem víc než sto šedesát nástěnných rytin a maleb. Spočítala jsem si také, že nejmladšímu členu kmene je třináct let a že čtyřem nejstarším členům skupiny je přes devadesát let.

Nevěděla jsem, že australská vláda v poušti prováděla nukleární zkoušky, dokud jsem to zde neviděla vyobrazeno. Vládní úřady pravděpodobně neměly potuchy o tom, že se v blízkosti jejich testovací stanice mohly vyskytovat lidské bytosti. Na zdech jsou také záznamy o japonském bombardování Darwinu. Strážkyně Paměti dovedla zařadit každou důležitou událost do správného časového pořadí bez papíru a tužky. Když Měřička Času popisovala jejich úkol, který spočíval v rytí a malování, zračila se jí na tváři taková radost, že jsem měla pocit, jako bych se dívala do očí dítěte, které právě dostalo vytoužený dárek. Obě ženy jsou již starší a já jsem si s údivem uvědomila, že naše společnost je plná starých lidí, kteří jsou zapomnětliví, nespolehliví, neschopní reagovat na podněty, nebo dokonce zcela propadli senilitě. Zde v divočině lidé s věkem naopak nabývají moudrosti a všichni si váží jejich příspěvků ke kolektivní diskusi. Jsou ztělesněním síly a příkladem pro ostatní.

Sledovala jsem nástěnné malby zpět k roku mého narození. Na malbě, která odpovídala ranním hodinám dvacátého devátého září, byl záznam narození. Zeptala jsem se, kdo se v ten den narodil, a bylo mi řečeno, že to byl náčelník Majestátní Černá Labuť.

Málem jsem otevřela ústa překvapením. Jak často se stane, že se setkáme s někým, kdo se narodil ve stejnou hodinu, stejný den a rok, na druhém konci světa a k tomu nám toto setkání někdo předpoví? Řekla jsem Útovi, že si chci s náčelníkem Černou Labutí promluvit v soukromí, a on to zařídil.

Před mnoha lety se náčelník Černá Labuť dozvěděl o svém duchovním partnerovi, který sídlí v osobě narozené na vrcholku zeměkoule ve společnosti Mutantů. V mládí se chtěl vydat mezi bílé Australany, aby tuto osobu vyhledal, ale bylo mu řečeno, že musí dodržet dohodu, podle níž mají oba padesát let na to, aby si vybudovali své hodnoty.

Srovnali jsme okolnosti našich narození. Jeho život začal, když si jeho matka po mnohadenní cestě na určené místo sedla v podřepu nad jámu, kterou předtím vyhrabala v písku a vystlala tou nejjemnější srstí vzácného albinského koaly. Můj život začal v bílé sterilní nemocnici v lowě potom, co moje matka také cestovala mnoho mil z Chicaga na toto předem určené místo. Jeho otec byl v době jeho narození daleko na cestách a můj také. Během svého života změnil náčelník několikrát jméno a já také. Vyprávěl mi, za jakých okolností ke každé změně došlo. Vzácný medvídek koala, který zkřížil jeho matce cestu, byl znamením, že dítě, které v sobě nesla, bylo osudem předurčené k postavení vůdce. On sám osobně zažil spřízněnost s australskou černou labutí a později spojil její jméno se slovem, které pro mě přeložili jako "majestátní". Na oplátku jsem mu pověděla o okolnostech, které vedly ke změnám mého jména.

Nezáleželo na tom, zda naše spojení bylo skutečné nebo vymyšlené, protože jsme se v tom okamžiku stali opravdovými partnery a později jsme si mnohokrát od srdce popovídali. Většinou jsme mluvili o soukromých záležitostech a nehodilo by se, abych je uváděla v této knize, ale sdělím vám náčelníkovo nejzávažnější prohlášení. Majestátní Černá Labuť mi řekl, že ve světě osob vždycky existuje určitá dualita. Vysvětlila jsem si to jako protiklad pojmů jako dobro a zlo, otroctví a svoboda, konformita a její protějšek. Ale není to tak. Nic není černobílé a všechno má určitý odstín šedé barvy. A co je nejdůležitější: tato šed' se pohybuje systematicky zpět k původci. Škádliła jsem ho, že jsme příliš staří a že bych potřebovala dalších padesát let na to, abych mu porozuměla.

Tentýž den jsem v chodbě Měření času zjistila, že australští domorodci jsou původními vynálezci barvy ve spreji. V souladu s jejich hlubokým zájmem o zachování životního prostředí nepoužívají žádné toxické látky. Odmítli jít s dobou, a proto jsou jejich pracovní metody navlas stejné, jako byly před tisíci lety. Prsty a štětci ze zvířecí srsti namalovali na stěnu tmavorudou plochu. Když o několik hodin později uschla, ukázali mi, jak namíchat bílou barvu z křídového jílu, vody a ještěřího oleje. K promíchání barvy jsme použili plochý kus kůry. Když barva dosáhla požadované hustoty, stočili kůru do trychtýře a nalili mi barvu do úst. Vyvolala mi na jazyku zvláštní pocit, ale neměla téměř žádnou chuť. Potom jsem položila ruku na rudě natřenou skalní stěnu a začala jsem barvu prskat kolem prstů. Když jsem konečně svou postříkanou ruku odtáhla, na posvátné stěně zůstal otisk po Mutantovi. Kdyby vymalovali můj obličej na strop Sixtinské kaple, nepovažovala bych to za větší poctu.

Celý den jsem pak studovala záznamy na stěnách jeskyně. Objevila jsem zmínku o anglickém králi, o zavedení peněžní výměny, o prvním automobilu a letadle, které domorodci spatřili, o prvním tryskovém letadle, o satelitech kroužících nad Austrálií, o zatměních slunce a měsíce, dokonce i o něčem, co se podobalo létajícímu talíři s posádkou Mutantů, kteří vypadali ještě podivněji než já! Některé z těchto událostí byly zaznamenány očitými svědky, předchozími Měřiči Času a Strážci Paměti, jiné vycházely ze zpráv, které přinášeli zvědové vysílání do civilizovaných oblastí.

Kmen kdysi poslal mezi bělochy mladé lidi, ale všichni si posléze uvědomili, že to pro ně byl příliš těžký úkol. Mladí se nechali snadno zlákat příslibem každodenní porce zmrzliny, nákladního auta a ostatních divů průmyslového světa. Starší lidé byli zakotvenější, a přestože také přiznávali silný účinek takových lákadel, nepodlehli jim. Nikoho však nenutili zůstat s jeho kmenovou rodinou proti jeho vůli a čas od času se některý ze ztracených členů kmene vrátil zpět. Útu odebrali bílí lidé jeho matce hned po narození, což bylo v minulosti nejen běžné, ale také povolené zákonem. Domorodé děti se považovaly za pohany, jež bylo nutné obrátit na pravou víru a zachránit jejich duše, a proto byly umísťovány v ústavech a nesměly se učit rodnému jazyku ani vykonávat posvátné obřady. Úta žil ve městě šestnáct let, než utekl zpět ke svému kmeni.

Všichni jsme se smáli, když Úta vyprávěl, jak australské úřady někdy ubytovaly domorodce v domcích a ti pak, spali na dvoře a dům používali jako skladiště. Tím jsme se dostali k jejich definici daru. Podle tohoto kmene je dar darem jen tehdy, když někomu dáme, co si sám přeje. K daru se nemají vázat žádné podmínky a obdarovaný má právo s ním naložit, jak bude chtít, použít ho, zničit ho, dát ho někomu jinému, zkrátka co se mu zachce. Dar mu bezpodmínečně patří a dárce neočekává nic na oplátku. Pokud dar neodpovídá těmto kritériím, není to dar a měl by se označit nějakým jiným jménem. Musela jsem souhlasit, že dary, které lidem dává jejich vláda, a bohužel většina darů, které si lidé dávají v naší společnosti, by se podle tohoto kmene měly jmenovat nějak jinak. Na druhé straně jsem si ale také vzpomněla na několik lidí doma, kteří rozdávají dary neustále, aniž si toho jsou vědomi. Jejich dary jsou povzbuzující slova, humorné historky, o něž se dělí s ostatními, opora, kterou nabídnou těm, kdo ji potřebují, anebo prostě jejich věrné přátelství.

Moudrost těchto lidí mě nepřestávala přivádět v úžas. Kdyby tak mohli světu vládnout oni, jak odlišné by byly naše mezilidské vztahy !

(25)

POVĚŘENÍ

Druhý den mi bylo dovoleno vstoupit do nejstřeženějšího prostoru podzemního chrámu. Tato svatyně se těšila nejvyšší úctě a zde také předtím probíhala debata o tom, zda mě mají do jeskyně vůbec pustit. Potřebovali jsme louče, které ozářily místnost vyloženou leštěnými opály. Jejich světlo se odráželo od stěn, podlahy i stropu a ještě nikdy předtím jsem neviděla tak jasnou duhovou zář. Měla jsem pocit, že stojím uprostřed ohromného krystalu, v němž tančí kolem dokola barvy a objímají mě. Sem lidé přicházeli komunikovat přímo s Božskou Jednotou, nebo, jak bychom řekli my, meditovali. Vysvětlili mi rozdíl mezi naší modlitbou a jejich formou komunikace. V modlitbě promlouváme k duchovnímu světu, který je mimo nás, zatímco oni dělají pravý opak. Naslouchají. Oproští mysl od veškerých myšlenek a doslova čekají na příjem. Připadalo mi, jako by říkali: "Nemůžeme slyšet hlas Jednoty, když jsme zaneprázdněni vlastním hovorem."

V této místnosti se konalo mnoho svatebních obřadů a došlo zde k mnoha úředním změnám jmen. Je to místo, které si starší členové kmene často přejí navštívit před smrtí. V minulosti, kdy tento kontinent obýval pouze domorodý národ, různé klany pohřbívaly své mrtvé různým způsobem. Někteří je ukládali zabalené jako mumie v hrobkách vytesaných do úbočí kopců. V hoře Ayres Rock bylo kdysi pohřbeno mnoho těl, ale s tím je ovšem dnes už konec. Protože tito lidé nepřikládají mrtvému tělu velkou důležitost, zesnulí byli často pohřbíváni jen v mělkých jámách vyhrabaných v písku. Domorodci věří, že se patří, aby se tělo nakonec vrátilo zemi, do přírodního koloběhu, tak jako všechny ostatní složky světa. Někteří dokonce požadují, aby jejich tělo bylo zanecháno nepříkryté v poušti, kde se stane potravou pro zvířata, která jim zaživa tak dlouho oddaně poskytovala výživu. Jak jsem vyrozuměla, největší rozdíl mezi námi tkví v tom, že v okamžiku posledního vydechnutí Opravdoví Lidé vědí, kam se ubírají, zatímco většina Mutantů to neví. Ten, kdo ví, kam se odebírá, odchází pokojně a s důvěrou. Ten, kdo to neví, se brání.

V komnatě klenotů se vyučuje zvláštní dovednost - umění mizet. O domorodcích se odedávna tvrdí, že tváří tvář nebezpečí prostě zmizí. Mnozí domorodci, kteří dnes žijí ve městech, říkají, že vždycky šlo o podvod a že jejich soukmenovci nikdy nebyli schopni nadlidských kousků. Ale mýlí se. Obyvatelé pouště jsou mistry v umění iluze. Opravdoví Lidé také umějí předvádět iluzi množení. Jedna osoba se náhle zdánlivě změní v deset nebo padesát lidí. Této schopnosti používají jako zbraně k přežití a využívají strachu, kterému podléhají ostatní rasy. Není nutné, aby se zbavovali svých nepřátel tím, že je probodnou kopím. Jednoduše vyvolají iluzi davu lidí a druzí prchají s křikem a plni strachu a později si vyprávějí historky o ďáblech a čarodějnictví.

Zdrželi jsme se zde jen několik dní, ale než jsme odešli, kmen pro mě uspořádal obřad v posvátné jeskyni. Během tohoto obřadu mě pověřili, abych se stala jejich mluvčím, a provedli zvláštní rituál, který mi měl v budoucnu zajistit ochranu. Nejdříve mi pomazali hlavu a na čelo mi nasadili kotouč ze stočené koalí kožešiny s leštěným opálem zasazeným uprostřed v pryskyřici. Celé tělo i obličej mi polepili peřím a všichni ostatní na sobě měli také oděvy z peří. Byla to nádherná oslava, při níž hráli na jakési zvonivé závěsné hudební nástroje, které

rozeznávali pomocí vějířů vyrobených z peří a rákosí. Byl to zázračný zvuk, stejně krásný jako zvuk varhan, které jsem slyšela v těch nejvelkolepějších katedrálách na světě. Hráli také na keramické píšťaly a na krátké dřevěné nástroje, které zněly jako naše flétny.

Pochopila jsem, že mě konečně doopravdy přijali. S úspěchem jsem obstála při všech zkouškách, které mi uložili, přestože jsem nikdy nevěděla předem, že mě zkoušejí, ani jsem neznala účel těchto zkoušek. Stála jsem uprostřed jejich kruhu a s hlubokým pohnutím jsem naslouchala starodávným, čistým tónům jejich hudby a písním, které zpívali na moji počest.

Příští ráno jsem opustila posvátné místo s několika členy skupiny, kteří mě měli doprovodit na další cestě. Kam ? To jsem nevěděla.

(26)

BLAHOPŘÁNÍ K NENAROZENINÁM

Během naší cesty jsme dvakrát uspořádali oslavu, abychom složili poctu talentu jednoho ze členů skupiny. Každému se dostane takových poct a oslav, ale ty nemají nic společného s věkem nebo datem narození. Jsou spíše uznáním jejich jedinečnosti a příspěvků do života. Domorodci věří, že čas plyne proto, aby každý měl možnost stát se lepším a moudřejším a aby mohl vyjádřit stále lépe své bytí. Když někdo usoudí, že je lepším člověkem, než býval rok předtím, svolá ostatní k oslavě, protože jen on sám může něco takového vědět s jistotou. Když dotyčný prohlásí, že je připraven oslavovat, všichni ostatní toto prohlášení respektují.

Jednu takovou oslavu jsme uspořádali pro ženu, jejíž životní talent nebo kouzlo bylo naslouchat. Jmenovala se Strážkyně Tajemství. Kdykoli si někdo potřeboval o něčem promluvit, svěřit se, vyzpovídat nebo si ulevit, byla vždy připravená naslouchat. Považovala tyto rozhovory za soukromé, nikomu neradila, ale také nikoho nesoudila. Držela člověka, s nímž mluvila, za ruku nebo měla jeho hlavu v klíně a poslouchala. Zdálo se, že má schopnost povzbudit každého, aby si našel vlastní řešení a následoval hlas svého srdce.

Pomyslela jsem na lidi u nás ve Spojených státech. Kolik mladých lidí žije bez životního smyslu a cíle, kolik lidí bez domova je přesvědčeno, že nemají společnosti co nabídnout, kolik lidí je závislých na drogách, protože chtějí žít v jakési jiné realitě. Kdybych je tak mohla všechny přivést sem, aby si uvědomili, jak málo někdy stačí k tomu, abychom něčím přispěli společnosti, a jak nádherný pocit nám dává vědomí vlastní hodnoty. Tato žena stejně jako všichni ostatní znala své silné stránky. Jako oslavenkyně seděla na mírně vyvýšeném místě nad ostatními, kdo se oslavy účastnili. Žádala, aby nám svět poskytl potravu jasných barev, pokud je taková žádost přijatelná. A samozřejmě jsme se ještě ten den ocitli mezi rostlinami obsypanými bobulemi a hrozny.

Několik dní předtím jsme v dálce viděli déšť a nyní jsme našli v kalužích vody velké množství žab. Domorodci je položili na horké kameny, kde okamžitě vyschly a proměnily se v jinou formu potravy, jakou bych si nikdy předtím nedovedla představit. Na jídelním lístku jsme také měli jakéhosi ohavného tvora, který poskakoval v blátě.

Na oslavě hrála hudba. Naučila jsem Opravdové Lidi texaský tanec, zvaný Cotton-Eyed Joe, který se tancuje v řadě. Přizpůsobili jsme ho rytmu jejich bubnů a netrvalo dlouho a všichni se vesele smáli. Potom jsem jim vysvětlila, že Mutanti rádi tancují s jedním partnerem a požádala jsem náčelníka Majestátní Černou Labuť o tanec. Valčíkové kroky se naučil

okamžitě, ale vypadávali jsme z rytmu. Začala jsem si tichounce prozpěvovat a vyzvala jsem ostatní, aby se ke mně připojili. Za chvíli si celá skupina tiše pobrukovala a tančila valčík pod australským nebem. Ukázala jsem jim také čtverylku a Úta se zvláště vyznamenal jako vyvolávač. Moji společníci se tu noc rozhodli, že jsem už plně zvládla umění léčit a že bych se teď možná měla začít věnovat hudbě !

Byl to také okamžik, kdy jsem téměř dostala domorodé jméno. Ostatní usoudili, že mám více než jeden talent a přišli na to, že jsem schopná je milovat a vážit si jejich pohledu na svět, a přitom zůstat věrná svému vlastnímu. Nazvali mě proto Dvojí Srdce.

Při oslavě k poctě Strážkyně Tajemství mi jeden po druhém vyprávěli, jakou útěchu jim přináší a jak důležitá je pro každého její práce, zatímco ona skromně zářila a s důstojností přijímala jejich chválu.

Byl to úžasný večer. Před usnutím jsem poděkovala světu za tak pozoruhodný den.

Kdybych byla měla na začátku na vybranou, nebyla bych se s těmito lidmi vydala na cestu, ani bych si nikdy neobjednala žáby, kdybych je našla na jídelním lístku. A přece jsem teď vzpomínala na naše prázdniny, které často postrádaly smysl, a myslela jsem na to, jak báječná je tahle cesta.

(27)

BOUŘE

Půda před námi byla zbrázděná erozí a hluboké trhliny nám bránily kráčet přímo vpřed. Obloha se náhle zatměla a nad námi se začala převalovat těžká bouřková mračna. Několik metrů od nás uhodil blesk a po něm následovalo ohlušující zahřmění. Obloha se změnila v klenbu ozařovanou záblesky světla: Všichni se rozběhli schovat, ale přestože jsme se rozprchlí na všechny strany, nikdo z nás nenašel úkryt. Terén byl v této části země o něco úrodnější, kolem nás rostla křoviska a pár zakrslých stromů a země byla pokrytá neduživým porostem.

Tu nastala průtrž mračen a déšť začal bičovat zemi kolem nás. Slyšeli jsme, jak se bouře přibližuje z dálky jako rachot příjíždějícího vlaku, a z oblohy začaly padat obrovské kapky vody. Blýskalo se a hřmělo tak hlasitě, že se můj nervový systém okamžitě probudil. Nahmatala jsem řemínek, který jsem měla uvázaný kolem pasu. Na něm jsem nesla nádobu s vodou a měch z kůže leguána, který Léčitelka naplnila trávami, oleji a prášky. Podrobně mi vysvětlila, odkud každý z nich pochází a k čemu se používá, ale já jsem pochopila, že naučit se jejím léčebným metodám by trvalo stejně dlouho jako šestileté studium medicíny v Americe. Sáhla jsem na uzel na řemínku, abych se ujistila, že je pevně přivázaný.

Uvědomila jsem si, že jsem uprostřed hluku zaslechla ještě něco jiného, jakýsi nový, mocný, agresivní hukot, jaký jsem ještě nikdy předtím neslyšela. "Chyt se stromu a pevně se drž!" zakřičel na mě Úta. Nablízku ale žádné stromy nebyly. Vzhledla jsem a spatřila obrovitou černou stěnu, vysokou asi deset metrů, která se na nás nesmírnou rychlostí valila pouští! Dostihla mě, ještě než jsem měla čas začít uvažovat. Přes hlavu se mi přelil vířící proud zpěněné bahnité vody a moje tělo se v té záplavě svíjelo a obracelo v zoufalé snaze dostat se na vzduch. Rukama jsem bezmocně šmátrala kolem sebe, abych se něčeho zachytila. Neměla jsem ponětí, kde je země a kde nebe. Uši jsem měla plné bahna, převracel'a jsem se v proudu vody a dělala kotrmelce, až jsem se konečně zastavila o něco pevného: Bylo to

křoví a já jsem do něj byla zapletená. Zdvihala jsem hlavu a natahovala krk jak nejdál jsem mohla. Moje plíce nutně potřebovaly kyslík. Musela jsem se nadechnout, neměla jsem na vybranou, i kdybych byla stále ještě pod vodou. Zachvátila mě nepopsatelná hrůza. Vypadalo to, že podlehnu silám, kterým ani nerozumím. Připravila jsem se na smrt utonutím, ale když jsem nabrala dech, nevdechla jsem proti očekávání vodu, ale vzduch. Pokusila jsem se otevřít oči, ale měla jsem je zalepené bahnem: Cítila jsem, jak se mi větve zarývají do boku a vodní proud ohýbá mé tělo.

Skončilo to stejně rychle, jako to začalo. Vlna se přelila a vodní hladina začala klesat. Na tváři jsem pocítila velké kapky deště. Zdvihla jsem tvář a nechala si vymýt bahno z očí. Pokusila jsem se narovnat a ucítila jsem, jak mírně klesám. Potom jsem konečně zkusila otevřít oči. Rozhlédla jsem se a viděla jsem, že mi nohy visí asi jeden a půl metru nad zemí. Ocítila jsem se nad strží. Pak jsem uslyšela hlasy ostatních. Nemohla jsem se vyšplhat nahoru, a tak jsem se spustila na dno. Kolena se mi pod nárazem podlomila a já se začala potácet kupředu. Brzy jsem poznala, že se hlasy ozývají z druhé strany a vydala jsem se tím směrem.

Netrvalo dlouho a všichni jsme byli zase pohromadě. Nikdo nebyl vážně zraněn, ale naše kožené přikrývky a můj pásek a měchy s vzácným obsahem byly ty tam. Stáli jsme v dešti a nechávali vrstvy bahna stékat na zem. Ostatní si jeden po druhém svlékli kusy látky, které měli omotané kolem těla, a stáli nazí, zatímco déšť vyplavoval bahno a písek ze záhybů látky. Svlékla jsem se také. Čelenku jsem ztratila při svém podvodním baletu, a tak jsem si pročesávala spletené vlasy prsty. Ostatním to muselo připadat jako výtečná zábava, protože mi hned přišli na pomoc. U několika kusech oblečení, které jsme rozložili na zem se mezitím nashromáždila voda. Pokynuli mi, abych se posadila a začali mi polévat vodou hlavu a rozčesávat prameny vlasů prsty.

Když déšť přestal, vytřepali jsme si z oděvů zbytky písku a oblékli jsme se. Horký vzduch okamžitě vysušoval veškerou vláhu a já jsem cítila, jak se mi pokožka napíná jako plátno na malířském stojanu. Při téhle příležitosti mi členové kmene řekli, že ve velkém horku nejraději chodí nazí, ale protože měli pocit, že bych se mezi nimi cítila nesvá, řídili se mými zvyky, aby mi projevili úctu náležející hostu. Nejúžasnější bylo, že záplava nikomu nezpůsobila velké potíže. Přišli jsme o všechno, ale za chvíli jsme se už vesele smáli. I já jsem musela přiznat, že jsem po koupeli pravděpodobně vypadala lépe. Přesto jsem si s údivem uvědomila sílu života a vášnivou lásku, kterou jsem k němu cítila. Toto letmé setkání se smrtí mě také zbavilo přesvědčení, že radost a zoufalství závisejí na vnějších faktorech. Doslova všechno, co jsme s sebou měli, kromě hadrů omotaných kolem těla, odnesla voda. Malé dárky, které jsem zde dostala a které jsem si chtěla s sebou odvézt do Ameriky a dát je svým vnukům, byly zničené. Měla jsem na vybranou - mohla jsem buď hořekovat, nebo svůj úděl přijmout. Byla to spravedlivá výměna - můj jediný majetek za okamžitou lekci v tom, jak se nevázat na materiální statky ? Bylo mi řečeno, že bych si pravděpodobně byla směla dárky ponechat, ale podle Božské Jednoty jsem jim stále ještě přikládala příliš velký význam a byla jsem k nim příliš připoutaná. Naučila jsem se konečně vážit si zkušeností a zážitků a ne předmětů ?

Ten večer ostatní vykopali malou jámu, rozdělali v ní oheň a pak do ní položili několik kamenů, které se postupně rozžhavily. Když oheň dohořel, položili na ně vlhké větvičky, kořenovou zeleninu a nakonec suchou trávu. Navrch nasypali písek. Čekali jsme, jako bychom si pekli jídlo v troubě značky General Electric. Asi po hodině jsme zeleninu vyhrabali a s pocitem vděčnosti jsme se pustili do chutného jídla. Když jsem tu noc usínala bez pohodlí, které mi předtím poskytovala kůže divokého psa dingo, přišla mi na mysl známá modlitba: "Bože, dej mi klid mysli, abych přijímala vše, co nemohu změnit, odvahu, abych změnila vše, co změnit mohu, a moudrost, s níž rozeznám jedno od druhého."

KŘEST

Po prudkém dešti všude zčista jasna vyrazily květiny a ještě nedávno bezútěšná, neúrodná krajina náhle hrála všemi barvami. Kráčeli jsme po koberci květin, jedli jsme je, zdobili jsme si tělo věnci. Bylo to nádherné.

Blížili jsme se k pobřeží a nechávali jsme poušť za sebou. Vegetace byla každým dnem bujnější a rostliny a stromy vyšší a početnější. Měli jsme víc jídla a já jsem objevovala zcela nové druhy semen, výhonků a divokého ovoce. Také vody bylo víc. Jeden z mužů udělal malý zářez do kůry stromu a my jsme nachytali vodu, která ze zářezu začala vytékat do nově vyrobených nádob. Měli jsme poprvé příležitost nalovit ryby. Dodnes cítím na jazyku chuť uzených ryb jako vzácnou vzpomínku. Nacházeli jsme také mnoho vajec nakladených ptáky i plazy.

Jednoho dne jsme došli k nádhernému jezírku. Ostatní si mě celý den dobírali, že mi chystají překvapení a opravdu tomu tak bylo. Jezírko bylo hluboké a plné studené vody. Leželo v kamenitém řečišti pokrytém hustým porostem, který vytvářel atmosféru džungle: Měla jsem radost, přesně jak moji společníci očekávali. Jezírka vypadalo dost velké na to, aby se v něm dalo plavat, a tak jsem požádala o dovolení si v něm zaplavat. Řekli mi, abych byla trpělivá. Svolení mi mohou dát nebo odepřít obyvatelé, kteří vládnou tomuto území. Domorodci pak zahájili obřad, jímž žádali o svolení jezírko sdílet. Zatímco zpívali, hladina se rozčeřila od prostředku směrem k opačnému břehu: Pak se objevila podlouhlá plochá hlava a za ní drsná záda krokodýla měřícího téměř dva metry. Na krokodýly jsem nepomyslela. Domorodci přivolali na hladinu ještě jednoho a oba plazi vylezli z vody a zmizeli v podrostu. Přestože mi bylo řečeno, že si teď mohu zaplavat, tenhle výjev zchladil moje počáteční nadšení.

Jste si jistí, že tam žádný nezůstal ? zeptala jsem se v duchu. Jak mohli s jistotou vědět, že tam byli jen dva ? Aby mě ujistili, prošťárali vodu dlouhou větví. Z hlubiny se nic nevynořilo, a tak jsme postavili stráž, která nás měla upozornit v případě, že by se krokodýli vraceli, a ponořili jsme se do vody. Bylo to nesmírně osvěžující. Rozstříkovala jsem vodu, vznášela jsem se na zádech a poprvé po dlouhé době jsem cítila, že mám páteř dokonale uvolněnou.

Zní to asi podivně, ale tahle koupel v krokodýlím jezírku byla dalším symbolickým křtem v mém novém životě. Neobjevila jsem sice nové náboženství, ale našla jsem novou víru.

U jezírka jsme se neutábořili, ale pokračovali jsme dál. Když jsme se ten den setkali s krokodýlem podruhé, byl mnohem menší, a jak to dnes vidím, objevil se způsobem, kterým nám nabídl obživu a dobrovolně se stal naší večeří. Opravdoví Lidé nejedí mnoho krokodýlího masa, protože věří, že tento plaz má zákeřnou a agresivní povahu. Vibrace vycházející z jeho masa se mohou smísit s osobními vibracemi a způsobit násilné chování v osobě, která maso pozřela. Měli jsme také pečená krokodýlí vejce, která chutnala ohavně. Když však člověk požádá přírodu o potravu, nemůže si vybírat. Ví, že v celkovém rámci života je všechno v pořádku, a nechá se tedy unášet proudem. Jídlo zhltně, ale o přídavek si neřekne !

Po cestě podél řeky jsme našli spoustu hadů, které jsme s sebou nesli živé, abychom měli večer čerstvé maso. Když jsme se utábořili, viděla jsem, jak někteří hada uchopili, vložili si

jeho syčící hlavu do úst a pevně ji sevřeli zuby. Prudkým pohybem rukou mu pak přivodili okamžitou a bezbolestnou smrt, a tak uctili životní poslání tohoto tvora. Věděla jsem, že pevně věří v úmysl Božské Jednoty nepůsobit utrpení žádnému živému tvor, pokud je sám přijme. To platí i pro lidské bytosti.

"Žádný tvor by neměl trpět, pokud utrpení sám nepřijme. Zadumala jsem se nad touto myšlenkou. Inspirátorka mi vysvětlila, že kterákoli duše se může na základě své volby, učiněné na nejvyšší úrovni bytí, narodit v nedokonalém těle a že takové duše často přicházely učit a ovlivňovat životy, kterých se dotkly. Řekla, že členové kmene, kteří byli v minulosti zavražděni, se ještě před narozením rozhodli žít naplno, aby se v určitém stadiu zúčastnili zkoušky osvícení některé jiné duše. Jestliže je někdo zabil, stalo se to s jejich svolením na rovině věčnosti a svědčilo to o tom, jak hluboce porozuměli pojmu navěky. Znamenalo to také, že jejich vrah neobstál při zkoušce a bude ji muset podstoupit znovu, jindy a jinde. Domorodci věří, že veškeré choroby a zdravotní potíže jsou spojené s duchovním bytím a mohly by vést k pochopení toho, co se děje, kdyby se Mutanti otevřeli sami sobě a naslouchali svému tělu.

Tu noc jsem v temné, beztvaré poušti uslyšela, jak svět kolem mě ožívá, a uvědomila jsem si, že jsem konečně překonala svůj strach. Začala jsem svoji cestu jako nepříteli nadšená pozorovatelka z města, ale nyní se mi zdálo správné, že své zážitky prožívám tady v australské poušti, kde je jen země, obloha a starodávny život, kde stále ještě existují prehistorické šupiny, tesáky a drápy, jimž však vládou lidé, kteří neznají strach.

Cítila jsem, že jsem konečně připravená postavit se tváří v tvář životu, který jsem si zvolila jako své dědictví. vyměřený jejich existenci: povrchním, umělým, dočasným konáním, které příjemně chutná a má pěkný vzhled. Stráví však příliš málo času rozvíjením svého věčného bytí.

Vybrali jsme si tuto Mutantku a nyní ji vypouštíme jako ptáka z hnízda, aby letěla daleko a vysoko a aby křičela jako ledňák, aby pověděla těm, kdo naslouchají, že odcházíme.

Nesoudíme Mutanty. Modlíme se za ně a propouštíme je tak, jako se modlíme za sebe a propouštíme nás samotné. Modlíme se, aby se zamysleli nad svým jednáním a hodnotami a aby se poučili, že veškerý život tvoří jeden celek, než bude pozdě. Modlíme se, aby přestali ničit Zemi a sebe navzájem. Modlíme se, aby se dost Mutantů stalo opravdovými lidmi a aby zasáhli. Modlíme se, aby svět Mutantů vyslechl a přijal našeho posla. Tím končí naše poselství."

Inspirátorka mě pak vedla dál, a když začalo vycházet slunce, ukázala mi město, které leželo před námi. Nadešel čas, abych se vrátila zpět k civilizaci. Moje spoléčnice odvrátila hrdou vráscitou tvář a zahleděla se pronikavými černými očima za okraj skalisek. Říkala cosi svým jazykem a přitom ukazovala na město. Pochopila jsem, že dnešní ráno má být okamžikem propuštění - mám být propuštěna kmenem a současně mám propustit své učitele: Kolik jsem se toho od nich naučila ? Odpověď na tuto otázku přinese teprve čas. Budu si všechno pamatovat ? Zvláštní bylo, že mi záleželo víc na tom, abych správně doručila jejich poselství, než že se *mám* vrátit mezi Australany.

Když jsme došly zpět ke skupině, rozloučila jsem se s každým členem zvlášť. Dali jsme si sbohem způsobem, který platí po celém světě mezi opravdovými přáteli - objali jsme se. Úta řekl: "Nemohli jsme ti dát nic, cos už neměla, ale cítíme, že ses přesto od nás naučila přijímat a brát. fio je náš dar." Náčelník Černá Labuť mě vzal za ruce. Zdálo se mi, že měl v očích slzy. Byla jsem si tím jistá. "Má přítelkyně, prosím tě, abys nikdy neztratila svá dvě srdce," pravil a Úta jeho slova překládal. "Přišla jsi k nám se dvěma otevřenými srdci, která

jsou teď naplněna pochopením a vřelými city k našemu i k tvému světu. Dar, který jsi mi dala, je druhé srdce a já jsem získal znalosti a pochopení, které předčí všechno, co jsem si kdy představoval. Nesmírně si našeho přátelství vážím. Jdi v míru a nechť tě naše myšlenky ochraňují.“ Pak se mu rozzářily oči a zamyšleně dodal: „Setkáme se znovu a tentokrát to bude bez našich obtížných lidských těl.“

(30)

ŠŤASTNÝ KONEC ?

Odcházela jsem s vědomím, že můj život už nikdy nebude tak prostý a smysluplný jako v těchto posledních měsících a že část mé bytosti bude navždycky toužit po návratu.

Cesta pěšky do města mi trvala skoro celý den. Neměla jsem ponětí, kde jsem a jak se odsud dostanu zpátky do svého domu. Viděla jsem před sebou dálnici, ale pomyslela jsem si, že jít podél ní by nebyl příliš dobrý nápad, a tak jsem pokračovala v chůzi buší. V jednom okamžiku jsem se obrátila a pohlédla za sebe a tu se z ničeho nic zdvihl prudký vítr, který, smazal mé stopy v písku, jako když mávne kouzelným proutkem. Bylo to jako by se tím smazal celý můj pobyt v poušti. Hnědý sokol, můj věrný průvodce, který na mě pravidelně dohlížel, mi přeletěl nad hlavou, právě když jsem dorazila na předměstí.

V dálce jsem uviděla postaršího muže. Měl na sobě sportovní košili zastrčenou do texasek s širokým koženým páskem a starý obnošený zelený klobouk, jaký se nosí v buši. Když jsem se k němu přiblížila, neusmál se a naopak vytřeštil oči údivem.

Ještě včera jsem měla všechno, co jsem potřebovala: jídlo, šaty, přístřeší, zdravotní péči, společnost, hudbu, zábavu, přátele, rodinu a spoustu veselého smíchu - a všechno zadarmo. To bylo teď nenávratně pryč. Dnes se neobejdu bez žebrání. Všechno, co jsem potřebovala k životu, jsem si musela koupit. Neměla jsem na vybranou, v tomto okamžiku se ze mě stala špinavá a otrhaná žebračka, tulačka, která neměla ani ty nejnnutnější potřeby. Já jediná jsem znala skutečnou podstatu osoby, která se skrývala za mým ubohým, špinavým zevnějškem. Můj náhled na lidi bez domova na celém světě se v jediném okamžiku od základu změnil.

Přiblížila jsem se k muži a poprosila jsem ho: "Můžete mi půjčit nějaké drobné ? Právě jsem se vrátila z buše a potřebuji si zatelefonovat. Nemám u sebe žádné peníze. Když mi dáte vaše jméno a adresu, pošlu vám je zpátky."

Muž na mě dál zíral tak upřeně, až se mu prohloubily vrásky na čele. Potom si sáhl do pravé kapsy, vytáhl minci a podal mi ji, zatímco si druhou rukou zacpával nos. Věděla jsem, že zase páchnu. Naposled jsem se koupala bez mýdla před dvěma týdny v krokodýlím jezírku. Muž zavrtěl hlavou a rychle se vzdálil. Očividně nestál o to, abych mu peníze vrátila.

Prošla jsem několika ulicemi a uviděla jsem skupinku školních dětí, které čekaly na odpolední autobus. Podobaly se sobě jako vejce vejci. Všechny měly čistě vymydlené obličejy a jejich oblečení bylo navlas stejné, až na boty, které byly jedinou známkou jejich individuality. Zíraly na mé bosé nohy, které vypadaly jako zvířecí kopyta spíš než jako ženské končetiny.

Uvědomovala jsem si, jak hrozným dojmem musím působit: polonahá, v hadrech, s rozčuchanými vlasy, které jsem nečesala několik měsíců. Doufala jsem však, že jim můj

vzhled nenažene strach. Pokožka na obličeji, ramenou a pažích se mi sloupala tolikrát, že jsem ji měla plnou skvrn. Kromě toho se mi už potvrdilo, že páchnu.

"Promiňte," řekla jsem, "právě jsem vyšla z buše. Můžete mi říci, kde najdu telefon, a věděl by někdo z vás, kde je telegrafní úřad ?"

Jejich chování mě uklidnilo. Můj vzhled v nich nevyvolal strach, jen pochichtávání a sem tam smích. Můj americký přízvuk jim jen potvrdil, co si Australané o Američanech myslí: všichni jsme podivíni. Řekli mi, že telefonní budku najdu o dva bloky dál.

Zatelefonovala jsem do své ordinace a požádala jsem, aby mi poslali telegraficky peníze. Zjistila jsem také adresu místní telegrafní společnosti. Když jsem k ní došla, ihned jsem z výrazů úředníků pochopila, že už čekají někoho, kdo vypadá přinejmenším zvláště. Úřednice mi neochotně vyplatila peníze bez požadovaného dokladu totožnosti. Když jsem si vzala balíček bankovek, postříkala pult i mě lyzolovým sprejem.

S penězi v ruce jsem si vzala taxíka do velkého obchodního domu se zlevněným zbožím a koupila si kalhoty, košili, gumové sandály, šampón, kartáč na vlasy, zubní pastu, kartáček na zuby a sponky. Taxikář mi pak zastavil u trhu, kde jsem nakoupila plnou tašku ovoce a půl tuctu kartónů různých ovocných šťáv. Pak mě zavezl do motelu, kde počkal, dokud se neujistil, že mě ubytují. Oba jsme pochybovali o tom, zda mě pustí dovnitř, ale peníze v ruce přehluší i ten nejhorší vzhled. Začala jsem si pouštět vodu na koupel a požehnala jsem jí. Zatímco se vana napouštěla, zatelefonovala jsem na aerolinie a zamluvila si na příští den letenku. Následující tři hodiny jsem strávila v horké lázni a přemýšlela jsem o několika posledních letech a zejména posledních měsících svého života.

Druhý den jsem se do letadla přibelhala ve vietnamkách, které jsem musela seříznout a upravit, abych je mohla obout na svá kopyta, s vydrhnutým obličejem a s nehezkými, ale čistými vlasy. Voněla jsem zato báječně! Při kupování šatů jsem zapomněla na kapsy a tak jsem si peníze nacpala za košili.

Moje domácí byla ráda, že mě vidí. Měla jsem pravdu, když jsem si myslela, že za mne v mé nepřítomnosti zaplatí majitelům nájem. Žádný problém – stačilo, abych jí dluh vrátila. Přátelský majitel obchodu, kde jsem si před odchodem pronajala televizi a video, mi ani neposlal upomínku, natož aby se věci pokusil získat zpátky. Měl také radost, že mě vidí. Věděl, že bych nezmizela, aniž bych mu jeho zboží vrátila a zaplatila účet. Můj projekt na mě také stále ještě čekal. Účastníci programu se sice trochu zlobili, ale žertem se mě ptali, jestli jsem si vyjela sbírat opály, místo abych chodila do práce. Dozvěděla jsem se, že majitel džípu byl s Útou dohodnutý, že vůz vyzvedne a zatelefonuje do mého zaměstnání v případě, že se nevrátíme. Řekl jim prostě, že jsem si vyrazila po domorodém způsobu do buše, což znamená, že nikdo neví, kam se dotyčný odebral a kdy se vrátí. Nezbylo jim, než se s mým jednáním smířit. Nikdo jiný nemohl projekt dokončit, a proto byli nuceni na mě počkat. Zavolala jsem dceři. Oddechla si a byla celá nadšená mým vyprávěním. Přiznala se, že jí moje zmizení nedělalo velké starosti. Byla si jistá, že kdybych se ocitla ve vážném nebezpečí, byla by to vycítila. Když jsem se pustila do nahromaděné pošty, dozvěděla jsem se, že mě rodina vyloučila z vzájemné vánoční výměny dárků. Neposlat jim dárky bylo neomluvitelné !

Trvalo nějakou dobu, než jsem si s pomocí teplé vody, pemzy a krému obrousila chodidla tak, že jsem si znovu mohla obléci punčocháče a obout boty. Jednou jsem si ztuhlou kůži dokonce musela ořezat elektrickým nožem !

Uvědomila jsem si, že jsem najednou vděčná za ty nejobyčejnější předměty, jako je žiletka, kterou jsem si mohla vyholit podpaždí, matrace, na níž jsem se ocitla z dosahu miniaturních čelistí, a za toaletní papír.

Znovu a znovu jsem se pokoušela vyprávět lidem o kmeni, který jsem si tak zamilovala. Pokoušela jsem se vysvětlit jejich způsob života, jejich systém hodnot a hlavně jejich strach o osud naší planety. Pokaždé, když jsem četla další novinový článek popisující, jak daleko došlo ničení našeho životního prostředí, a předpovídající postupné vyschnutí a vymizení té nejbujnější a nejzelenější vegetace, věděla jsem, že mají pravdu. Opravdoví Lidé museli odejít. Už teď obtížně přežívali s minimální potravou, kterou měli k dispozici a následky globálního oteplování by pro ně byly katastrofální. Měli pravdu v tom, že kyslík mohou vyrábět jen rostliny a stromy, nikoli lidé. Měli pravdu, když prohlásili: "Ničíme duši Země." Naše technokratická chamtivost odhalila hlubokou nevědomost, kterou může vyléčit jen úcta k přírodě. Opravdoví Lidé si vysloužili právo ukončit život jejich rasy na naší přelidněné planetě. Od věků žili jako poctiví a mírumilovní lidé, kteří nikdy nepochybovali o svých poutech s celým vesmírem.

Nechápala jsem proto, proč nikoho nezajímaly jejich hodnoty. Uvědomila jsem si, že pochopit a přijmout neznámé nebo odlišné pojmy bylo něco, čím se lidé v mé společnosti cítili ohroženi. Snažila jsem se jim vysvětlit, že domorodé znalosti by nám pomohly rozšířit obzory, umožnily by nám vyřešit naše sociální problémy, dokonce by nám pomohly nalézt léčbu na dosud nevyléčitelné choroby. Nikdo mě ale neposlouchal a někteří mě dokonce začali napadat. I Geoff, který kdysi naznačoval, že by se se mnou chtěl oženit, nebyl schopný připustit, že by od domorodců mohla vzejít jakákoli moudrost. Nepřímo řekl, že prožít takové neuvěřitelné dobrodružství, jaké člověka potká jednou za život, bylo jistě báječné, ale že se teď snad už usadím a přijmu roli ženy, jak se to ode mne očekává. Když můj zdravotní projekt skončil, odjela jsem z Austrálie a příběh o Opravdových Lidech jsem ani nepředala dál. Další fáze mé životní cesty nebyla v mých rukou, ale v rukou nejvyšší moci.

Na cestě do Spojených států jsem se v letadle dala do řeči se spolucestujícím, který seděl vedle mě. Byl to obchodník středního věku s kulatým břískem, které vypadalo jako by mělo každým okamžikem puknout. Povídali jsme si o různých věcech, až jsme došli k tématu australských domorodců. Vyprávěla jsem mu o svých zážitcích v poušti. Pozorně mě poslouchal, ale jeho odpověď shrnovala reakce ostatních: "Nikdo ani nevěděl, že tihle lidé existují, a co nám tedy záleží na tom, jestli odcházejí? Upřímně si myslím, že to je každému naprosto jedno! Kromě toho," dodal: "jsou to jejich názory proti našim a může se celá naše společnost mýlit?"

Několik týdnů potom zůstaly moje vzpomínky na Opravdové Lidi pevně zapečetěné v mém srdci a za mými rty. Byly to zážitky, které ovlivnily můj život do té míry, že mi připadalo, jako bych "házela perly sviním", kdybych o nich někomu vyprávěla a vystavovala se očekávaným negativním reakcím. Postupně jsem však začala poznávat, že moji staří přátelé se o mé zážitky upřímně zajímají. Někteří mě dokonce požádali, abych o své mimořádné zkušenosti uspořádala přednášky pro různé skupiny a organizace. Lidé všude reagovali stejně: Všichni poslouchali naprosto fascinováni, jako by si dobře uvědomovali, že se napáchaná škoda už nedá napravit, ale že do budoucna je změna možná.

Opravdoví Lidé sice odcházejí, ale jejich poselství s námi zůstává, navzdory našim názorům a způsobu života, který je podle nich plný omáčky a cukrové polevy. Ne že bychom je chtěli přemlouvat, aby zůstali a znovu začali mít děti. Není to naše věc. Měli bychom ale převzít jejich mírumilovné a moudré hodnoty a prakticky je uplatňovat. Dnes vím, že každý z nás má dva životy: jeden, v němž se učí, a druhý, který žije potom. Nadešel čas, abychom začali naslouchat poděšenému a bolestnému sténání našich bratrů a sester a samotné Země.

Budoucnost světa by možná byla v lepších rukou, kdybychom zapomněli na objevování nových věcí a soustředili se na znovuožalování minulosti. Opravdoví Lidé nekritizují naše

moderní vynálezy. Vědí, že bytí je zkušenost, která spočívá v hledání výrazu, v tvořivosti a v dobrodružství. Věří však, že při své cestě za věděním by Mutanti měli používat větu: "Pokud je to v zájmu veškerého života." Doufají, že přehodnotíme náš vztah k materiálním statkům a změníme podle toho své postoje. Věří také, že lidstvo je blíž k ráji než kdy předtím. Máme k dispozici techniku, která by nám umožnila nakrmit každého člověka na světě, a znalosti, s jejichž pomocí bychom mohli všem lidem dát prostředky k sebevyjádření, dodat jim pocit sebevědomí, poskytnout jim přístřešek a mnoho dalších věcí, jen kdybychom si to přáli.

S podporou a povzbuzením mých dětí a nejbližších přátel jsem začala psát o svých zážitcích v australské poušti a začala jsem o nich mluvit všude, kam mě pozvali - v různých organizacích, v kostelech, ve školách i ve vězeních. Reakce na mé přednášky se různily Ku-Klux-Klan mě označil za nepřítele, jiná organizace ve státu Idaho, zastávající názor o nadřazenosti bílé rasy, počmárala všechna auta na parkovišti budovy, kde se konala moje přednáška, rasistickými hesly. Někteří konzervativní křesťané odpověděli na mé přednášky tím, že domorodý kmen, o němž mluvím, jsou pohani, kteří se dostanou do pekla. Čtyři pracovníci nejpopulárnějšího australského televizního pořadu přiletěli do Spojených států, ukryli se ve skříni v přednáškové síni a pokusili se zdiskreditovat všechno, co jsem řekla. Byli přesvědčeni, že není možné, aby skupina domorodců unikla sčítání lidu a stále ještě žila v divočině. Označili mě za podvodnici. Nakonec se ale všechno vyrovnalo. Za každou nepříjemnou poznámku se našel jeden člověk, který se chtěl dozvědět o telepatické komunikaci, o tom, jak se zbraně nahrazují iluzí, a slyšet podrobně o hodnotách a způsobu života Opravdových Lidí.

Lidé se mě často ptají, jak tato zkušenost změnila můj život. Odpověď zní – od základu ! Nedlouho po tom, co jsem se vrátila domů, zemřel můj otec. Byla jsem s ním, držela jsem ho za ruku a s láskou a pochopením jsem ho doprovázela na poslední cestě. Den po pohřbu jsem požádala nevlastní matku o něco na památku - manžetový knoflíček, kravatu, starý klobouk, cokoli. Odmítla. Nic tu pro tebe není," řekla. Místo abych pocítila hořkost, požehnala jsem jí v duchu a byla jsem na sebe pyšná: Vzhledla jsem vzhůru k jasně modré obloze a zamrkala jsem na otce.

Ted' věřím, že kdyby mi macecha byla láskyplně řekla: "Ovšem. Tenhle dům je plný věcí, které patřily tvým rodičům. Vezmi si něco, co ti bude otce připomínat," nebyla bych se z toho nic naučila. Takovou odpověď jsem očekávala. Když mi však bylo odepřeno, co mi právem náleželo, vyrostla jsem o něco a poznala jsem dvojakost. Opravdoví Lidé mi řekli, že jediný způsob, jak obstát při zkoušce, je zkoušku podstoupit a já nyní vidím příležitost ke zkoušce i v situacích, které jsou na první pohled nepříznivé. Naučila jsem se rozlišovat mezi pozorováním a posuzováním. Naučila jsem se, že se příležitost ke spirituálnímu obohacení skrývá ve všem.

Nedávno mě jeden člověk, který slyšel moji přednášku, chtěl představit komusi z Hollywoodu. Bylo to v Missouri, byl prosinec, venku mrzlo a sněžilo. Povečeřeli jsme a já jsem celé hodiny mluvila, zatímco Roger a ostatní hosté jedli a pili kávu. Druhý den mi zatelefonoval, aby se mnou projednal možnost filmového zpracování mého příběhu.

"Kam ses včera poděla ?" zeptal se: "Zaplatili jsme, vzali jsme si kabáty a loučili jsme se a tu nás někdo upozornil, že jsi zmizela. Podívali jsme se ven, ale po tobě jako by se země slehla. Nezbyla po tobě ani stopa ve sněhu.

"Ano," řekla jsem a vzápětí se mi v hlavě vynořila odpověď, jako by ji někdo vepsal do čerstvého betonu: "Mám v úmyslu strávit zbytek života využíváním všech znalostí, které jsem získala v poušti. Všechno ! Dokonce i kouzla iluze !"

OBSAH

*	PODĚKOVÁNÍ
0	AUTORČINA PŘEDMLUVA
1	VÁŽENÝ HOST
2	NEVLASTNÍ ROZHODNUTÍ
3	PŘÍRODNÍ OBUV
4	KE STARTU PŘIPRAVIT; POZOR; TEĎ !
5	V POVZNESENÉ NÁLADĚ
6	SLAVNOSTNÍ HOSTINA
7	CO JE TO SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ ?
8	BEZDRÁTOVÉ SPOJENÍ
9	KLOBOUK DO POUŠTĚ
10	ŠPERKY
11	OMÁČKA
12	POHŘBENÁ ZAŽIVA
13	LÉČENÍ
14	TOTEMY
15	PTÁCI
16	ŠITÍ
17	KOUZLO HUDBY
18	LOVKYNĚ SNŮ
19	PŘEKVAPENÍ K VEČEŘI
20	MRAVENCÍ NEPOLÉVÁNÍ ČOKOLÁDOU
21	V ČELE

22	MOJE PŘÍSAHA
23	OBJEVUJI DOMORODÉ DĚJINY
24	ARCHIVY
25	POVĚŘENÍ
26	BLAHOPŘÁNÍ K NENAROZENINÁM
27	BOUŘE
28	KŘEST
29	PROPUŠTĚNÁ
30	ŠŤASTNÝ KONEC ?
31	OBSAH

Přes 7000 stran a 5000 obrázků o Vesmírných lidech najdete na internetu:

www.vesmirni-lide.cz

www.vesmirnilide.cz

www.andele-svetla.cz

www.andelesvetla.cz

www.universe-people.cz

www.universe-people.com

www.cosmic-people.com

www.angels-light.org

www.angels-heaven.org

www.ashtar-sheran.org

www.himmels-engel.de

www.angeles-luz.es

www.angely-sveta.ru

www.anges-lumiere.eu

www.angelo-luce.it

www.anioly-nieba.pl

www.feny-angyalai.hu

www.anjos-ceu.eu

www.angeli-raja.eu